

DUHOVNO ŽIVLJENJE

Pa vid a e spiritual

JULIJ 1956.

D 59964

Z letošnjega romanja Slovencev v Luján (Argentina): na naslovni strani: naši fantje nosijo podobo Marije iz Brezij, v ozadju pa kip lujanske Virgencite (foto Lojze Erjavec); na tej strani: osrednji del veličastne procesije in pogled proti glavnemu oltarju med zaključno pobožnostjo (foto M. Kocmur)

SLOVANSKA APOSTOLA

(K PRAZNIKU SV. CIRILA IN METODA, 7. JULIJA)

Da bi kateri zapadnih narodov imel v svoji prvi krščanski zgodovini tako edinstvene apostole, kot sta Slovanom sv. Ciril in Metod, bi drugače razširil njih slavo med narodi. Mi poznamo in slavimo tuje; na svoje še sami radi pozabljamo, pa naj bi bili toliko odličnejši, kaj šele, da bi jih pokazali svetu v zgled in spodbudo.

Slovanska apostola sta v krščanski zgodovini morda edinstveni primer po tem, da sta velika ne samo kot misijonarja-apostola, ampak prav tako kot kulturna prosvetitelja, ki sta položila sveže, globoke in trdne temelje bodoči slovanski kulturi, in velika obenem kot svetniški osebnosti.

*

Večkrat se poudarja, kako važna sta bila Cerkev in krščanstvo v zgodovini med narodi tudi na kulturnem polju. Krščanstvo je obenem z vero širilo in poglobljalo med narodi tudi kulturo ali vsaj ustvarjalo ugodne pogoje za njen razvoj. Morda ni primera, kjer bi misijonar bil v večji meri

tudi res kulturni „ustvarjalec“, kot sta to bila slovanska apostola. V svetu helenistične kulture je v stoletjih po Kristusu krščanstvo našlo že pripravljeno visoko pogansko kulturo, ki jo je sprejelo in jo pokristjanilo. Med svežimi slovanskimi rodovi pa je kultura nastajala v krščanski dobi, pod blagodejnim vplivom razodete resnice, da je njihova kultura tako že v početkih nekako posvečena in krščanska. Kako se je to v stoletjih zgodilo, najlepše kaže — seveda v posebno velikih razmerjih in gigantski veličini — delo svetih bratov.

Pretrčljivo je brati iskrene besede slovenskih knezov z Moravske, Rastislava in Svetopolka, ki prosita v Carigrad misijonarjev: „K nam so prišli mnogi

učitelji iz Italije, Grčije in Nemčije ter nas učili različno. A mi Sloveni smo preprosti ljudje in nimamo nikogar, ki bi nas poučil v resnici in jo razumljivo razložil. Daj, torej, gospodar, pošlji takega moža, ki nas bo učil vso resnico.“

In taka moža sta bila brata Konstantin-Ciril in Metod, ki ju je cesar Mihael na prošnjo poslal na Moravsko. Slovenom sta govorila slovensko, kar sta — čeprav Grka — iz slovanske okolice Soluna dobro znala. Da bodo dela slovenskega duha ostala zapisana, sta jim še pisavo dala, ki je še niso imeli. In kakšno? Še danes jezikoslovci občudujejo natančnost glagolice. Ta jezik je v svojih prvih zapiskih bil po njima posvečen, da je služil Bogu. Molitve, pridige, prevodi sv. pisma in klasičnih del cerkvenih očetov od biserov grškega krščanskega slovstva — to je bilo prvo, kar je bilo zapisano v tem jeziku. In če skušamo razumeti in iskati globljih gibal tega njunega dela, odkrijemo, da je to bila iskrena ljubezen do slovenskih rodov. Zadelata sta na hudo nasprotovanje pri svojem delu. Z navidez lepo in pobožno pretvezo so ju napadli: da ni dovoljeno uvajati za sveto rabo novega „barbarskega“ jezika; samo trije da so za to posvečeni, hebrejski, grški in latinski. V živo so ju s tem zadeli pri njunem delu. „Trijezično krivoverstvo“ ta nazor imenujeta in Ciril je zgradil proti temu omejenemu gledanju celo teološko apologijo, kako vsi narodi in vsi jeziki morejo in morajo slaviti Boga. Proti temu omejenemu pojmovanju se bori za čast vseh narodov in jezikov in utira pot k časti krščanstva slovanskim rodovom in jezikom.

*

S tem v zvezi sta sv. brata izvršila ogromno delo kot misijonarja: v pouku in posvečevanju ljudstva v krščanski resnici in v organizaciji cerkvenega življenja. Posebej je Metod po zgodnji smrti brata Cirila prejel od sv. stolice poslanstvo, da kot apostolski legat organizira Cerkev v slovenskih pokrajinah Moravske in Panonije. Temu so služile vse te nove knjige v slovenskem jeziku: obredne, prevodi sv. pisma, bogoslovne. Vzgojila sta rod slovenskih duhovnikov, ki sta jima dala temeljito bogoslovno izobrazbo in ascetično vzgojo. Zapustila sta v svojih učencih pravo temeljito teološko šolo apostolsko gorečih učencev, o čemer govori versko slovstvo, ki je od njih ostalo.

Sadove njunega dela uživajo slovanski rodovi še danes in bo sled njunega dela med njimi ostala neizbrisna. Priča tega je bogata glagolska verska literatura med zapadnimi in južnimi Slovani v vrsti stoletij po njuni smrti; dejstvo, da se še danes slovanski jezik uporablja v krščanskem bogoslužju; staroslovenska liturgija med katoličani; pod tem vplivom imamo še Slovenci med zapadnimi narodi doslej izreden privilegij slovenskega obrednika, kot ga nimajo svojega veliki narodi. Na kulturnem polju splošno med Slovani je zasluga njunega dela neprecenljiva. V priznanje in spomin na to še danes imenujejo vzhodni Slovani svojo pisavo po Cirilu cirilico.

*

Najgloblji razlog vsega njunega gigantskega dela in temelj njune veličine pa je njuno svetništvo: zavest božje volje, ki jima nalaga veliko poslanstvo, in izpolnitev tega s herojskimi žrtvami. Ganljivo je brati v življenju sv. bratov, ki ga opisujejo hvaležni učenci, o mladosti deviškega mladeniča Konstantina-Cirila; kako je že od mladosti živel le znanosti — modrosti in po velikem delu svetniško

umrl v cvetu let. Metoda pa so najtežje preizkušnje čakale po bratovi smrti, ko je kot nadškof in apostolski legat za slovanske pokrajine Moravske in Panonije sam nosil breme apostolskega dela. Nemški škofje s sosednjega zapada so mu prizadeli veliko gorja in trpljenja; pač ne iz misijonske gorečnosti, ki ja bila le preteveza, ampak gnani od duha zapadnega imperializma, ki je hotel politično in kulturno zagospodovati tudi slovenskim rodovom.

Res je bil papež Metodov zaščitnik; a bil je daleč; bližnji škofje pa so bili proti Metodu divji kakor razkačene zveri. V samih pismih papeža o tem beremo, kó grozi krivim nemškim škofom: „Vi ste brez cerkvenopravne sodbe obsodili škofa, poslanega od apostolske stolice; ga zaprli v ječo in s pestmi bili in mu tri leta onemogočili izvrševanje svete službe. Tvoja predrznost presega tiransko besnost in živinsko divjost. Našega brata Metodija si v ječe zapiral in dalj časa strahoval pod milim nebom v najostrejši zimi in v groznih nevihtah ter se spozabil do takih besnosti, da bi ga bil, ko ste ga vlekli na zbor škofov, udaril s konjskim bičem, če bi ti ne bili drugi ubranili... Tvoja predrznost in oblastnost presega oblake in celó nebesa. Z bratom Metodijem, nadškofom in apostolskim legatom si ravnal bolj tiransko kakor pravno... Zapri si ga v globoko ječo... Ko smo te o njem vprašali, si lagal, da ga ne poznaš, ko si vendar sam svoje sokrivce ščuval in podpihoval k trpinčenju...“ Metod pa dostojanstveno brani pravico in škofom očita njihovo zavist in pohlepnost in zaključuje: „Vi pa delajte z menoj po svoji volji; pač nisem boljši od tistih, ki so radi resnice po mnogih mukah tudi to življenje izgubili.“ Saj ni pričakoval dobrega pri svojem delu; saj se je bil odločil za to apostolsko delo z besedami: „Pripravljen sem za krščansko vero umreti.“ Bilo je to njegovo trpljenje za krščansko vero in človeške pravice slovenskih rodov.

Sovražniki so mu povzročili veliko zla in po njegovi smrti tudi njegovim učencem veliko trpljenja. Te so celo pregnali z njihovega apostolskega polja. A tolikega dela niso mogli uničiti. Raztepeni učenci so versko-kulturno delo sv. bratov še razširili med drugimi slovanskimi rodovi. Posebno pa sovražniki niso mogli uničiti bleska njune svetosti; pri tem so nehote celo sodelovali, da nam kot svetnika danes tem lepše blestita.

*

Kaj vse bi za njun praznik še morali povedati v pohvalo teh duhovnih velikánov, po čemer kot odrešilna svetilnika svetita še naši dobi. Pa vse presega obseg teh uvodnih misli. Da sta pred tisoč leti bila misijonarja, ki bi ju danes proglasili za moderna za naš čas; ki sta se ljudstvu prilagodila tako, da sta mu ustvarjala temelje samobitne narodne kulture. Da sta najlepši zgled združene ljubezni do vere in naroda in versko-kulturne harmonije in harmonije slovanstva in krščanstva; da sta iz te versko-kulturne slovanske zarje danes nam simbol in klic vseslovanski bratski skupnosti v Kristusu in skupnih kulturnih dobrinah in simbol in klic k duhovni edinosti Vzhoda in Zahoda...

Ko danes po poznih stoletjih odkrivajo delo in življenje svetih bratov, nad njima strmé in ugotavljajo, da so naša pretekla stoletja preveč pozabljala njunega duha in da ga je nujno potrebno obnoviti, za zdravilo mnogemu zlu, ki danes muči Evropo in ostali svet.

DR. FRANC GNIDOVEC, Argentina

v PAPESKI MOLITVENI NAMEN ZA LETO 1956

V zadnjih časih papeži vedno bolj povdarjajo važnost organizirane molitve. Najbolj posrečen izraz take molitve je nedvomno Apostolstvo molitve. Ni veliko, kar se zahteva od svojih članov, a kar se zahteva, je ogromnega pomena za rast Cerkve in posvečenje lastnih članov.

Pet stvari je značilnih za Apostolstvo molitve:

1. Dnevno darovanje.
2. Združitev našega življenja z daritvijo sv. maše.
3. Marijanska pobožnost, ki se uveljavlja tudi v apostolatu.
4. Tesna povezanost s sv. očetom in njegovimi zadevami ter globoko čutenje s Cerkvijo.
5. Pobožnost k presv. Srcu Jezusovemu.

Teh pet prvin vsaka zase ne pomeni nobene novosti, toda med seboj povezane v enoto in urejene v celoto dajo našim molitvam značaj darovanja in apostolskega načina življenja, kar vse vodi tistega, ki moli, k resnični popolnosti in svetosti.

Molitveni namen za julij:

DA BI V TELESNI VZGOJI IN
SPORTU VELJALA KRŠČANSKA
NAČELA

Bog je človeka tako ustvaril, da je vdihnil dušo telesu; tako je duša oživljajoče počelo telesa, njegova forma. Oboje pa je v najtesnejših medsebojnih odnosih in odvisnostih, je enota — tu na zemlji in v večnosti.

Človek ali doba, ki zanemarjata eno, pripravljata slabe posledice za to enoto, ki je človek. Niti danes ni mrtvo krivo-verstvo, ki uči, da je telo iz zlega počela in ga zato prezira in se sramuje vsega, kar je v zvezi s telesom in njegovim delovanjem. Dobe s takim pojmovanjem so bolestne; pretiran spiritualizem in mrko puritanstvo sta prav tako pogubna za družbo in za duše kot materializem.

Le-ta je v našem bolj razširjen. Čena, ki se daje mesu je previsoka; postmeznikom služi telo za razkazovanje za uživanje in vso pozornost obračajo na telesno zdravje, moč, lepoto.

Tudi država prenapenja telesne sile narodov, hoče jih pomnožiti do skrajnosti, zato da bi narasla industrija, da bi športniki proslavljali svojo državo (ali režim) po svetu, da bi bila vojska čim močnejša.

Kaj so posledice? Pri posamezniku je kmalu toliko telesnega zdravja, moči in lepote, da zaslužnji celega človeka; telesni nagoni si podvržejo pamet in vest. Zanemarjanje milosti in dušnih moči pahne človeka in družbo v grešnost. Narod ne more računati z močnimi značaji, družine ne morejo uspevati, ker se noben član noče in ne zna ničemu odreči. V javnem življenju so ju-

naki ljudje mišic, komolcev in pesti; svečeniki, misleci in umetniki pa so v najboljšem primeru obsojeni na nezanimanje.

Kršćanstvo hoče urejenega človeka, v katerem je božje življenje na krepki podlagi bogatega duševnega življenja in to na trdnem temelju utrjene in voljne telesnosti. Cerkev zato z veseljem gleda na telesno vzgojo in sodelujoč pri njej da bi disciplina in pogum, ki ju med drugim ta vzgoja spodbuja, služila rasti celotnega mladega človeka. Papež sprejema športne zmagovalce, ki znajo uspe-

he tekmovanja vključiti v načrt celega življenja. Priznava državi pravico, da s telesno vzgojo in športom utrjuje zdravje in zmogljivost državljanov — je to važen pogoj obče blaginje —, ne dovoli pa, da bi športne prireditve tirale ljudi do opuščanja nedeljske maše, ali da bi pretiravanje uničilo vse, kar je v gojenju telesa koristnega.

Ko bi se vsi zavedali, da smo božji otroci, bi odrasli znali voditi telesno vzgojo in bi bili mladi vzorni športniki. Za to molimo!

Prof. LOJZE GERŽINIČ

ESPAÑA REZO POR LA IGLESIA PERSEGUIDA

NUESTRA SEÑORA DE BREZJE, PATRONA DE ESLOVENIA, PRESIDE EN MADRID EL ACTO FINAL DEL ROSARIO DE PENITENCIA POR LA IGLESIA PERSEGUIDA

El domingo, 8 de Abril, se celebró en Madrid un solemne Rosario de Penitencia por la Iglesia del Silencio. Más de 30.000 personas desfilaron por las calles de Madrid, rogando por aquellos cristianos que sufren persecución y se ven imposibilitados para exteriorizar su fé.

A los ocho y media se puso en marcha la gran procesión. En primer lugar figuraban los fieles de las 59 parroquias madrileñas, cerrando el desfile las representaciones católicas residentes en Madrid: de Eslovenia, Croacia, Eslovaquia, Polonia, Ucrania, Rusia, Belorusia, Lituania, Letonia, Estonia, Rumania, Hungría y China, con sus correspondientes pancartas y banderas nacionales. Los eslovenos, precedidos por la bandera blanco, azul y rojo, llevaban consigo la copia de la milagrosa imagen de NTRA. SRA. DE BREZJE y durante la misa, celebrada en el Parque del Retiro ocuparon el sitio al lado del altar

de la epístola, en frente al Obispo Auxiliar de Madrid, Msgr. García Lahiguera y demás autoridades.

Cuando el Rev. P. Walorek, capellán de la colonia polaca en Madrid, terminó la Misa, entonando el cántico de "Salve Regina", transmitido por micrófonos y cantado por todos los presentes, las autoridades hicieron colocar la imagen de NTRA. SRA. DE BREZJE, "REINA DE LOS ESLOVENOS", sobre el altar, de forma que todos pudieran dirigir sus plegarias a Ella.

Ya durante la procesión, despertó gran interés y devoción por las calles de Madrid, y, una vez finalizado el acto, la gente se precipitó hacia la imagen con el deseo de admirarla de cerca y besarla, como queriendo expresar, a través de sus manifestaciones de amor a esta Virgen, lo que sus corazones de católicos sienten hacia sus hermanos oprimidos en los países de la Iglesia del Silencio. TERESA TORREIRA

EVANGELIJ PO *Sv. Luku...*

RAZLAGA DR. MIRKO GOGALA

JEZUS NA POTI V JERUZALEM

Po opisu Jezusovega delovanja v Galileji (Lk 4, 14-9, 50) Luka takoj preide k poročilu o njegovem slovesnem potovanju v Jeruzalem, ki se je zaključilo z odrešilno smrtjo in zmagoslavnim vstajenjem. Ta novi odstavek obsega poglavja 9, 51-19, 28 in je najdaljši v celem evangeliju.

Pri razlagi Jezusovega življenja in dela v Galileji smo videli, da se prvi trije evangelisti med seboj precej ujemajo. Sedaj pa se njih pota kar naenkrat ločijo. Matej in Marko še naprej hodita vzporedno. Čisto na kratko nam povesta, kako je šel Jezus čez Perejo preko Jerihe trpet in umret, ne da bi se med potjo kaj dosti ustavljal. Matej porabi za ta opis dve poglavji (19 in 20) in Marko eno samo (10). Nasprotno pa se Luka tukaj na široko razpiše in posveti temu delu kar celih deset poglavi.

V njih je Luka nakopičil celo vrsto Jezusovih nauk in govorov, a le malo čudežev. Vse te dogodke je postavil v okvir slovesnega potovanja iz Galileje v Jeruzalem: že takoj v začetku (9, 51) nam pove, da se je Jezus odpravil v Jeruzalem, in potem še dvakrat omenja, da je bil na poti v sveto mesto (13, 22; 17, 11); šele prav na koncu tega dela poroča, da je Jezus v Jeruzalem tudi dejansko dospel (19, 28 sl). Razen tega

širokega okvira pa Luka pri posameznih dogodkih nič natančneje ne določa okoliščin časa in tudi kraj le nekajkrat čisto mimogrede omenja. Tako nam pove, da je Jezus bil v Samariji (9, 52) v Jerihi (10, 30), v Betaniji (10, 38) toda po daljšem presledku ga spet srečamo, ko „je šel po sredi med Samarijo in Galilejo“ (17, 11), dokler ni končno preko Jerihe (19, 1) dospel v Jeruzalem (19, 29 sl).

Zaradi teh skromnih podatkov nastane vprašanje, kdaj in kje so se zgodili posamezni dogodki, da bi se tako lahko izdelal točni časovni in krajevni red Jezusovega potovanja. Še več! Vprašanje je, ali sploh gre tu za pravo potovanje? Saj je ves opis bolj kot potovanje v Jeruzalem podoben izredno počasni in nenačrtni hoji križem po Judeji in Pereji, ki se je končala z vstopom v Jeruzalem. Takšen je brez dvoma vtis, ki ga na paznega bralca naredi Lukovo poročilo, toliko bolj, če ga primerjamo z Matejem in Markom. Zato ni čudno, da se je mnogim vzbudil dvom, kaj če to potovanje ni morda samo Lukova literarna kompozicija. Če pa potovanje vendarle odgovarja zgodovinski okoliščinam, ali gre v tem delu res eno samo potovanje ali pa za več, kdaj so se zgodila? Vsa ta vprašanja pa še bolj zapletena, če Lukov evan

gelij primerjamo z Janezovim. Zdi se namreč, da dogodki od 7-10 poglavja pri Janezu časovno odgovarjajo temu Lukovemu potovanju. Ker pa Janez natančno naznači časovni red, zato je vsa težava na strani Lukovega dela, kako posamezne dogodke spraviti v sklad z Janezovimi kronološkimi podatki.

Ker evangelist Janez čisto jasno pove, da je Jezus večkrat potoval v Jeruzalem, zato mnogi razlagalci menijo, da tudi v Lukovem poročilu ne gre za eno samo potovanje. Ta misel se jim zdi toliko bolj verjetna, ker Luka na treh mestih ponavlja, da je bil Jezus na poti v Jeruzalem (9, 51; 13, 22; 17, 11). Z vsako teh opomb naj bi se začelo poročilo o novem potovanju. Potem pa na različne načine skušajo spraviti v sklad Lukova potovanja z Janezovim. Eni takole razlagajo: prva Lukova opomba naj bi se nanašala na Jezusovo potovanje k prazniku tempeljskega posvečenja (Lk 13, 22 — Jan 10, 22 sl); tretja pa na zadnje slovesno potovanje k velikonočnemu prazniku, ko je Jezus radovoljno žrtvoval svoje življenje za naše grehe (Lk 17, 11-19, 29 — Jan 12, 12). Spet drugi pa nekoliko drugače (Bover n. pr.: Lk 9, 51 — Jan 10, 10; Lk 13, 22 — Jan 11, 1 sl; Lk 17, 10 — Jan 12, 12).

Čeprav ima ta razlaga mnogo odličnih zagovornikov, se vendarle zdi, da ni najbolj posrečena. Poleg nekaterih kronoloških in topografskih težav, ki so z njo združene, ji dosti jasno nasprotujejo začetne Lukove besede, s katerimi naznani potovanje: „Ko so se dopolnili dnevi, da je bil vzet v nebo, se je tudi sam namenil iti v Jeruzalem“ (Lk 9, 51). Iz tega se vidi, da se bo napovedano potovanje zaključilo z Jezusovo smrtjo in poveličanjem. Spet pa samo iz tega še ne smemo z gotovostjo sklepati, da je ta zaključek potovanja

bolj kronološki kot logičen. Ta pomslek je toliko bolj upravičen, ker je Luka v to Gospodovo potovanje postavil nekaj dogodkov, ki jih Matej in Marko podajata v okviru Jezusovega delovanja v Galileji. Čeprav je v večini slučajev Lukova razporeditev sprejemljivejša, je vendar zelo verjetno, da imata Matej in Marko vsaj katerikrat prednost pred Lukom.

Če vse to dobro premislimo, se ne zdi utemeljeno, govoriti o velikem Lukovem potovanju pod kronološkim in geografskim vidikom. To potovanje ni nič drugega kot Lukova literarna kompozicija. Sestavljen je iz elementov raznih Jezusovih potovanj, narejenih v tistem času, in povečal še z raznimi drugimi dogodki, ki jih je Luka na tem mestu zbral, ne meneč se za njih kronološki in geografski red. Manjša Jezusova potovanja, o katerih govori evangelist Janez, so čisto verjetno nudila gradivo za Lukovo potovanje. Vendar ko je Luka to gradivo uporabljal, ni hotel izdelati kakega natančnega potopisa po časovnem redu temveč po logičnem. Stvarnost dogodkov je hotel predočiti na tak način, da bi bili primeren zaključek in vredna dovršitev prejšnjega Jezusovega delovanja. Istočasno je hotel pokazati, kako je Jezus radovoljno in dostojanstveno šel naproti svoji največji preizkušnji, ki ga je čakala v Jeruzalemu. Ta smiselni in logični razvoj dogodkov je veliko bolj odgovarjal namenom prvotne kateheze kot pa časovno zgodovinski. To še prav posebej velja za Pavlovo katehezo, ki ji je Luka kot Pavlov učenec zvesto sledil tudi pri pisanju svojega evangelija.

Po teh splošnih opombah glede značaja in kronologije celotnega odstavka pa kar začnimo z branjem prvega dela:

Ko so se pa dopolnjevali dnevi, da bi bil vzet v nebo, se je tudi sam namenil iti v Jeruzalem. In poslal je pred seboj poročnike; ti so šli in stopili v samarijsko vas, da bi mu prenočišče pripravili. Pa ga niso sprejeli, ker je bil namenjen v Jeruzalem. Ko sta to videla učenca Jakob in Janez, sta rekla: „Gospod, ali hočeš, da rečeva, naj pride ogenj z neba in jih pokonča?“ Toda obrnil se je in ju posvaril: „Ne vesta, kakšnega duha sta; Sin človekov ni prišel duše pogubljat, ampak reševat.“ In odšli so v drugo vas (Lk 9, 51-56).

Zelo verjetno je bilo v drugi polovici leta 29, ko se je bližal šotorski praznik (sredi oktobra) ali pa morda praznik tempeljskega posvečenja (sredi decembra). Tedaj je poteklo že vsaj kakih dvajset mesecev, odkar je Gospod začel svoje javno delovanje. Ves ta čas, razen prav majhnih izjem, je Jezus misijonaril po Galileji. Vendar pa še daleč ni dosegel takšnih uspehov, kot jih je upravičeno pričakoval (prim. Lk 10, 13-16; Mt 11, 20-24). To je seveda njegovo srce napolnjevalo z žalostjo, toliko bolj, ker je nastopil čas, da se od Galileje za stalno poslovil: „Ko so se pa dopolnjevali dnevi, da bi bil vzet v nebo, se je tudi sam namenil iti v Jeruzalem.“

Zelo slovesno zvene te Lukove besede. Pravi, da se je Jezus „namenil iti“ (gr. esterisen), ali bolj dobesedno, da „je napel svoj obraz“ v Jeruzalem. Ta hebraizem nam pove, kako trden in odločen je bil Jezusov sklep. Brez dvoma je bila potrebna velika srčnost in odločnost, da se je tako velikodušno odpravil na pot, čeprav je natančno vedel, da ga v Jeruzalemu čaka smrt. Vendar pa ga je v njegovem sklepu potrjevala zlasti misel, da zanj križ ne bo le trpljenje temveč tudi začetek nebeškega poveljanja. Vse to ima namreč Luka v

mislih, ko pravi, da so se dopolnjevali dnevi „njegovega vnebovzvetja“ (grško analempseos), kot stoji v grškem besedilu, „Vnebovzetje“ na tem mestu pomeni vse različne stopnje, po katerih je Jezus iz zemskega življenja prešel v nebeško slavo: torej trpljenje, smrt, vstajenje od mrtvih in končno še vnebohod sam (Podobno kot „izhod“ s tega sveta pri Lk 9, 31 gr., kakor smo videli pri razlagi tega mesta).

Jezus je hotel iti v Jeruzalem po najkrajši poti, ki je vodila čez Samarijo. Zato je poslal tjakaj poročnike, da bi pravočasno uredili vse potrebno glede hrane in stanovanja. Ta ukrep je bil brez dvoma zelo moder, ker je Jezusa poleg dvanajstih apostofov spremljala še cela vrsta drugih učencev (Lk 10, sl). Za tako veliko skupino pač ni lahko kar tako nepredvidoma dobiti vsega potrebnega, zlasti ker Samarijani Judom niso bili naklonjeni in so jim na poti čez njihovo deželo delali vse mogoče ovire. Samarijani so namreč trdili, da se mora Bog častiti na gori Garizim ne pa v Jeruzalemu. Zato so sovražili Jude in njihove verske slovesnosti. Ko so se bližali kaki judovski prazniki, je verska nestrpnost Samarijanov še bolj narasla, tako da je bila pot čez Samarijo za Jude naravnost nevarna. Zaradi tega so Judje velikokrat raje napravili ovinek in šli v Jeruzalem čez Perejo, samo da so se izognili Samariji.

Kako na mestu je bila Jezusova previdnost, so takoj pokazali dogodki. Gospodovi poročniki so res prišli v „neko samarijsko vas“ (ni mišljeno glavno mesto, ker v gr. ni spolnika). Toda čim so Samarijani videli, da je Jezus s svojim spremstvom bil „namenjen v Jeruzalem“, jih niso hoteli sprejeti.

Ko sta apostola Jakob in Janez videla to negostoljubnost, sta v napačni gorečnosti predlagala Jezusu: „Gospod,

ali hočeš, da rečeva, naj pride ogenj z neba in jih pokonča?" Ta dva „sinova kroma“ (Mk 3, 17) sta pred nedavnim na gori videla Elija. Sedaj sta se spomnila, kako je ta veliki prerok pokorčal lažnive preroke z ognjem, ki ga je priklical z nebes (4 Kr 1, 10-12). Ker sta tudi ona dva prejela oblast čudežev, da bi z njimi širila nebeško kraljestvo, sta prosila Jezusa dovoljenje, da bi spremenila v prah negostoljubne Samarijane.

Jezus, ki je hodil spredaj, se je obrnil k njima in ju ostro posvaril: „Ne vesta, kakšnega duha sta; Sin človekov ni prišel duše pogubljat, ampak reševat.“ Apostoli bi zaradi svojega poklica morali biti Jezusovega duha: ponižni, krotki, prizanesljivi, ne pa maščevalni. V stari zavezi sta gospodovala strah in maščevanje. Zato je Elija lahko z ognjem kaznoval lažnive preroke. Toda apostoli pripadajo že novi zavezi, ki ima za svoje osnovno pravilo odpuščanje za žalitev in ljubezen tudi napram sovražnikom. Zato morajo apostoli povračati hudo z dobrim. To seveda ne pomeni, da bi po evangeliju ne bilo dovoljeno s strogostjo nastopiti proti trdovratnim grešnikom, kot je n. pr. Peter naredil z Ananijo in Safiro (Apd 5, 1-11) ali Pavel z nečistnikom iz Korinta (1 Kor 5, 5). Toda taki primeri morajo ostati le bolj izjema; kajti Kristus je ponovno izjavil, da ni prišel pogubljat in kaznovat, ampak izkazovat usmiljenje in reševat.

Ta krasna Jezusova sentenca je spuščena v modernih kritičnih izdajah sv. pisma, ker je v nekaterih najboljših grških rokopisih ni. Na splošno namreč sodijo, da je te besede vstavil krivoverec Marcion. Vendar ni nemogoče, da so ta stavek začeli izpuščati nekateri bojazljivci, ker je Marcion z njim dokazoval nasprotje med staro in novo za-

*Čeprav je moja duša pusta plan,
kjer pošumera ovenela trava
in struga reke suha je tokava,
le žgoči veter dviga prah droban —*

*če Ti iztegneš svojo sveto dlan,
bo zelen vrt ta prazna goličava,
dišeče cvetje bo pepelna lava —
stebèr bom s svetlo mavrico obdan.*

Andrej Bregar

vezo. Naj bo že kakorkoli, osnovna misel Jezusovega odgovora je dovolj jasno naznačena v izrazu, da je Jezus učenca „posvaril“ zaradi njunega predloga.

Ker so jim v tistem kraju odrekli gostoljubje, so odšli „v drugo vas“ v Samariji (morda v Sihar, kjer so Jezusa pred dobrim letom jako lepo sprejeli; prim. Jan 4, 1-42); ali pa so šli kar naravnost čez Jordan v Perejo, kot se nekaterim zdi bolj verjetno.

Zatem nam Luka poroča o treh, ki bi radi postali Jezusovi učenci:

Ko so šli po poti, mu je nekdo rekel: „Za teboj bom hodil, kamor koli pojdeš.“ Jezus mu je odgovoril: „Lisice imajo brloge in ptice pod nebom gnezda, Sin človekov pa nima, kamor bi glavo naslonil.“ Drugemu pa je rekel: „Hodi za menoj!“ Ta je dejal: „Gospod, dovoli mi, da prej grem in pokopljem svojega očeta.“ Toda rekel mu je: „Pusti, naj mrtvi svoje mrtve pokopljejo, ti pa pojdi in oznanjaj božje kraljestvo.“ Še drugi je rekel: „Hodil bom za teboj, Gospod, toda dovoli mi, da se prej poslovim od svojih domačih.“ Jezus mu je pa rekel: „Nihče, kdor roko položi na plug in se nazaj ozira, ni pripraven za božje kraljestvo“ (Lk 9, 57-62; prim. Mt 8, 19-22).

Oznaka „ko so šli po poti“ najbrž velja samo za prvi primer. Poleg tega je tako splošna in nedoločena, da glede kronologije dogodka samega ne moremo nič točnega vedeti, toliko manj, ker Matej oba prva primera štvavlja v drugačne okoliščine. Verjetno se je vsak primer zgodil na drugem kraju in ob drugem času in jih evangelist samo zaradi podobnosti skupaj omenja. Vendar bolj kot kronologija nas zanimajo tri Jezusove sentence, katere bi moral zelo resno razmisliti vsak, ki se čuti poklicanega k apostolskemu delu.

Najprej je govor o nekem pismouku (Mt 8, 19), ki se je Jezusu ponudil za učenca: „Za teboj bom hodil, kamorkoli pojdeš.“ Jezus pa mu je odgovoril: „Lisice imajo brloge in ptice pod nebom svoja gnezda, Sin človekov pa nima, kamor bi glavo položil.“ — Nekateri iz teh besed sklepajo, češ da pismouka niso vodili idealni nagibi, temveč da si je v Jezusovi službi želel pridobiti le bogastva in slave. Vendar to iz besedila ni razvidno. Jezus je pač možu hotel povedati, kaj ga čaka, ne da bi mu kaj prikrival. Učenik, ki mu hoče slediti, zelo revno živi. Isto čaka tudi vse njegove učence, ki morajo zato biti pripravljene, da jim bo večkrat manjkalo tu najpotrebnejšega. Kakšen je bil učinek Jezusovega odgovora, evangelij ne pove. — Gospodov opomin je seveda še vedno aktualen. Razen tega se moramo pri njem učiti taktike pridobivanja: ako imamo pred seboj kandidata za duhovniški ali redovniški poklic ali pa sploh za intenzivnejše apostolsko delo in globlje versko življenje, ga ne smemo pridobivati s prikrivanjem težav, ki jih bo na vsak korak srečeval, če bo sledil božjemu klicu.

V drugem slučaju gre za moža, ki ga je Jezus povabil med učence. Ta mu

je bil pripravljen slediti, le toliko odloga je še prosil, da bi prej šel domov in pokopal mrtvega očeta: Jezus pa mu je nepričakovano strogo odgovoril: „Pusti, naj (duhovno) mrtvi svoje (telesno) mrtve pokopljejo, ti pa pojdi in oznanjaj božje kraljestvo.“ Tisti, ki so izven božjega kraljestva, ki nimajo v sebi življenja vere in milosti, so duhovno mrtvi in zato nesposobni za širjenje nebeškega kraljestva. Ti naj se le ukvarjajo s takimi zemeljskimi opravili, kot je pojmovanje mrličev. Čeprav je namreč to samo po sebi dobro delo, so pa vendar Jezusovi učenci poklicani k veliko višjim stvarim. In temu božjemu klicu se morajo odzvati hitro, odločno in brez obotavljanja; kajti Bog ima nad nami večje pravice kot kdorkoli drugi, ne izvemši očeta in matere. In če v stari zavezi velikemu duhovniku in „nazirejcu“ ni bilo dovoljeno iti na pogreb svojih staršev, je Jezus toliko bolj upravičeno lahko zahteval od svojih učencev, da se osvobodijo vseh zemskih opravil in vseh socialnih vezi ter vsake navezanosti na svet in se prav vsega posvete le svojemu vzvišenemu poslanstvu.

Bistveno isti nauk je dal Jezus tudi tretjemu kandidatu, ki mu je hotel slediti, le da bi se rad še preje poslovil od svojih domačih. Gospod mu je dejal: „Nihče, kdor roko položi na plug in se nazaj ozira, ni pripraven za božje kraljestvo.“ Orač se ne sme ozirati nazaj, temveč mora imeti svoje oči neprestano uprte na plug, če hoče lepo naravnost orati brazde. Podobno se apostolski delavec ne sme ozirati nazaj na svet, ki ga je zapustil, ne smejo ga raztresati nobene zemske skrbi. Svoj pogled mora imeti uprt edinole v Boga ter Jezusu slediti z vsem srcem, brez vsakega polovičarstva in brez vsake neodločnosti.

OSTATI ALI ITI PREKO MORJA?

Različno mnenje, ki sta ga imela gospod Simon in njegov prijatelj iz taborišča o pouku na srednjih šolah, je za nekaj časa obema vzelo veselje do razgovora. Bil je gospod Simon prvi, ki je zopet skušal pognati pogovor v tek.

„Pri obilici učne snovi — je povzel — je bilo spoznavanju novega sveta in njegovih ljudstev brez dvoma odmerjenega malo časa. Le tega se še spominjam iz tretje šole, da je v Južni Ameriki poleg belih ljudi dosti Indijancev in zamorcev, ki so jih španci uvažali iz Afrike kot sužnje. Mešance med belimi in Indijanci imenujejo mestice, mešance med belimi in črnimi pa mulate. To sem bil vprašan v tretji šoli in mi je ostalo v spominu. Tedaj se mi pač še sanjalo ni, da bi kdaj utegnil živeti med mulati. Ne morem si pa prav predstavljati, kakšni so ti ljudje. Misliš, da Indijanci še nosijo perje na glavi in pobijajo bele ljudi?“

„V taborišču sem bral Baragov življenjepis. Kar piše Baraga o Indijancih, sem že tolikokrat prebral, da znam skraj na pamet. Baraga pravi, da imajo Indijanci bakreno polt, črne lase, črne oči in nizko čelo. Nadalje pravi, da imajo mnogo več slabih kot dobrih lastnosti. So strašno leni, umazani, lahkomiselni in nestanovitni. Maščevalni so tako zelo, da se nad človekom še po več letih kruto maščujejo. Tudi so zelo potuhnjeni in zahrbtni, občutljivi in domišljavi. Verjetno so te lastnosti do neke mere prešle tudi v mešance,“ je gospod Pavel Indijance že kar dobro poznal.

„Strašno, kar poveš. Živeti med domišljavimi in maščevalnimi Indijanci. Torej le ne bo veliko boljše kot na Koroškem. Kdo si je mislil, kaj nas čaka, ko smo šii z doma. Marsikdo bi ostal doma, ko bi vedel, v kaj se podaja,“ je

gospod Simon zgubil sleherno navdušenje za Južno Ameriko.

„Zato se jih je tudi že precej domov vrnilo. V Angleže ljudje nimajo zaupanja. Avstrijcem smo napoti, morja in Amerike se ljudje bojijo in tako ni čudno, da se odločijo za povratek,“ sta si bila to pot gospoda docela edina.

„Za marsikoga je menda res boljše, da se vrne. Tako bo umrl vsaj v domači zemlji in bo kdo pomolil na njegovem grobu,“ je dušebrižnik tudi sam zase delal križe čez Argentino.

„Težko je pravo zadeti. Gotovo pa je, da predstavlja Amerika za naše ljudi, ki ne poznajo več kot Kranjsko in Koroško, veliko nevarnost. Naši ljudje bodo prišli čisto v drugo okolje. Ne le jezik in obrazy, tudi prehrana, navade, način življenja bodo drugačni kot v Evropi. Že tostran Karavank je marsikaj drugače, kot je bilo doma. Pa smo živeli s Korošci stoletja v isti državi. Kako drugače bo vse šele v Ameriki, zlasti v Južni. Kdor bo hotel, bo imel dovolj možnosti, da se popolnoma odtrga od varnega zavetja slovenske skupnosti in gre svoja pota. Tudi ne kaže podcenjevati dejstva, da so južnjaki bolj počutni in razuzdani. Zato se upravičeno bojim, da se nam bo veliko ljudi odtujilo in s tem versko in narodno izgubilo,“ je bil tudi gospod Pavel vedno bolj črnogled.

A ne za dolgo. Kmalu mu je bilo žal, da je bil preveč odkrit do svojega sobrata. Gospod Pavel je namreč prišel na Slemenico med drugim tudi z namenom, da pridobi svojega prijatelja za odhod v Ameriko. Zato se je brž pokesal, da mu je toliko govoril o nevarnostih novega sveta in mu prikazal ondote prebivalce v tako slabi luči. Da bi popravil slab vtis, je brž povedal še to, kar je vedel dobrega o njih:

„Vendar pri vsem tem le ne bo tako hudo,“ je pričel svoje besede nazaj je mati. „Kdor bo hotel ostati dober, bo lahko ostal. Dovolj duhovnov bo šlo z našimi ljudmi na vse strani sveta, da jim bodo na razpolago. Če že ne vsak dan, pa vsaj od časa do časa. Tudi o Indijancih pove Baraga veliko lepega. Pravi, da so zelo gostoljubni celo do osovraženih belokožcev.“

„Bog daj, da bi nam res ne očitali vsake skorjice kruha, ki jo bomo pojedli, kakor to delajo Avstrijci,“ je bil dušebrižnik še vedno hud zaradi Sršenkinih besed.

„Tudi skopi niso. Ne iažejo. Ne kra-dejo. Tudi hvaležni so za vsako malenkost.“

„Od koroških Nemcev bi za svoje delo hvaležnost zaman pričakoval,“ je gospod Simon vedno rajši poslušal svojega gosta.

Gospod Pavel je z vedno večjo vnemo napeljeval vodo na svoj mlin: „To, kar piše Baraga slabega o Indijancih, je itak že staro in je veljalo za Indijance Severne Amerike, ki so povečini že izumrli ali se pomešali z belimi. Jaz mislim, da bomo imeli kar lepo življenje v Ameriki. Dobrih ljudi najdeš povsod. Z novo vnemo se bomo v novem kraju lotili dela za razširjenje božjega kraljestva na zemlji. Sčasoma si boš lahko tudi kako novo obleko kupil, da ne boš hodil tako zašit. Tudi domačim bomo mogli kmalu kaj poslati, da jih bomo na ta način podprli in razveselili. Zlasti pa moraš pri svoji odločitvi neprestano imeti pred očmi dejstvo, da bo vojska prav kmalu izbruhnila. Jaz te ne maram strašiti, vendar je prav, da zveš resnico. Bali smo se je že minulo jesen, za spomlad jo pa na splošno vsi pričakujejo. Zato moramo pohiteti, da nas vojska ne zaleti v taborišču ali po Koroškem.“

„To je že stara pesem. Odkar se je zadnja vojska končala, napovedujejo samozvani preroki vsako jesen vojsko za pomlad, spomladi pa strašijo z vojsko, ki bo z vso gotovostjo izbruhnila na je-

sen. V taborišču nimate drugega dela, pa vedno le vojsko napovedujete, jo pričakujete in spet odlagate,“ se je gospod Simon delal korajžnega, čeprav je bil tudi sam pod vplivom splošnega mnenja, da bodo ruski tanki v kratkem drveli skozi Koroško v Rim.

„V taborišču si ustvarjamo sodbo glede bodočnosti na podlagi zanesljivih poročil. Kaj ti veš, kaj vse zvemo v taborišče in s kom smo v zvezi. Naši voditelji se redkokdaj zmotijo,“ se je potegnil gospod Pavel za čast taboriščnih prerokov in nadaljeval: „Pomisli samo eno! V Fatimi je bilo napovedano, da se bo Rusija spreobrnila. Brez vojske in temeljitega poraza Rusije pa do tega gotovo ne bo prišlo. Sploh pa Rusi ne morejo več čakati, da bi se Amerikanci založili z atomskimi bombami. Enako morajo Amerikanci udariti, še predno odkrijejo Rusi atomsko bombo. Glej torej na položaj od katere koli strani, je izbruh tretje svetovne vojske le še vprašanje časa. Misiim pa, da si ti enako, kakor jaz, ne želiš, da bi še eno vojsko od blizu okušal,“ gospod Pavel že ni več vedel, kako bi še prestrašil svojega sobrata.

„Dvomisim, da bi bila zmaga Angležev nad Rusijo najboljša priprava za spreobrnjenje Rusov. Ves potek bodočih dogodkov se lahko čisto drugače razvija kot si vi predstavljate. Božja pota niso naša pota. Pri Bogu je tisoč let kakor en dan. Sploh pa ne vem, čemu naj bi se bali Rusije, ako ima zagotovilo, da se bo spreobrnila. Počakajmo jih rajši v Avstriji! Nam se je bati Angležev, ki o njih nikjer ni rečeno, da se bodo še kdaj spreobrnil,“ se dušebrižnik vsaj na videz ni dal ustrahovati. Zaradi varnosti je pa le še pristavil: „Seveda, če nas prisilijo, da gremo od tod, se ne bo nihče zoperstavljal. Otresli bomo prah z obuvala in odšli drugim deželam blagovest oznanjat. Je pritisk za repatriacijo še vedno hud?“

„Da, od marca dalje je zelo hud. Izgleda, da je Angležem več na tem kot

— Begunska mladina — Vsaj do otrok imajo še nekoliko obzira, da jim pustijo ta listič. Zelo lep je. Vsa čast uredniku in ilustratorjem.

— Folium Officiale — Kaj vse nam sporoča Narodni delegat. Zelo veliko mora potovati po Avstriji in Nemčiji, da obiše vse begunce. Že dolgo imam namen, da ga povabim na Slemenico. Pa kar po latinsko nas obvešča o nekaterih zadevah. Podobno kot škof Karlin, ko je na dan škofovskega posvečenja v Trstu zbrane nemške, slovenske, laške in hrvatske goste latinsko nagovoril. Le čemu bi naj se človek živih jezikov učil, ko se da v mrtvem jeziku vse povedati! Tudi škof Jeglič je ob prihodu v Ljubljano svoje duhovnike kar latinsko nagovoril, enako kot njega prošt Klofutar.

„Ker se je škof v Bosni slovenščine odvadil,“ se je gospod Pavel takoj zavzel za žive jezike.

„In hrvaščine še ne priučil,“ dušebrižniku ni bilo za pregovarjanje. So ga taboriščni listi preveč zanimali:

— Cvetje v tujini — kako malo ga je! Tako bi pel Prešeren, ko bi bil med nami: Begunska leta, rodile ve ste meni evetja malo, še tega rožce so se koj osule.

— Lepša bodočnost — „Torej je vendar še kdo, ki upa vanjo. Če se pri tem na zapadne zaveznike zanaša, bo spet bridko razočaran. Naša pomoč je v imenu Gospodovem!“ je vedel gospod Simon pri vsaki številki kaj pripomniti.

Tudi gospod Pavel ni molčal: „Jaz sem prav tako do kraja razočaran nad to čudno angleško demokracijo. Po eni strani pravijo, da se borijo za svobodo tiska, govora in združevanja, po drugi strani pa ne puste ne govoriti ne pisati resnico.“

„Kdor nima čiste vesti, ga je še pred senco strah. Je to zadnja številka „Lepše bodočnosti?“ je prekinil dušebrižnik gospoda Pavla.

„Da. Vsaj zdi se tako. Lepša bodočnost je zato zanimiva, ker je bila nekaj časa prepovedana, nekaj časa je izha-

jala na skrivaj, nato so jo Angleži spet dovolili. Vendar je to najbrž zadnja številka. Od septembra dalje ni nobena več izšla.“ je gospod Pavel opisoval usodo lepo urejevanega in ilustriranega glasila kmetskih fantov v begunstvu.

„Da. Lepšo bodočnost so nam Angleži prepovedali. Mi pa smo upali, da so oni tisti, ki bodo rešili naš narod.“

„Vrhu vsega tega je letos že tretje leto, odkar se je to zgodilo,“ je Gospod Pavel prav tako s svetopisemskimi besedami zaključil bridko misel svojega gostitelja.

Gospoda sta se za nekaj časa zamislila nad sedanjo in bodočo usodo slovenskih beguncev. Nič več jima ni bilo za razgovor. Bilo je tudi že precej pozno. Obema hkrati se je zehnilo.

Dušebrižnik je odložil liste, potegnil iz žepa rožni venec in sta pokleknila. Posebno zbran gospod Simon to noč seveda ni bil:

— Daj nam danes naš vsakdanji kruh... Naš kruh jesta, po naše bi morala govoriti! Grda kajžarica! Le kaj oprežuje okrog župnišča. Noter naj pride, če se upa!

— Ki si ga, Devica, od Svetega Duha spočela... Angel je Marijo miril: Ne boj se, Marija! Pavel bi me pa rad na vsak način tako prestrašil, da bi se še danes odločil za Ameriko. Naj gre on najprej, da vidim, kako mu bo šlo!

— Ki si ga, Devica, v obiskovanju Elizabete nosila... Res! Da ima človek lep božič, mora priti k njemu kdo na obisk. Letos bodo prazniki veliko lepši, kot so bili lani in predlanskim. Kaj vse se bova s Pavlom še pogovorila!

— Ki si ga, Devica, rodila... Vedno mora kdo greniti božično veselje. Sveti Družini Herod, meni Zoppernigbauerin, še bolj kot ona so mi seveda nevarni Angleži, Herodeži 20. stoletja, ki vsak hip lahko pošljejo vojake, da me odvedejo v Volšperk. — Mimogrede se je dušebrižnik spomnil še črnega kralja pri jaslicah, in zamorcev v Južni Ameriki, božiča brez mraza in brez snega in dobrosrčnega Perona, ki Slovencem

na stečaj odpira vrata v tople Argentino, kjer jim bo svoboda tiska, govora in združevanja zajamčena.

— Ki si ga, Devica, v templu darovala... Gospodu Simonu je stopila pred oči prerokinja Ana. Pobožna vdova je prav tisto uro tja prišla, ko je bil Odršenik v templu in je nato vsem naokrog pripovedovala, kar je videla in slišala. Kako zelo so ji Slemeničanke podobne! Tudi one ne znajo nič ohraniti zase. Le čemu si jemlje toliko k srcu njihove besede, ko pa je vendar ženskam lastno, da prav tedaj zraven pridejo, ko se kaj

novega dogaja. Nato pa to povečano okrog pripovedujejo vsem, ki jih hočejo poslušati. Dušebrižnika je minila vsa slaba volja zaradi Sršenkinih in gostilničarkinih besed. Da bi le mežnarica molčala, pa bo vse dobro!

— Ki si ga, Devica, v templu našla... Letos bo prišla po dolgih letih za božič v tempel tudi Pavlina. Prišla bo preizkušat svoj glas in iskat svojo slavo. Bog daj, da bi v templu našla tudi Boga in vero vanj, ki jo je med vojsko izgubila.

GREGOR HRIBAR

NI SE BAL UMRETI

„VSE ŽIVLJENJE SEM SE PRIPRAVLJAL NA SMRT...“

„V Bogoljubu“ smo že doma večkrat brali: Belgia docet, Holandia docet — od Belgije in Holandske se učimo! Tam da je versko življenje tako ukoreninjeno, da ga ne bo mogoče zatreti. Danes vidimo, da tam tudi ni vse prav, ker katoličani v javnem življenju nimajo vplivne besede, ki bi jo morali imeti. S težavo se borijo za to, da bi se v šolah poučeval verouk.

Žal so nam doma vedno za zgled kazali tujino, namesto da bi nam zbrusili bisere, ki smo jih sami imeli, in nam jih v vsem njihovem sijaju pokazali. To bi bilo bolj vleklo in imelo več uspeha. Čemu iskati na tujem, česar imamo doma v izobilju? Kakor domači zvonovi najlepše doné, tako tudi domači zgledi najbolj vlečejo.

En tako pozabljen biser bi rad danes lepo zbrusil in pokazal v njegovem blesku.

V Mengšu je živel v pokoju g. župnik Franc Eržen ali „gospod Fronc“, kakor smo ga na kratko klicali. Lepšega duhovniškega značaja nisem še srečal v življenju. Ni bil to učenjak, da bi reševal globoka filozofska vprašanja. Ni prejel v tem pogledu petih talentov od Gospoda. Komaj bi mu glede modrosti

prisodil dva. Pa Bog svetne modrosti ne zahteva od vsakega. On zahteva vero. Te pa je imel naš „gospod Fronc“ več kakor pa tisti, ki je prejel pet talentov učenosti. Bil je mož vere, trdne in žive. Že iz vsega njegovega ponašanja in govorjenja je odsevala vera. Pobožna duša mi je nekoč rekla: „Kadar vidim gospoda Eržena, mislim, da vidim sv. Frančiška Saleškega.“ Umirjena hoja, miren, nasmehljan obraz, prijazna beseda, za vsakega, dobrohotnost in darežljivost brez meje. Saj sta imela z gospodinjo vred enkrat oba skupaj le dvajset krajcarjev denarja.

Njegovo dobrohotnost so ljudje dostikrat tudi izrabljali. Nekdo je prinesel v župnišče kot darilo mleka, župnik pa mu je nalil prav toliko vina. Z vseh strani so naenkrat prihajale v župnišče pošiljke mleka, da se je kuhinjsko posodje hitro polnilo, kot se je v isti meri praznil sod v kleti. Šele kuharica, ki jih je pri tem zalotila, je napravila konec tej čudni menjavi, ki je bila po tistih cenah v pet, šestkratno izgubo župnišča.

Gospoda Fronca poznam zlasti iz dobe njegovega pokoja. Namesto da bi počival, je prav tedaj razvil še poseb-

no delavnost. Kjer je šlo za lastno zve-
ličanje in zveščanje duš, tam pokoja ni
poznal. Vstajal je ob pol treh zjutraj.
Trdil je, da mu drugače primanjkuje
časa. Najprej je odmolil hore, iz stra-
hu, da bi jih morda ne pozabil, kar bi
se mu bilo v preteklosti enkrat skoro
primerilo. Seveda je samo za prmo po-
rabil skoro toliko časa kot drug duhov-
nik za ves oficij.

Dokler ni hodil maševat usmiljen-
kam, je zgodaj prišel v cerkev, do ka-
tere je imel približno četrť ure. Nobe-
na nadloga ni tega preprečila, tudi na-
duha ne, ki ga je ob vremenskih spre-
membah hudo nadlegovala, da je kar
piskalo v njem. Prva pot je bila v spo-
vednico. Bil je nekako „Jagnje, ki je
odjemalo grehe mengeških vernikov“ in
je s tem zelo razbremenil župnika in
kaplana. Dolge vrste so stale ob nje-
govi spovednici. Kot upokojenec je
lahko rečemo, evharistično prevzgojil
veliko število mengeških faranov. Do-
segel je to s poukom in navduševanjem
v spovednici, še več pa s svojim zgle-
dom.

„Pravični živi iz vere,“ iz vere v
pričujočnost Gospodovo v presvetem
Rešnjem. Telesu, iz katere je potreba
pogostokrat ga obiskovati. Vsak dan je
promolil pred tabernakljem po celo uro.
Ni ga zadržala nobena težava in boleh-
nost, ne mraz. Zato je pa imelo nje-
govo delo tolike uspehe.

Omenjeno je bilo že, da si zakladov
na zemlji ni nabiral. Kar je dobil, je
hitro razdelil v dobre namene, tako da
denarja in njegove vrednosti niti po-
znal ni. Ta mu ni delal zapreke na poti
krščanske popolnosti. Nekoč je dobil za
nekaj let nazaj plačano doklado, da je
vsota znesla precej tisočakov. Radoved-

nost me je gnala, da sem ga šel takoj
obiskat, da bi videl, kako je spreltel to
nepričakovano bogastvo. Po pozdravu
mu rečem: „Gospod Fronc, sedaj Te je
pa Bog pogledal skozi veliko okno.“ Ves
žalosten mi odgovori: „Sedaj pa gotovo
ne bom prišel v nebesa. Bog bo rekel:
Si bil že na zemlji dosti plačan.“ Seveda
je večina te vsote zopet šla v dobre na-
mene. Zase ni pridržal nič. Zadnji dan
pred smrtjo je pokazal dva stotaka in
rekel: „Vidiš, to je pa moje premo-
ženje.“

Do zadnjega dne svojega življenja je
ostal zdrav in maševal. Med maševanjem
ga je napadla slabost, da so ga morali
odpeljati domov. Popoldne ga grem ob-
skat in ga dobim oblečenega ležati na
postelji na videz krepkega. Prve nje-
gove besede so bile: „Cel dan že umiram,
pa še ne morem umreti. Veš, pa smrti
se nič ne bojim, sem se vse življenje
nanjo pripravljaj.“

Rad je govoril o smrti, ni se je bal, ko
je naprej vedel, da mu je blizu. Skoraj
bi morali reči, da jo je težko pričako-
val. Dobrih deset ur potem, ko sem se
poslovil od njega, se je on poslovil od
tega sveta. Bilo je v nedeljo zjutraj ob
štirih.

Njemu je bila smrt res le dobiček. O
njem so se uresničevale besede, s kate-
rimi so označevali življenje prvih kristja-
janov: So na zemlji, a njih življenje je
v nebesih.

Smrt mu je samo odgrnila zaveso,
da je tista skrivnost, ki jo je preje gle-
dal kot v zrcalu in nepopolni podobi in
je preklečal pred njo vsak dan eno uro,
zasijala pred njim v nepopisni lepoti,
ki jo uživa sedaj vso večnost.

Juh. svetnik Janez Klemenčič, Argentina

*Nihče ne sme pričakovati, da bo katoliški časopis kot jasen
in nesporen prerok bodočnosti in videc nedostopnih skrivnosti.
Naša moč je v spretnosti življenjskega naobračanja krščanskih
načel, v poštenem in stvarnem tolmačenju pozorišča, ki se vedno
razvija in spreminja. Naše upanje je, da bo na podlagi tega
mislec-bralec mogel najti potrebnih rešitev v skladu z najvišjimi
krščanskimi načeli.*

(Katoliški tednik „The Pilot“, Boston)

POLNO ŽIVLJENJE

Naš svet je poln življenja. Vse okrog nas živi, klije in brsti; poje in žvrkoli, spoznava in se žene za spoznanim — v vednem gibanju in nemiru, a tudi v iskrenem veselju nad svojim življenjem.

Tako blizu nam je tedaj življenje in je tako čudovito v svoji pestrosti. A kaj je vendar v sebi, kdo ga razume?

Kamen, nema skala, ne živi; biva kot začarana, sama vase zaprta in vklenjena. Rastlina, ljubka cvetlica, že živi; v njej polje življenjsko gibanje, je vedno sprejemanje in oddajanje, vedno samooblikovanje. Še bogatejše življenje je v živali. Ta tudi čuti, vidi, sliši, se giblje. Njeno življenjsko polje je že prostranejše. To razumem iz izkušnje. Ko vidim svet, sem in živim ves v svetu, ki ga gledam, in je svet, ki ga vidim, po drugi strani nekako moj, v meni, obogati mene v tem spoznanju. Še bogatejše in višje je življenje v človeku. Človek svet ne le vidi, ampak tudi prodira v njegove globine, razkriva njegove globlje skrivnosti, je svetu gospodar in si ga pokori, da mu služi. In njegovo življenje ne ostaja le v vidnem svetu. Človek „čuti“ višji, nadčutni svet in za njim stremi. Um mu sega v nadčutne in nadsvetne skrivnosti. Človeški duh je ustvaril in ustvarja umetnost: pesem, glasbo, slikarstvo, kiparstvo, stavbarstvo, po čemer si je olupšal tukajšnje življenje. Človeška misel je napolnila neizmerno vrsto knjig — kdo bi jih pre-

štel — in jih nakopičila v ogromne knjižnice, polne bogastva znanosti učenosti, modrošti. Boga samega odkriva človeški duh in ga more ljubiti. In to je najvišje, do kamor sega človekovo naravno življenje, njegova najvišja naravna čast in odlika.

Ko se človek z božjo pomočjo dvigne do božje ljubezni, je na vrhu svojega življenja. Takrat se je srečal z najvišjim: resnico, dobroto in lepoto samo. Tedaj Bog človeka sprejme in ga prerodi in preustvari v svojega otroka, s čimer prevzame dušo božja lepota in dostojanstvo. A ta čast v človeku ni nekaj mrtvega, ampak pomeni novo življenje, prav življenje posinovljenega božjega otroka. Ko se je v tem življenjskem vzponu tako človek dvignil do Boga, ki je vir življenja in življenje samo, ga Bog dviga k sebi in obdari s svojim življenjem. Ta trenutek, bodisi pri otroku v krstu bodisi v dejanski ljubezni v odraslem, pomeni za človeka trenutek njegovega najvišjega življenjskega prerojenja, prerojenja v Bogu. V tem trenutku se izvrši v njem čudež duhovnega oživljenja, duhovnega rojstva; zaživi v Bogu, za nebesa.

*

To novo življenje v človeku je tako visoko, da ga sedaj ne le ne moremo razumeti, ampak ga v sebi niti ne čutimo in se ga ne zavedamo. Previsoko je vse to za nas, preko vseh naših zmognosti. Te lepote ne morejo dojeti naše telesne oči in ne naši človeški pojmi; sreče tega življenja

ne more čutiti naše srce v tem življenju. Umreti bomo morali prej, da bomo okušali vso to srečo. Ko bi nam bilo dano sedaj le za trenutek videti to lepoto in začutiti to srečo, bi naravno to ubogo naše srce ne presleslo.

Kaj se je zgodilo človeku, ki je bil od rojstva slep, pa je nenadoma spregledal? Nič ni bil vedel o veseli jasnini sončne luči o lepi harmoniji barv in oblik narave, o lenoti človeškega obraza, svojih dragih... Vse to so mu bile prej le prazne besede. Kaka sreča sedaj ob pogledu na vse to čudovito bogastvo vidne lepote! Prevelika! Pogleda na vso to nepričakovano in njemu prej neumljivo resničnost ni prenesel. V istem hipu je umrl — ali od sreče ali od strahu, ki sta prevzela morda njegovo srce, ne moremo prav razumeti.

Tako bi mi ne prenesli pogleda na lepoto božjega življenja v duši. Zato nam je sedaj prikrita in prihranjena za posmrtnost. Nič ne bi o vsem tem v sebi vedeli, ko bi nam Bog sam ne bil povedal in bi nas vera o tem ne učila. Vso to lepo resničnost nam samo vera odkriva.

*

Da bi kamen začel rasti, brsteti in cveteti? To je preko njegove narave; to ne bi bil več kamen. To se naravno na kamnu tudi ne more zgoditi. To bi bil čudež; preustvarjenje kamna. To more storiti le Bog, ki je vir in gospodar življenja.

Pa če naj bi rastlina, cvetlica nenkrat začutila barvne vtise, valujoče glasove in bi se na njej pojavila odgovarjajoča čutila, očem in ušesom podobno; ali ako bi drevo začutilo bolečino pod zamahom sekire in bi se morda izruvalo in zbežalo pred na-

padalcem. To bi bil čudež, ki ga more storiti samo Bog; zakaj to je preko narave rastline.

Pa če bi žival spregovorila smiselno besedo, izumila stroj, uprla oči v nebo in hvalila Stvarnika — to ne bi bila več žival. To je preko njene narave in more ta čudež v njej storiti le Bog.

In nek tak čudež, le da je še večji in so to le zanj slabotne primerre, Bog izvrši v človeku v trenutku, ko se mu človek v ljubezni približa. Res ostane po svoji naravi še človek, a mu dá Bog odlike, ki so preko narave človeka. Da, to so odlike, ki so preko narave katerekoli stvari. Človek tedaj dobi vase nekaj božjega, ker je to nekaj, ki ne pripada stvarstvu, torej le Bogu. To imenujemo posvečujočo milost. Tako je „deležan božje narave“, je posinovljeni božji otrok, njegovo življenje odslej ni več zgolj človeško življenje, ampak pride v območje božjega življenja, je prav življenje božjega otroka. Po vseh primerih se zgodi nekaj čudežnega, kot če bi kamen dobil vase neke polnosti cvetlice, ali cvetlica popolnosti živali, žival popolnosti človeka. Tu pa je človek, razlika je v tem povzdignjenju neizmerno večja, bitje iz okvira stvarstva, dvignjen k življenju božjemu.

*

To novo, božje življenje človek seveda živi v duši, ne v telesu. Zakaj Bog je duh, ne telo; Bogu podobno življenje more tedaj živeti le duša, ne telo.

V okviru telesnega življenja človek uživa hrano, jo presnavlja in prilikuje v svojo kri, kite, kosti, živce, skratka — v svoje telo. Tako raste in se krepi; v telesu polje krepko življenje. Naravno duhovno življenje

najlaže ob tem telesnem pojasnimo. Duhu je hrana resnica, ki jo spoznavamo in sprejema vase. Za spoznanim dobrim duh potem teži, se ga oklepa in v njem v sreči počiva. Po vsem tem duh „raste“, se krepi in postaja bogatejši.

Učenjaku, v katerem je visoko razvito življenje duha, ne primerno bolj kot čutne dobrine v uteho duhovne, njegova znanost, ki ji ves živi. Ko vidi neslutena nova polja resnice, ki bi jo še bilo treba osvojiti, žalosten vzklika: „Resnica je neizmerna; a moje življenje tako kratko...“ Isto čuti umetnik ob silnosti lepote, ki jo zasluži in bi jo rad ujel v svoje delo. To so ljudje, ki čutijo neutešeno žejo v duhu — po resnici, lepoti, dobroti.

Najvišje naravno življenje duha je v dejanjih, ki se nanašajo na Boga. K temu življenju je vsak človek poklican. Boga spoznati, ga ljubiti, po njem hrepeneti in v tem duhu živeti, k njemu hoditi, je edini pravi smisel življenja in človekova najvišja odlika.

A ko se človek dvigne do te stopnje in Boga resnično vzljubi, ne ostane zgolj pri tem življenju stvari, ki se sama peha do Boga. V tem hipu Bog sam to življenje v njem dvigne na višjo raven, na raven božjega življenja. Človek več ne živi kot prej, zgolj v okviru svojih naravnih moči, ampak mu Bog vlije božje življenjske moči, v milosti in nadnaravnih krepostih, ki jih prejme. Odslej človek živi pred Bogom kot otrok do Očeta. Njegova dela niso več dela navadnih stvari, ampak dela posinovljenega božjega otroka.

To življenje božjega posinovljenja moremo nekoliko primerjati neskončnemu življenju edinorojenega božje-

ga Sina, ki se učloven imenuje Jezus Kristus. Božji Sin pozna Očeta z neskončnim božjim spoznanjem, ga ljubi z neskočno božjo ljubeznijo in je v tem srečen v neskončni blaženosti Boga samega. Kot božji posinovljeni smo v nečem deležni tega življenja. To bo v nas na višku v zveličanju v nebesih. Boga bomo tedaj poznali po posebnem božjem spoznanju, ki nam ga bo dal, da ga bomo gledali. Kot neskončno dobroto in lepoto, ki jo bomo videli, ga bomo tako neizmerno ljubili. In to bo naše, ga bomo imeli; imeli bomo s tem vse, nič nam ne bo manjkalo. V tem bomo tako neizmerno srečni; uživali bomo srečo božjih otrok, kot otroci v hiši Očetovi; imeli bomo nekaj sreče edinorojenega božjega Sina, Jezusa Kristusa. Izpolnjena bo na nas molitev in napoved Jezusova: „Oče, hočem, naj bodo tudi ti, katere si mi dal, z menoj tam, kjer sem jaz: da bodo gledali mojo slavo, ki si mi jo dal, ker si me ljubil pred začetkom sveta“ (Jan 17, 24).

Bistveno isto življenje, čeprav na nižji stopnji, ima človek, ki Boga ljubi, že sedaj, v tem življenju. V hipu, ko Boga vzljubi, prejme to nadnaravno življenje, ki je v njem kot začetek nebes; že ima „božje seme“ v sebi (1 Jan 3, 9). Boga sicer še ne vidi, kot ga bo v večnosti; a spoznaje o Bogu, ki ga ima, je tudi božje in mu je dano po veri. In upanje v Boga in ljubezen do njega je tudi božje. Vse to mu je Bog sam dal po milosti v dušo, da mu more res živeti kot otrok Očetu. In druga dela njegovega življenja, ponižnost, molitev, premagovanje, plemenito prizadevanje v poklicu, vse je v njem božje, delo božjega otroka, po božji moči, ki jo prejema.

Prej je bil človek samo človek, s

švojo naravno zmožnostjo in dobroto, kot je mlada lesnika sama s svojo močjo in preprostim in pustim sadežem v jeseni. Pa je lesnika dobra podlaga za plemenit cepič. Vse življenje ji je po cepiču oplemeniteno in rodi plemenit, lep, dišeč in okusen sad. V trenutku, ko je človek vzljubil Boga, mu je Bog v dušo vcepil življenje svojega posinovljenega otroka. Odtlej je njegovo življenje, čeprav po zunanjem videzu isto, vse drugo po vrednosti. Bogu tako drago in prijetno, pač življenje božjega otroka. Odtlej človek res živi za nebesa in za Boga. Človek je močan in silen, da si s svojim delom nebesa more osvojiti. Prej nič ni mogel storiti za nebesa, je bil v tem pogledu kot mrtev; sedaj pa Bogu živi, v njem polje božja moč.

Za posvečujočo milost, ki jo človek prejme v hipu, ko vzljubi Boga, radi porabljajo tudi primeri iz moderne tehnike: skrivnostno silo elektrike. Žarnica je sama v sebi brez luči in zato ponoči v temi. Preprost stik, ki dopusti v žarnico električno silo, jo v hipu razžari, da blešči v prijetni luči in sveti vsem, ki so v hiši. Mesto ponoči leži pogreznjeno v temo. Preprost stik v električni napeljavi — in že se koplje v morju luči. Tako je duša nadnaravno oplešana in posvečena z božjo lepoto, ko prejme milost. Pa je v isti elektriki moč, ki za človeka dela čudovite reči. Stroji v tovarni, železne gmote, leže in počivajo težki in temni, brez življenja, kot zakleti. Pa vključim vanje električni tok in v hipu se kot prebude in se spuste v silen tek, vsi ti vzvodi in kolesa in ročice. V brnenju in gibanju in delu, ki ga opravljajo, se čuti skrita sila, ki v njih deluje. Tako je človek brez milosti za nebesa in Boga mrtev, po tem stiku z Bogom

v ljubezni pa zaživi v čudovitem življenju božjega otroka.

*

Človek ni le to, kar se na zunaj kaže. Pravo njegovo bogastvo je skrito v globinah. To velja že za njegovo naravno vrednost. Posebno pa je to resnično, ko v njem gledamo najvišjo dragocenost nadnaravnega življenja.

Naše življenje, ki ga pred ljudmi živimo, teh sedemdeset let, ki so taki ali drugačni, ima v sebi skrito veliko dragocenost božjega življenja. To svetno življenje, tako bedno in kratkotrajno, samo v sebi ni nič, je kot lupina, ki skriva najdragocenejše jedro. In prav v tem je vrednost zemškega življenja, da je posoda božjega Slabotno, minljivo življenje skriva v sebi življenje večnosti. In da to večno v nas v vsej polnosti zasije, mora ob svojem času biti strta in odpasti lupina tega življenja. To bo v smrti, ki bo za nas tako važen in velik dogodek. Žuželka gre v svojem razvoju preko različnih oblik ličinke in bube, dokler ne poleti v svetlo svobodo krasen metalj; preko nizkosti tega življenja mora v naši duhovni rasti božje življenje v nas biti ohranjeno za svobodo in srečo posmrtno večnosti.

V božjem življenju, ki ga imamo, je naša prava in najvišja vrednost. Če imamo to življenje milosti, imamo vse; če to izgubimo, smo izgubili vse, smo najbolj nesrečni od vseh stvari. Dobiti to božje življenje milosti v dušo, pomeni za nas več kot stvarjenje vsega ogromnega vidnega sveta; to življenje izgubiti pa je hujša nesreča, ko če bi se vse svetovje zrušilo v prah.

Božje življenje milosti v človeku je nekaj tako velikega, da je v primeri z njim sicer tako odlično nje-

govo naravno življenje kakor nič. Človek brez milosti je pred Bogom mrtev, mrlič, pa naj bi bil še tako bogat in mogočen in spoštovan. Veljajo mu božje besede: „Ime imaš, da živiš, pa si mrtev. Praviš: Premožen sem in bogat in nič ne potrebujem -- pa ne veš, da si beden in pomilovanja vreden in ubog in slep in nag“ (Raz 3, 1. 17). Kaj tedaj človeku pomaga vsa moč, zdravje, bogastvo, spoštovanje, užitki sveta, vsa učestnost? Kaj mu pomaga, ko bi ves svet bil njegov?

Človek z božjim življenjem milosti pa je pred Bogom velik in spoštovan, je njegov otrok. Pa naj bi bil ves garjav in slaboten, siromašen in brez moči, preziran in zaničevan -- vse to Boga nič ne odbija. Bog ni površen v ocenjevanju človeka, kot smo tolikokrat mi. Bogu sem lep in močan, bogat in slaven, ljub in prikupen kot njegov najbolj ljubljeni prijatelj, če živim njegovo življenje milosti. Bog ne zahteva od nas zdravja, telesne moči, bogastva, telesnih in dušnih zmožnosti, lepega glasu in obraza, prikupnega nastopa, duhovitosti in bistrega uma, zahteva pa brezpogojno v moji duši nadnaravno življenje božjega posinovljenca.

Z življenjem milosti v duši je zadnji, najpreprostejši neuki siromak kot kralj. Revež pa je pred njim najmogočnejši svetovni velikan, ki se trese pred njim svet; nič ni pred njim največji učenjak, ki so mu odkrite skrivnosti narave in meri pota zvezdam, pa milosti nima.

Tako ocenjuje to življenje v nas Bog. Tako visoko ga ceni, da je Bog sam človek postal, svoje življenje potem dal in kri prelil, da nam je to življenje pridobil. O tem življenju

govori, ko nam zatrjuje: „Jaz sem prišel, da bi imeli življenje in ga imeli v izobilju. — Jaz sem življenje“ (Jan 10, 10; 14, 6). Kot to življenje v nas ceni Bog, ga moramo ceniti tudi sami. To je naš najodličnejši „dragoceni biser“, to je najdragocenejši „skriti zaklad“ (Mt 13, 44 sl). Vse moramo biti pripravljeni dati v zameno zanj, da si božje življenje pridobimo, ohranimo, pomnožimo.

Prav v tem je velika vrednost in pomen našega minljivega človeškega življenja — da je cena, s katero si moremo odkupiti božje in večno življenje. To življenje mora biti porabljeno, izrabljeno in izničeno, do smrti, da z njim ohranimo in zaslužimo božje in večno življenje.

Tako gledanje življenja in smrti je najvišja življenjska modrost, ki jo imamo iz vere. Te modrosti nas lepo uči zgled sv. Tomaža Moore, veri zvestega angleškega kanclerja, ki ga je zato kralj Henrik VIII. dal obglaviti. Ko je bil v nevarnosti, da bo na smrt obsojen, ga je žena v ječi prosila, naj popusti nekoliko v verskih načelih in ugodi kralju. „Da rešiš vsaj življenje,“ mu je prigovarjala. „Koliko let življenja mi v tem primeru še prisodiš?“ jo vpraša, veder in šaljiv, kot je zmerom bil. „Najmanj dvajset,“ ga je ocenila. „Ne bo nič! Slaba zamenjava! Za 20 let naj tedaj dam večnost?“ je bil odgovor, ki mu ga je iz vere narekovala njegova življenjska modrost.

Tako moramo o svojem življenju in smrti misliti vsi.

To je najgloblja, razodeta resnica o našem življenju in naši smrti.

DR. FRANC GNIDOVEC

TRETJA FATIMSKA SKRIVNOST

V velikonočni številki „Oznanila“ je objavljen slovenski prevod letaka, ki piše o tretji še neodkriti fatimski skrivnosti in raznih drugih prorokovanjih za bližnjo bodočnost.

Te napovedi se vedno ponavljajo v različnih inačicah. Že citat iz Katari-ne Emerik ni dobeseden, čeprav je pod narekovanji. Napoved tridnevne teme se more slediti do devetega stoletja nazaj, je torej stara in, kakor je videti, zelo priljubljena prerokba, ki se skozi enajst stoletij do najnovejših časov polaga raznim osebam na jezik. V sedanjosti pa smo na fatimskih skrivnostih priča, kako nastajajo „legende“ in se čisto nekritično ponavljajo in se jim vedno kaj novega prideva.

Vse mogoče se o njej trdi: da je papež dobil prepis Lucijinega zapiska tretje skrivnosti in ko je prebral, se je onesvestil; da se ne sme objaviti prej ko leta 1960, da se bo torej tega leta nekaj odločilnega zgodilo; eni pravijo, da nekaj groznega, menda bo poginilo tri četrtni človeštva; drugi trdijo, da se bo tedaj skazala zmaga Marijinega brezmadžnega Srca. Sama ugibanja!

Fatima spada v škofijo Leira. Je to stara škofija, ustanovljena leta 1545 (84 let za ljubljansko), pa je bila 1881 zatrtta in ozemlje dodeljeno nadškofiji v Lisboni. Obnovljena je bila neposredno po fatimskih dogodkih 17. januarja 1918. Za prvega škofa je bil leta 1920 imenovan škof Jožef Alves Correira da Silva (rojen 1872). Pod framazonsko vlado je bil dalje časa v težki ječi, kjer si je nakopal bolezen, ki ga je končno ohromela, da zadnja leta ne more več hoditi in se mora posluževati vozička. Ima pa pomožnega škofa. Ta škof je imel nalogo preiskati fatimske dogodke, kar je z vso previdnostjo temeljito in vestno opravil s pomočjo komisije sedmih članov. Da je bilo delo komisije natančno in temeljito, se razvidi iz tega, da je trajalo osem let. Dne 13. oktobra 1930 je bil razglašen odlok, ki potrjuje verodostojnost fatimskih prikazovanj

in dovoljuje češčenje Naše ljube Gospe fatimske.

Pred leti, ko je mogel leirijski škof še hoditi, je v spremstvu kanonika Galambe obiskal Lucijo v samostanu. Pri tej priložnosti mu je Lucija povedala, da mu zda more razkriti zadnji del skrivnosti, katero ji je Marija zaupala, ako škof želi. Škof pa je odvrnil, da ne želi slišati te skrivnosti. Po daljšem razgovoru sta se zedinila, da naj Lucija skrivnost zapiše in zanečati, kar je storila. Škof bi bil mogel in smel Lucija zapisnik prebrati, pa ni hotel. Vzel je zapečaten pismo v varstvo in ga ima še vedno shanjenega, ne da bi vedel njegovo vsebino. Lucija pa je želela, da bi se skrivnost vendar prej ali slej objavila. Dobila je od škofa obljubo, da bo pismo odprl in vsebino svetu oznanil ob njeni (Lucijini) smrti ali pa leta 1960, kar bo pač prej nastopilo.

Gotovo je torej: Ne obstoja noben prepis Lucijinega pisma, papež ga potemtakem ni mogel dobiti v roke. Ničče ne ve za vsebino. Škof leirijski bi mogel in smel pismo objaviti vsak čas, ako bi hotel; ni vezan na leto 1960. To leto je Lucija določila po svoje, ne po kakšnem naročilu Matere božje. Ako bi škof leirijski, ki je že v visoki starosti in bolan, umrl pred letom 1960, bi njegov naslednik smel takoj objaviti Lucijino pismo, če bi seveda hotel. Ako pa bi Lucija pred letom 1960 umrla, bi škof po obljubi, ki jo je Luciji dal, njeno pismo takoj objavil, čeprav bi še ne bilo leto 1960. Iz teh zgodovinskih dejstev se ne da nič sklepati, da bo leto 1960 posebno usodno za človeštvo.

Opomba: Podrobneje poroča o razgovoru s škofom leirijskim knjiga „Fatima, Pilgrimage to peace“, ki sta jo napisala April Oursler Armstrong in Martin F. Armstrong Jr. 1954. Romala sta v Fatimo tudi s tem namenom, da ugotovita nekatera zgodovinska dejstva, o katerih se tako zelo različno govori in piše.

† Škof Gregorij Rožman

Duhovna sila in socialni pomen družine

Cerkveni govor, ki ga je imel preč. g. direktor Anton Orehar na IV. socialnem dnevu v Ciudadeli dne 20. novembra 1955

Kadar izbruhne ogenj ali nastane povodenj, kdor je pameten, skuša rešiti predvsem najvažnejše stvari, s katerimi bo mogel po prestani nesreči znova zgraditi izgubljeno in razdejano imetje. Vsaka emigracija, posebno če je prisiljenega značaja, je nedvomno taka nesreča. Tudi mi Slovenci smo jo doživeli v polni meri. Tisoči in tisoči od nas smo se nenadoma in nepripravljeni znašli sredi povodnji svetá z vsemi njegovimi slabimi vplivi, ki jih tujina na človeka ima. Vse naše dobrine so zašle v nevarnost, vera, narodnost, tudi materialno blagostanje in še nebroj drugih drobnarij, ki se jih vseh niti trenutno spomniti ne moremo.

Kot pri požaru ali povodnji je tudi v našem primeru povsem jasno, da ne moremo rešiti vsega, temveč predvsem, kar je bistveno in osnovnega pomena za nas.

Med bistvene stvari gotovo spada naša vera. V veliki nevarnosti je, kajti kaj lahko bi se nam začela majati in opešati, kaj lahko bi začeli dvomiti o obstoju Boga, o smislu življenja in neumrljivosti duše. Zato je treba o vsem tem našim ljudem mnogo govoriti in pisati.

Poleg vere pa je za našo ohranitev v tujem svetu temeljne važnosti tudi družina. Je to zaklad, ki ga moramo na vsak način ohraniti in rešiti

tudi v emigraciji v vsej svetosti in zdravju.

Toda prav problem naše družine postaja vsak dan bolj pereč. In zato je vredno vsega odobravanja, da se je letošnji IV. socialni dan odločil posvetiti svoj študij prav temu vprašanju. Jaz se bom v pridigi dotaknil socialnega pomena in duhovne sile družine.

Problem družine ni važen samo za nas slovenske izseljence. Njega važnost zadeva ves krščanski svet. Ko je pred časom papež Pij XII. sprejel zastopnike organizacije „Za družino“, je med drugim dejal:

„Kdor udari družino, udari človeštvo. Če je današnji svet tako zelo moralno razkrojen, je to zato, ker so nekatere države strašno ponižale družino. Veliko škode je naredil družini materializem (t. j. komunizem), ki je porušil očetovo avtoriteto. Če hočemo družino ozdraviti, je potrebno več resnosti pri ustanavljanju družinskih svetišč; kjer pa družina že živi, je potrebna prava ljubezen: zakonska, sinovska in bratska. Vsi dobri bi se morali združiti v svetovno zvezo medsebojne pomoči v korist družine.“

Lepše nihče ne bi mogel opozoriti na problem moderne družine. Seveda, ta problem je treba rešiti. In sicer v temelju.

DRUŽINA OBLIKUJE ČLOVEKA OSEBNO

Pri preroku Ecekielu beremo: „Poslušajte besedo očetovo, otroci, in jo izpolnite, da se rešite. Bog namreč spoštuje očeta v sinovih in z besedo materino utrdi otroke. Kdor starše spoštuje, mu bodo grehi odpuščeni in molitve njegovih dni bo uslišal Gospod“ (Ecek 5, 2-4).

Družina je temeljnega pomena za državo in družbo sploh; je studenec, v katerem se obnavlja neprestano njujno življenje. Kakor so se ponesrečili vsi poizkusi zamenjati nerazvezljiv zakon z začasno zvezo, tako so tudi propadli vsi načrti nadomestiti družino z družbo, čemur smo dnevno pričala v deželah za „železno zaveso“.

Res so sicer današnje neurejene gospodarske razmere mnogokrat krive, da se starši vzgoji otrok in skrb za družinsko ognjišče ne morejo toliko posvetiti kot bi radi, zlasti če je prisiljena iskati zaslužka izven doma tudi žena in mati, res je pa tudi, da je mnogokje postala moda, da starši vzgojo svojih otrok drugim poverijo, da si bi jo mogli zlahka sami opraviti. Tako daleč smo prišli, da mati celo svoje naročje odreče otroku, ki je zrastle iz njehe krvi in njenega mesa.

Brez domače vzgoje je nemogoče govoriti o družinskem življenju; povrh tega pa družina v takem primeru tudi ne more izpolniti obveznosti, ki jih ima do družbe.

Temelj zlá in korenina današnjih neredov v družbi je prav zanemarjanje družinske vzgoje, kar je dostikrat posledica človekovega egoizma, ko išče le svojo osebno udobnost in čim večji dobiček ter strelji vse, kar mu k temu stavi ovire. In ker sta navadno vera in družina tista, ki se prva upreta egoizmu, zato ju skuša človek v svoji

sebičnosti najprej obiti in prisiliti k molku.

Nujno je potrebno, da vera vpliva na vzgojo v družini. Zgolj socialni in gospodarski razlogi ne bodo nikdar toliko vplivali na človeka, da bi ga razpoložili za žrtve in mu vcepili čut odgovornosti. Šele razmišljanje o božji volji in sveto spoštovanje pred njo, ki pove, katere dolžnosti je Bog naložil posamezniku za skupnost človeka, prepričajo o potrebi žrtev in mu vzgojijo čut odgovornosti.

Vera je tudi tista, ki zajamči staršem avtoriteto pred njih otroci. Po njej otroci spoznajo, da so starši ne samo starejši in bolj izkušeni državljani temveč namestniki božji.

Vera je spet tista, ki staršem pove, da je njih poklic, ki vključuje vzgojo in skrb za dom, božji dar.

Življenje družbe in države bo toliko trdno, kolikor se bodo vsi tisti, ki že ne okušajo več pravega duha v družini, potrudili, da se ta duh vrne, oziroma, kjer je še ostal, da se utrdi in okrepi.

SOCIALNA VLOGA DRUŽINE

Dve stvari nauči družina svojega člana z ozirom na družbo: da spoštuje oblast in da vzgoji otroku socialni čut za skupnost.

1. Otrok naj se nauči spoštovati oblast, naj bo očetova v družini ali tista v državi. To je menda vsakomur jasno, da brez glave v nobeni skupnosti urejeno življenje ne prospera. Moderni človek je sicer v marsičem napredoval: kulturno, v civilizaciji in znanosti, toda zgubil je spoštovanje do glave. Prav družina pa je tista, ki lahko otroka nauči tega spoštovanja. Minili so sicer časi zadrug, ko je očetovu oblast vse v podrobnostih določala in ko se je govorilo samo o otrokovih dolžnostih, ne pa o njegovih

pravica, vendar bo vsak pameten človek priznal, da je potrebna avtoriteta v družini, ki svojo oblast izvaja v meri, kakor jo sme.

Očetova oblast ostane tudi za bodoče temelj vsake druge oblasti in motijo se tisti, in zelo motijo, če menijo, da si bodo s podiranjem in rušenjem očetove avtoritete utrdili svojo. Očetova oblast ima svoj izvor v Bogu, kot pravi sv. Pavel: „Vsako očetovstvo prihaja od Boga“ (Ef 3, 14). Bog je tisti, ki bo otrokom vcepil spoštovanje do očeta, očeta pa varoval pred zlorabo te oblasti.

2. Otrok naj si privzgoji socialni čut za skupnost. Samo družina je tista, ki mu ta čut lahko približa in ga zanj navduši. Samo družina je zmožna razpoložiti otroka za žrtve, ki so potrebne za blagor skupnosti, in ga povezati z drugimi člani te skupnosti v eno samo telo, kjer vsi udje enako občutijo tako skupno veselje kot tudi skupno trpljenje.

Ni izgubil moderni človek samo spoštovanje do avtoritete; pretirani egoizem mu je zamoril tudi smisel za skupnost. Pretirano češčenje lastnega jaza je zamorilo pravo ljubezen do naroda. Kam lahko privede pretirani narodni egoizem, smo videli posebej v zadnjih desetletjih.

Potrebno je torej, da se mlad človek nauči v družini solidarnosti z drugimi. To ga bo nagibalo k nesebičnemu delu za skupne koristi, na drugi strani ga pa varovalo brezčutnega gledanja na bedo bližnjega ali družbe sploh.

Iz tega vidimo, kako važno vlogo lahko igra družina pri reševanju socialnega vprašanja, če misli krščanska in živi v luči vere.

Ni je ustanove na svetu, ki bi tako povdarjala pomen oblasti, katera rodi zdravo edinost in čut za skupnost,

Nedeljsko popoldne na vrtu

kakor je ravno katoliška Cerkev. Uči nas, da je oblast od Boga in sama jo uporablja, da uresniči namen svojega poslanstva: zveličanje duš. In ker svoje oblasti ni nikdar zlorabljala, je iz vseh nasprotovanj izšla kot zmagovalka čeprav včasih močno ranjena in okrvavljena.

Tudi čut za skupnost prav katoliška Cerkev najbolj uspešno propagira in povdarja, da nihče od vernikov ni osamljen, temveč povezan po besedah sv. apostola Pavla v skupnost skrivnostnega telesa Kristusovega. Ta skupnost ne obsega le ljudi na zemlji, temveč se razteza tudi na trpine v višah in zmagovalce v nebesih. In s tem svojim naukom in ravnanjem daje zgled solidarnosti in povezanosti tudi drugim družbam na zemlji: družini in državi.

JACQUES IN RAISSA MARITAIN

(Nadaljevanje in konec)

4. V Heidelbergu

Jakob je leta 1905 končal svoje študije v Parizu in nato kot štipendist odpotoval s svojo mlado soprogo, avgusta 1906, v Heidelberg, da se tam posveti biološkim študijam. Nameraval je obiskati najvažnejše nemške univerze, toda že februarja 1907 je Raïssa zopet zbolela, še preden je od zadnje bolezni popolnoma okrevala.

V Heidelbergu so se jima kaj kmalu razpršili zadnji dvomi, ki so ju pred krstom še mučili, namreč, da bi se kot katoličana morala odpovedati filozofiji. Medtem ko se Jakob bavi z biologijo, mu še preostaja časa, da z Raïso skupno bereta biblijo in vsakdanjo liturgijo ter življenje svetnikov in mistikov. Raïssina bolezen pa se je tako zelo poslabšala, da se je operacija zdela neizbežna. Že je prejela poslednje olje. Leon Bloy jima je sporočil, da jo je priporočil Materi božji iz La Salette in odsvetoval operacijo. Šele tedaj sta pa tudi staršem odkrila, da sta postala katoličana. Ti pa so bili tako zelo iz sebe, da je Jakob hitel v Pariz, da prepreči katastrofo. Najtežje je bilo potolažiti mater. In dosegel je več, nego je pričakoval. Kmalu mu je tudi sestra sledila v katoliško Cerkev.

Ko sta se za prve počitnice vrnila zopet v Pariz, sta bridko občutila, da so ju zapustili mnogi dobri prijatelji. Zato, ko sta se naslednje leto vrnila v Heidelberg (štipendija je bila predvidena za dve študijski leti), je bila to doba blažene samote in globoke notranje dejavnosti. Vera je bila z njima. Dnevno in pri vsakem vremenu so vsi trije hodili k zgodnji maši, tudi v najhujših zimskih mesecih. Toda tudi to srečno leto bi se bilo skoraj končalo s katastrofo. Oba sta hkrati hudo zbolela.

Oktober 1908 sta se za stalno vrnila v Pariz in tudi Vera, ki svoje starejše sestrice nikdar več ni zapustila za dalj časa. Tako je za J. Maritaino prišel čas, da začne s poukom filozofije. Toda protikatoliški duhovi so bili takrat tako silni, da se je poučevanju rajši odpovedal. Ker je hotel biti nezavisen in ker je le bilo treba zaslužiti si svoj kruh, je začel sodelovati pri Pravopisnem leksikonu in pa pri Leksikonu praktičnega življenja, kar ga je zaposlilo za tri leta, vendar pa mu puščalo dovolj časa da se je poglabljal v razna filozofska vprašanja in pa, da je duhovno dozorel. In v tem se mu je odkril Doctor Angelicus, sveti Tomaž Akvinski.

5. Pater Clérisac

Tisti čas so tudi v Versaillesu prvič obiskali dominikanca, patra Humberta Clérisaca, ki je postal njun duhovni vodja, ki je svojo gorečo besedo iz Francije ponesel tudi v Anglijo in Italijo.

Ko so se pozneje Maritainovi preselili v Versailles, je mladi filozof vsako jutro hodil ministrirat patru Clérisacu. Ko so pa vsi trije: Jakob, Raïssa in Vera v opatiji Oosterhout na Holandskem postali oblati sv. Benedikta (sv. Dominik : sv. Benedikt), so se še tesneje povezali z vernostjo 6. stoletja.

Prvo, kar jim je pater Clérisac priporočal, je bilo branje sv. Tomaža Akvinca. Raïssa, katero je bolezen priklenila na postelj, jo odtegnila družabnim dolžnostim, je imela več časa in prva začela z branjem „Summe“. In k temu pravi: „Vse, kar sem brala, mi je postajalo razsvetljenje in moje branje je spremljala neprestana zahvalna molitev.“ Hkrati pa je brala tudi sv. Gertrudo Veliko (sv. Jedert), nemško benediktinko iz 13. stoletja, ter večkrat ponavljala eno njenih najljubših molit-

vic: „Čast bodi, Tebi, o sladka, o do-
brotljiva, o plemenita in izbrana, vesela
in časti polna, o žareča in vedno miru
polna presveta Trojica.“

Ko pisateljica Ana Scharff v globoki
bolesti toži o trpljenju, katerega je Mari-
tainovim povzročila Hitlerjeva Nemčija,
dostavlja: „Kot tiha tolažba vstaja mi-
sel, da Raïssa, odkar je postala oblati-
nja benediktinskega reda — to je vse-
kakor bilo, preden je po Nemcih trpela
— nosi ime velike nemške svetnice, sv.
Jedert, katero je vedno častila.“

Oblati, to je laični bratje sv. Bene-
dikta, so vsi trije, Raïssa, Vera in Jakob,
že od 29. decembra 1912. Jakob je po-
stal Placidij, Vera pa Agneza.

Da se povrnemo k sv. Tomažu A-
kvincu, moramo povedati, da je bolnici
dal vse, kar je njena zmožnost mogla
dojeti, in to v vsej polnosti. O vsem,
kar je brala, sta nato razpravljala s
soprogom, ki je poleg Leksikonov pisal
tudi že prve članke. Zato je on začel s
sv. Tomažem šele eno leto pozneje,
hkrati pa tudi z Aristotelom. Kako je
on razumel njuna načela in kako je on
zgradil svoje lastno filozofsko delo, te
nam pa očituje vse, kar je napisal — od
prve kritične analize bergsonizma pa do
zadnje v ZD napisane knjige. Raïssa
pa pravi: „Moja velika predpravica pa
je bila, da sem brez zaslug in brez na-
pora iz Jakobovih zvestih rok smeja
prejeti duhovne sadove njegovega dela,
ki bi brez njegove pomoči bili ostali ne-
dosegljivi. Sv. Tomažu Akvincu in
Jakobu se imam zahvaliti, da sem živelu
v ozračju duševne strogosti in duhovne
nepodkupljivosti“ (str. 244).

Maritainovi so sv. Tomaža ljubili kot
prijatelja. Eno pa jih boli, namreč, da
se njegovo svetniško življenje danes vse
manj upošteva nego njegov nauk. V
tem nauku izoblikovan je Maritain začel
svoje filozofsko delo. Preden pa ga
pospremimo na tej poti, se hočemo za-
trenutek ustaviti pri dveh čudovito lepih
prizorih, ki so se trinajst oziroma dvaj-
set let po njunem krstu doigrali v Raï-
ssini hiši, ko sta tudi oče in mati sle-
dila hčerki v katoliško Cerkev.

6. Raïssin oče umrje svetniške smrti

Raïssini starši, katere je spreobrnje-
nje obeh hčerk najprej zelo žalostilo.
jih tiralo skoraj v obup, so se končno in-
vdali, ko so videli, kako je novo živ-
ljenje osrečevalo vse tri: Raïssa, Vera in
Jakoba, ki so bili po krstu in so še danes
neločljivi. Vera živi kot kak angel v
človeški podobi pri Maritainovih.

Starši so se končno tudi prepričali,
da Francija ni caristična Rusija, kjer
je krščanstvo židom pomenilo neko za-
točišče. Ko so starši spoznali vso glo-
bino verskih vzrokov, in kako sta Raïssa
in Vera sami spoznali velikost in smisel
judovskega poslanstva ravno po krščan-
stvu, šele tedaj so polagoma postajali
bolj nežni in končno pripravljeni, o tem
tudi razmišljati.

Po skoro treh letih so se jela javljati
slabotna znamenja njihove notranje
spremembe. Februarja 1912 je pa oče
zelo nevarno zbolel. Raïssa in Jakob
goreče molita k sv. Barnabi, patronu
njunega krsta in Materi božji iz La Sa-
lette, da bi ozdravil, ali pa, da mu Bog
podari čas, da doume in se pusti krstiti.
Že se vidijo znamenja smrti na njego-
vem obrazu; pokličejo zdravnika, ta
ostane nekaj časa sam z bolnikom (bil
je Jakobov dober prijatelj). Nato se pa
bolnik obrne k svoji ženi, kot bi prosil
dovoljenja. Vsi mislijo, da se bliža ko-
nec. In Raïssa pravi: „Zdravnik po-
klekne ob bolnikovo posteljo in oče po-
stane njegov in moj krščeneec. Jakob pa
vzame steklenico blagoslovljene vode iz
La Salette ter ga krsti v imenu Očeta
in Sina in svetega Duha. Dobi ime Juda-
Barnaba. Njegove že meglene oči se zo-
pet zasvetijo. „Srečen sem,“ reče svoji
ženi. Naenkrat pa izrazi željo, da hoče
prejeti vse, kar Cerkev nudi bolnikom.
Hčerko prosi, naj mu pove, kako naj
moli. Še istega dne — bila je pepelnična
sreda, ga domači župnik izpove, nasled-
njega dne prejme prvič sv. Evharistijo
in poslednje olje. Nato ga pa versai-
lleški škof tudi birma. In kmalu nato
je v Jakobovem naročju umrl, potem ko
je za zetom večkrat ponavljal: „Dobri
Bog, darujem Ti svoje življenje.“

7. Tudi Raïssina mati postane kristjanka

Po očetovi smrti je Raïssina mati živelja pri Maritainovih. Odkar so ti dobili dovoljenje za lastno kapelo, se je redno udeleževala maš, ki so se brale v hiši. Ni pa se križala, niti poklekala. Tako je živelja celih 13 let, ne da bi kdaj govorila o verskih zadevah. Neke nedelje pa je imela čudne sanje, ki so jo silno prevzele. Odtlej je večkrat brala Novi testament in druge nabožne knjige, končno pa izrazila željo, da jo krsti versailleski generalni vikar, dober hišni prijatelj. Raïssa in Jakob sta bila njena botra in njenemu imenu Elizabeta so pridjali še Marija. Prvo nedeljo v av-

gustu je v domači kapeli prejela krst. Nato pa še sedem blagoslovljenih let živelja in molila za svoje otroke.

Po smrti ji je Raïssa poklonila dolgo, globoko občuteno pesem:

„Tvoj resni duh je počasi našel pot od Starega v Novi testament, od Elizabete do Marije...“

8. Delo Jakoba in Raïsse Maritain

Rekli smo, da je sveti Tomaž Akvinski bil tisti, ki je oba spreobrnenca izoblikoval ter njunega duha usposobil, da vse odtlej oznanjata in branita resnico. Doumela sta svoje poslanstvo v katoliški Cerkvi.

Res je, da je Jakob bil filozof, preden je bil kristjan, toda prvi članek je objavil leta 1912 v „Revue Thomist“ kot spreobrnenec. Že ta članek je tehnično neoporečljiv, poln zanosa, pa še bolj poezije, kajti Maritain je pesnik. Zato pa so bili tudi umetniki prvi, ki so ga odkrili. In eno svojih prvih del je posvetil estetiki, nauku o lepoti, po načelih sv. Tomaža. To delo je pomenilo velik uspeh, čeprav je bil šele začetek. Že tu nam pokaže strogo začrtano smer svoje miselnosti. Ta prva njegova zadržna knjiga „Umetnost in skolastika“ je bila napisana pod vplivom dobrega prijatelja Rouaulta. Od te prve knjige pa mimo „Moje poezije“ in „Položaj poezije“ smo priče tomističnega napredka ideje o umetnosti. Že naslovi knjig — skolastika — umetnost — poezija — nam to kažejo. Ne smemo pa prezreti velikega deleža in vloge, ki pri teh delih pripada Raïssi Maritain. In njen mož je to tudi za vselej nakazal s tem, da je prvi dve knjigi posvetil:

„Dilectae Gertrudi Raïssae Meae. Dimidium animae dimidium operis efecit. Dimidium animae integrum opus animavit.“

Raïssa je namreč tudi pesnica. Svojim strunam je nazvabili ljubezen, hrepenenje, domotožje nebogljenih človeških bitij po večnosti. Potolažiti to hrepenenje pa je namen vsake prave umetnosti. Zato pa Jakob kliče umetnikom: „Javni studenci niso za Vašo žejo!“

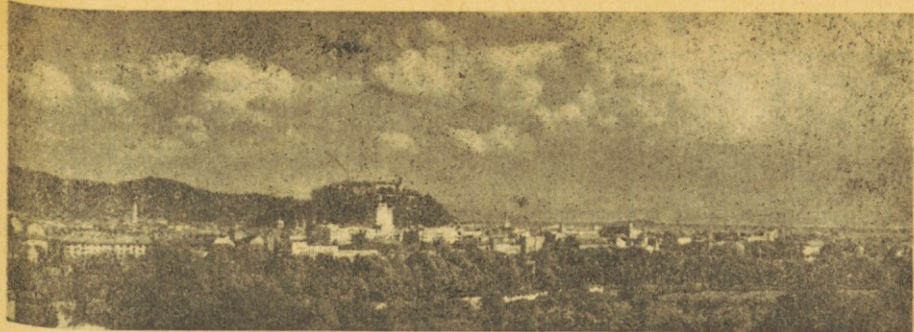
Rastoč sloves, velikanski in poživljač vpliv teh dveh Bergsonovih učencev,

POMLADNA OPOJNOST

Med bilkami sočno zelenimi
rumeno očesce
cvetlice snežinkasto bele;
med siji gorko razpletenimi
čez trato pa sladko telesce
strd srkat leteče čebele...
žareči zrak ziba
kot biserno morje
čez plan tja prek hriba
v zapadno obzorje.
Trenutki tekó
kot kaplje sladké
skoz moje srcé.
Nekdo mi ponuja rokó,
za sabo me kliče,
kjer vrtnice rdeče cveto...

Oj kam od tod, kam
čez te ravni, griče
cvetoče, dehteče
do popolnejše sreče?
V tem vonju, razcvetu,
v prostranem lesketu
in v duši ljubeči,
na Ljubljenem svojem sloneči,
nje blaženo polnost imám...

Svetobor Sodobnik

Ljubljana sredi poletja, ko se zbirajo oblaki in pripravlja k nevihti. Naj bi kmalu prišel dan, ko bo nevihta božje Pravice očistila srce Slovenije rdeče umazanije in ga napravila belo, kot je bilo nekdanj

ki sta bila skupno začela iskati resnico, skupno šla dolgo in dostikrat trnjevo pot do nje, nam je prav gotovo iskati v dejstvu, da sta zajela vsa področja krščanske filozofije, odprla vsa pota in vse smeri, po katerih naj bi bodoče generacije hodile. Pri tem pa oba ostajata najponižnejša pesnika resnice, evangeljska kristjana, ki se trudita, da prenovita ves svet. Zato njuna filozofija vsebuje tudi nek odresilni element, ki tvori globočino njenega vpliva. In Raisse si tu ne moremo odmisлити, saj je omogočila in stalno poživiljala to veliko življenjsko delo.

9. Francoska akcija

Francoska akcija je bila monarhistično gibanje. Dašnji predhodnik njene ga duhovnega toka je bil Renanov vnuk, zelo mladi Ernest Psichari, ki je že od svojega 18. leta pripadal francoski armadi. Tudi Maritain, njegov najintimnejši prijatelj iz šolskih let, je pisal članke, s katerimi je francosko mladino skušal približati katoličanstvu in kjer je povdarjal resnice, katere so se mu zdele posebno v nevarnosti, da se jih ne upošteva, ker je pač vedel, da je del mladine takrat trpel na neki splošni zmedbi pojmov. In dasi zelo mlad, je hitro zaslutil nevarnost. Spoznal je, kako so en del mladine privlačevale krščansko doneče zahteve modernih so-

cialnih naporov, drugi pa se je sploh zapiral pred vsakim krščanskim vplivom. Mladi prepričani katoličani, ki so se smatrali za Bergsonove učence, so stali nasproti drugim mladim prepričanim katoličanom, ki so se po neki zelo tehtni zmoti ali pa pomanjkanju ostroglednosti pridružili racionalizmu Karla Maurrasa. Vse to je zadalo Franciji novo rano. Čeprav so res mnogi želeli monarhistične restavracije, jih je le veliko število ostajalo nevtralnih.

Iz Maurrasovih članok sicer začetkoma še diha neko spoštovanje do Cerkve, toda hvala gre samo rimski, ne pa apostolski Cerkvi. Končno pa je prišlo do velikega nasprotja med Rimom in Francosko akcijo, čeprav je sveti papež Pij X. dolgo in potrpežljivo čakal, da se bo Maurras spreobrnil. Tudi Maritainovi so bili čisto gotovi, da bo do tega prišlo, zakar je tudi mnogo odkritosrčnih duš prosilo nebesa. Toda politična načela Francoske akcije so bolehalo na nezdravljivih zmotah. In zato jo je papež Pij XI. obsodil leta 1926, o čemer Maritain tole pravi: „Bolj kot kdaj blagoslavljam, da je Cerkev tu vmes posegla ter 1926 ožigosala F. A., nakar sem tudi jaz Maurrasov nauk točno proučil in spoznal, koliko je bil vreden. In tedaj sem začel študirati politično filozofijo. Trudil sem se, da razvijem načelo pristno krščanske politike ter v luči zgodov-

vinske in kulturne filozofije zajemam pravi pomen demokratske miselnosti... Tako sem se mogel dolgi dvajset let boriti proti zamisljam in ljudem, katerih zlobo sem doživel iz nenosredne bližine, in ki so se slednjič oklenili oblasti v prid razslu domovine ter izdali dušo Francije" (navaja R. M. 406).

Tedaj je J. Maritain izdal knjigo „Prvenstvo duhovnega“, ter z njo razblini vsako nesporazumljenje. To ga je stalo izgubo številnih mladih prijateljev, ki so mu dotlej bili sledili. Obrnili so se proti njemu, saj jim je preostajala edina izbira: ali Maurrasovo Prvenstvo politike ali pa njegovo Prvenstvo duhovnega. S tem pa je J. Maritain zapustil območje teoretične metafizike ter se obrnil k politični filozofiji.

Tu je odprl nova pota politično-gospodarskega režima svobode in pravičnosti. S svojimi knjigami „Popolni humanizem“, „Človeške pravice in naravni zakon“, „Krščanstvo in demokracija“, dela, ki so bila takoj prevedena v več jezikov, je z vso silo napadel in objasn timer nesporazumevanja in zmote. In prav pred kratkim je zapisal: „Danes, ob koncu razvoja je novo dejstvo to, da politika misli, da njeno bistvo, torej da je njena naloga v tem, da popolnoma prezira nrvnost in pravičnost. Mi pa zelo natančno čutimo grozoto škode, katero je povzročila korupcija. Z lastnimi očmi vidimo, da če nepravilnost razdvaja politiko, je svet v neprestano rastoči strahotnosti. Brez politične pravičnosti narodi ne bodo dosegli ne miru, ne svobode, ne sreče.“

Smemo trditi, da tvorita politična in socialna filozofija jedro celokupnega dela J. Maritaina. Kako velik pomen ima njegovo razodetje tomističnih načel v politiki in gospodarstvu, nam pove dejstvo, da so se številni gospodarstveniki in politiki po njem približali Cerkvi in njenemu socialnemu nauku.

Francija pa se ni znala dostojno okoristiti in uporabiti tega svojega velikega sina, njega velikega duha. Sev. Amerika, ki je postala njegova nova domovina, katero ljubi in kjer katoličani in nekatoličani soglasno spoštujejo njegov

neprecenljivi duhovni prispevek, ima več razumevanja zanj.

Pa ne samo v Ameriki, ampak tudi v Braziliji, Kanadi, kamorkoli je ponesei svoj glas, ga spoštujejo in v njem gledajo največjega sodobnega misleca.

*

Kot advokatov sin se je rodil dne 18. novembra 1882 v Parizu, študiral na Sorboni, kjer se je seznanil s svojo odlično soprogo, ki mu redno pomaga pri vseh njegovih delih, katerim daje pesniško noto. Po dopolnjenih študijah v Heidelbergu je bil nato profesor na Institutu Stanislavo leta 1912, na katoliški univerzi v Parizu od l. 1914 dalje, na Papeškem Institutu za srednjeveške študije v Toronto od 1933 dalje, na raznih severnoameriških univerzah do 1944, francoski poslanik pri sveti stolici 1945—48, in živi danes s svojo soprogo Raïso in svakinjo Vero kot vseučiliški profesor v Združenih državah.

Na pravni fakulteti v Rio de Janeiro so že leta 1925 ustanovili J. Maritainov krožek, leta 1946 se mu je pridružil študijski krožek v Porto Alegre, v južni Braziliji. Braziljanska Akademija književnosti ga je leta 1937 izvolila za dopisnega člana. Štiridesetletnice njegovega spreobrnjenja se je spominjal ves katoliški svet in tudi Argentinci so mu poslali spomenico s stotine podpisov. Revija „A ORDEM“ v Rio de Janeiro mu je ob tej priliki poklonila posebno številko.

Zadnja leta sta se Maritainovim poklonili dve knjigi, ena v ZSD in druga v Braziliji. Revija „The Thomist“ je januarja 1943 za Maritainovo šestdesetletnico izdala posebno številko.

Če se zdaj, ob petdesetletnici njunega spreobrnjenja temu hvaležnemu svetu pridružijo tudi katoliški Slovenci v zamejstvu, to storijo samo iz hvaležnosti, ker je ta veliki mislec s svojo pesmijo o resnici in pravici vprav gotovo vzbudil tudi kakega sina ali hčerko tega najmanjšega, toda hvaležnega, četudi danes siloma razdeljenega naroda

DR. JULIJA PAYMAN

Kako so vzgajali stari in še kaj

11. „JANEZ, OČE GREDO!“

Najstarejši brat Janez, ki je bil skoro dvajset let starejši od mene, je bil čisto po očetu, kar se tiče pridnosti, odličnosti in podjetnosti. Po par letih gimnazije ga je poslal oče v nemško Mahrovo trgovsko šolo v Ljubljani — takrat Slovenci nismo še imeli takega zavoda — kjer se je naučil nemški ter potrebnih trgovskih vednosti. Ko je prišel domov, je bil očetova desna roka. Nadomestoval ga je, ukazoval kot oče, delal kot oče, pa smo se ga tudi bali kot očeta.

A v enem ni bil očetu prav nič podooben. Silno rad je šel ob nedeljah popoldan med fante, v gostilno k Šprajcarju, kjer se je zbirala že odrasla vaška moška mladina. Četrtna vina a'i dve, dosti petja, še več šal in smeja, pa je hitro minil popoldan, za Janeza še prehitro. Toda red mora biti in konji morajo biti nakrmljeni in napojeni. Zato je bil Janez pred mrakom že vedno doma, čeprav žrtev ni bila lahka.

Očetu vse to sicer ni bilo po godu, zakaj sam ni šel nikdar v gostilno razen v Kranju ob ponedeljkih k Jelenu ali na Staro pošto k opoldanskemu kosilu. Toda nikdar se ni v gostilni zasedel. Zavedal pa se je, da mladega, veselega fanta n: more vedno imeti doma privezanega ter se je zadovoljil s tem, da je bil Janez vsako nedeljo pred mrakom že doma pri konjih.

Pa je že moralo biti neko nedeljo pri Šprajcarju strašno prijetno in zabavno. Janez kar ni mogel vstati od mize. Sonce je že davno zatonilo in že je lezel mrak iz vseh kotov globoke Kokrine struge. Oče je sedel na klopi pred hišo ter se jezil nad oljarjem Jakom, ki se je zopet ves trd od žganja majal proti domu.

„Ali si se ga spet nalezel, Jaka?“ ga je ne preveč prijazno vprašal oče, ko se je oljar primajal v bližino.

„Kakor kdo more, oče,“ je počasi odgovarjal Jaka.

„Dolgo to ne bo več šlo,“ mu je jezno zagrozil oče.

„Bo pa šlo na kratko, če ne gre na dolgo,“ ga je ravnodušno zavrnil Jaka.

„Kar poveži svoje stvari!“ je postal oče jezen.

„Povežem pa kar lahko, še nocoj, ni dosti,“ mu je zabrusil Jaka ter zginil skozi večna vrata.

Oče je bil nataknen. Za Jaka bi mu bilo res žal, če bi šel. Res je bil pijanec, a priden in zanesljiv delavec. Prenagril se je, ko mu je odpovedal.

Jezno je vstal ter se napotil proti hlevu. Že nekaj časa se mu je zde-o, da je v konjski staji vse tiho: nobenega glasu, nobenega škripanja vrat, nobenega ropota.

Ko je odprl hlevska vrata, so se vsi konji ozrli vanj kot bi mu hoteli reči: To ti je red v hiši. Janez sedi v gostilni, mi pa stojimo tu lačni in žejni.

Tedaj je popadla očeta sveta jeza. S hitrimi koraki je stopil h kuhinjskemu oknu ter srdito vprašal mater, ki je pripravljala večerjo:

„Ali Janeza še ni domov?“

„Nisem ga še videla,“ je odvrnila. „Bo kmalu doma.“ Spet bo nevihta, si je mislila.

Oče je odšel na hodnik pred hlev, kjer so viseli v kotu biči razne velikosti. Izbral si je največjega, tistega, ki je prav Janez pokal z njim, kadar je s parizarjem in parom konj peljal moko v Ljubljano, nazaj pa žito.

Z bičem v roki je oče jadrno nameril svoj korak po klancu navzgor naravnost proti Šprajcarju. Ko je stopil na veliko dvorišče pred gostilno, je šumelo v pivski sobi kot v panju. Pa je zapazil fant, ki je sedel blizu okna, očeta, kako jo je makal proti večnim vratom.

„Janez, oče gredo!“ je hitro zaklical Janezu, ki je sedel na daleč od njega. Kakor bi ga gad pčil, je Janez skočil pokonci, planil skozi kuhinjo in zadnja večna vrata na stezo za hišo in za hlevom ter nato naravnost domov.

Hip nato je oče stopil v vežo, na široko odprl vrata v pivsko sobo, jezno udaril z bičem ob prag, pogledal po sobi, pa Janeza ni našel.

Starodavno mesto Kranj, ki kakor orlovo gnezdo ponosno stoji na sotočju Kokre in Save, je s svojo gimnazijo ne redkim Gorenjcem odprlo pot do višjih šol in akademskih poklicev

„Kje je naš Janez?“ je vprašal z glasom, ki ni obetal nič dobrega.

Fantje so utihnili, kot bi bili v cerkvi — do očeta so imeli spoštovanje in strah. Tedaj se je oglasil fant, ki je Janeza opozoril na očeta:

„Je pa že nekaj časa, odkar je odšel.“

Oče ni zinil nobene, obrnil se je ter po cesti, kakor je prišel, odšel proti domu.

Doma je zavil naravnost v hlev. Konji so veselo in zadovoljno zobali suho deteljo in niti eden se ni ozrl, ko je odprl vrata. Janez je sedel na blapčevi postelji in zehal. Oče je šel mimo n'ega, ne da bi ga pogledal. krepko tolkel z bičem ob tla in skozi druga vrata zopet na dvorišče. Janez je vedel, pri čem da je, ter se v prihodnje po tem ravnal.

12. RAJŠI MLINAR KOT GOSPOD

Brat Lojze je bil tedaj pri kakih šestnajstih, sedemnajstih letih. Bil je edini član v družini, ki je najrajši korakal izven vrste. Ni bil hudoben, toda na hišni red, ki ga je oče določal bolj z zgledom kot besedo, ni dosti dal. Zato

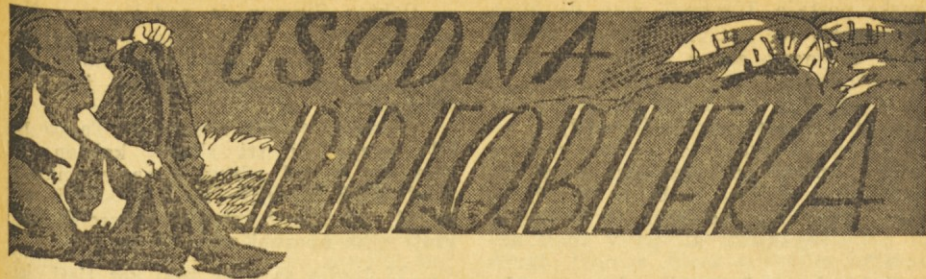
sta si bila z očetom neprenehoma navz- križ.

Pred leti ga je poslal oče v Kranj, kjer je bila že takrat spodnja gimnazija. Pa Lojze ni vzdržal. Profesorji nimajo nobenega smisla za študentovska podjetja, imajo obraze kot huda ura in bi uboge dijačke najrajši žive na ražnju pekli. In gospodinja, pri kateri je stanoval, Žgančkova Rotija v Rožni ulici, revská, ves dan skozi kuhinjsko okno: „Ne čez grede skakat!“ Moj Bog, kje pa naj skače, če ne po gredah, ko pa na celem vrtu, ki ga je komaj za prgišče, ni drugega kot sama greda. Ne, ne, s profesorji in študentovskimi gospodinjami neče imeti nobenega opravka več.

In tako se je Lojze nekega popoldneva znašel doma.

„Oče, ne maram več v šolo, grem rajši v mlin,“ je iztisnil iz sebe, ko ga je oče začudeno ogledoval in premišljeval, kaj hoče fant v tem času doma.

„Pray, če nočeš biti za gospoda, boš pa za mlinarja,“ je hitro odločil, ko se mu je gospodinja že pakrat pritožila, da Lojzetu ni prav nič do učenja.

Spisal E. William, ilustriral Hotimir Gorazd

RAZBURJENJE NARAŠČA

Zdravnik David Sigman je bil zadnji, ki je zvedel za Mieh Yangov prihod. In je zvedel po „vizitkah“, ko mu jih je mogočni gospod poslal v misijonsko postajo. Te „vizitke“ so bili trije kitajski kučiji, ki so se zatekli pod njegovo oskrbo. Padli so v roke Mieh Yangovim vojakom, ki so jih — iz same želje po zabavi — do krvi pretepli z brezovimi palicami. Napol goli, polni podpludb in napol odprtih ran pa še bolj polni strahu so povzročili preplah tudi v misijonski bolnišnici. Doktor Sigman je smatral

„Rajši mlinar kot gospod,“ si je mislil Lojze, glasno se pa ni izrazil.

In je postal mlinar. Sijajen mlinar. Kmalu je znal vse mlinske umetnosti: kamen klepati, žito mleti za lepo in najlepšo moko, vreče zavezovati (tudi to je umetnost) ter v plitvih tolmunih pod rakami postrvi z rokami loviti. Še več. Kjerkoli se je v mlinskem kolesju kaj zlomilo, obrabilo, zrahljalo, je znal strokovnjaško popraviti in obnoviti. Oče je bil zadovoljen in kar vesel, da je dobil tako dobrega mlinarja.

Toda razne neumnosti uganjati Lojze ni pozabil. Vedno je imel nove domisleke, ki so včasih mejili kar na hudobijo, če ne bi bili tako neumni, da se jim je vse smejalo. Očeta je začelo skrbeti, kaj bo s tem fantom, zlasti ko si je v vasi dobil nekaj enakomislečnih prijateljev, ki niso bili na najboljšem glasu ter zato pri očetu zelo slabo zapisani. fzt

za potrebno, da skliče na posvet vse, ki so bili bele polti v svojo sobo.

Ko je prišel Carmody, so bili zdravnik, njegova žena in bolničarka Anica Scott že na mestu. Odkar se je vrnil Carmody od protestantskega pastora, je le redko govoril z njimi. Zlasti pa je pazil, da se ni nikdar na samem srečal z Anico.

Zdravnik se je dvignil s stola, ko je Carmody vstopil in mu ponudil stol. „Oče, vsedite se in oprostite, če preidem brez običajnih pozdravov takoj k stvari. Ali ste tudi vi že kaj slišali o Mieh Yangu?“

Carmody je prikimal. „Gotovo. Že več tednov napovedujejo njegov prihod.“

„Tako?“ je zateglo vprašal zdravnik. „Že več tednov? In niste do sedaj o tem nam ničesar omenili?“

„Mislim sem, da vas ne bo preveč zanimalo. Pa še prezgodnje skrbi sem vam tako prihranil.“

„Že. Toda, če bi imeli več časa, bi se bili lahko uspešno pripravili za obrambo.“

„Pripraviti se, le na kaj?“ je posmehljivo vprašal Carmody.

Doktorja Sigmana je vprašanje razburilo. Začel je naglo koračiti po sobi. „Oče, vaše vprašanje je neumno. Ali ne razumete, da se moramo braniti? Vedno sem se bal, da bo do tega prišlo, če ostanemo tukaj. In sedaj se je zgodilo.“

Beryl, Sigmanova žena, in Anica sta molčali. Njihove oči so bolj iskale Carmodyja kot zdravnika. Toda bil je zdravnik, ki je znova spregovoril.

„Danes sem govoril z zastopniki vseh sedmih vasi, ki spadajo pod našo misi-

jonsko postajo. Ugotovili smo, da Mieh Yang nima več kot sto vojakov. Mi jih lahko dvignemo zoper njega vsaj dvakrat toliko.“

„Prav. Kaj jim boste pa dali v roke?“ je mirno pripomnil Carmody.

Doktor Sigman je postal rdeč v obraz. „Imamo na razpologo nekaj risank. Toda možje, ki bi se borili, so orožja večji. Nad petdeset jih je služilo ali pri Čangkajšku ali pa v rdeči armadi.“

Carmody se je pomilovalno nasmehnil. „Je vseeno, kje so služili. Nimajo vojaškega duha in to je glavna težava.“

„Boste videli, da bo šlo.“ je odgovarjal zdravnik. „Porazstavili bomo ljudi s puškami med skale in iz zasede napadli Mieh Yanga. Nastal bo preplah, ki ga bodo izrabili še drugi naši brambovci. Ker znajo dobro sukati meč in ker bodo številčno v premoči, bo zmaga naša. Pri tem jih bo še podžigala zavest, da branijo svoje žene in hčere pred onečaščenjem.“

Carmody srva ni ničesar odgovoril. Videl je, kako prepričan je bil zdravnik o uspešnosti svojega načrta. Zase na je vedel, da je tak načrt nasproti Mieh Yangovih vojakom neizvedljiv. Že samo dvajset mohamedancev bi zadostovalo, da ukrotijo vseh sedem vasi. Zmajal je z glavo in nato odločno izjavil: „Nikdar ne bom dovolil, da postane misijonska postaja oblegana trdnjava.“

Doktor Sigman je obstal kakor ukonan v zemljo. „Torej naj se vdamo brezpogojno?“ je razburjeno vprašal.

„Ne.“ je odgovoril Carmody. „Le to sem hotel povedati, da je boriti se, kadar se ne da zmagati, slabše, kot ne boriti se.“

„Oče, to je zgolj teorija.“ se je sedaj vmešala v pogovor Beryl. „Treba je vedeti, da je Mieh Yang slabši kot žival, brez vsakega čuta za moralo. Zdi se, da ne mislite dosti na to, kaj se lahko zgodi meni, Anici in drugim dekletom na naši misijonski postaji.“

Carmody je prikimal. „Na to sem že mislil.“ Čutil je, da ima Anica svoje oči uprte vanj, dasi ni hotel pogledati proti njej. Tudi to je čutil, da je radi njegovega povorjenja Anica začela zgubljati zaupanje vanj.

Doktor Sigman je nadaljeval: „Ne moremo izročiti naših ljudi človeku, ki ne pozna besede usmiljenja. Borili se bomo, da ga ali zavrremo ali junaško umremo.“

Carmody je bil v zadregi. Težko je bilo prepričati tri slepce, kakšen je slon. Če bi bil zdravnik samo enkrat videl Mieh Yangove ljudi v akciji, ne bi niti pet minut vztrajal v zamisli, da proti njim uporabi svoje ljudi.

„Ti ljudje so prav taki kot tisti, ki pravijo, da Boga ni ker ga ne poznajo.“ si je mislil Carmody pri sebi. „Samo človek, ki še ni neke stvari preizkusil, pride na misel, več vedeti o njej, kot je to navadno mogoče.“

Odločno je dvignil glavo. „Ne prelivajmo krvi, ker se bo obrnila proti nam.“ je dejal.

„Torej, kaj nam potem še ostane?“ je ugovarjal zdravnik. „Ali bomo te razbojnika mar ukrotili z molitvami in blagoslovljeno vodo?“

Carmody ga je mirno gledal. „Vedite, da so to boljše orožje, kot ga pa imajo naši trgovci in vaščani. Toda od vas ne zahtevam, da to orožje uporabljate. Le to prosim, da ohranite zaupanje vame. Pustite me, da sam govorim z Mieh Yangom.“

Doktorjeve oči so se pobliskavale v nemi jezi. Beryl je to videla, zato je raje ona odgovorila mesto moža. „Oče, če ne uspete, boste imeli zavest, da ste poizkusili vse za našo rešitev; a mi, kaj bomo imeli od vsega tega?“

„Vaše molitve!“ je zavpil zdravnik. Anica je očitvidno v zadregi obrnila pogled k tlom. Beryl pa je bila tako razburjena kot mož.

Carmody se je dvignil. Nihče kot on bi jih bolje ne razumel. Saj je že več tednov v spovednici poslušal vzdihovanje in besede obupa, ki so ga bili polni njegovi verniki. Isti strah, ki je prevzel kitajske ljudi, je napolnil tudi prostor, kjer so bili pravkar zbrani. Potolažiti bi se jih dalo le z besedami vere, kot je Carmody to storil v cerkvi. Toda ti ljudje so bili drugačni. Preveč so zaupali v svoje sile, premalo pa v Boga. Zato je Carmody menil, da je edino nametno, če jim jasno pove svojo odločitev.

HODIL PO ZEMLJI SEM ČILSKI ...

Vsak izseljenec sliči, če zapusti že odrasel svojo domovino, drevesu, ki so ga na spomlad, ko je že vzbrstelo, izkopal in presadili v novo zemljo. Saj morda požene korenine, toda vidi se, da tisto leto ne uspeva tako, kot smo bili vajeni videti ga preje.

Nekaj podobnega se godi človeku, ki je vzrasel med gorami, doživiljal mladost sredi gričev in vinskih gor, skakal po cvetočih livadah, stikal po grmovju za ptičjimi gnezdi, poslušal žuborenje potočkov in se naslajal ob prelestni barvi gozdov in poljskih cvetlic. Če takega človeka potem, ko je mladost že doživel v vsej polnosti na nekem kraju, življenjska pot kasneje zanese med ljudi in v kraje, ki so popolno nasprotje mladostnih dni, je nujno, da se v duši pojavi neka razpoka, razpoka, ki ima svojo korenino v zavesti, da je izgubil nekaj, kar mu morda ne bo dano nikdar več videti v življenju.

Tako razpoko sem občutil in sebi tudi jaz — in z menoj tisoči in tisoči mojih rojakov — ko sem leta 1948 stopil na

„Sem odgovoren za misijonsko postajo in zato ne dovolim, da se v njej preliva kri.“

Zdravnik je prvi hip stisnil pesti, kot da bi hotel udariti. Nato so se mu na prsti spet razklenili in dejal je dovolj mirno: „Torej oče, kot je videti, vi ne odobravate naše obrambe?“

„Tako je, zdravnik. In je nespametno, če bi o tem sploh še kaj govorili. Lahko noč!“

Obrnil se je na peti in odšel iz sobe. Nerad se je tako vedel, a si ni znal drugače pomagati. Ne besede in načrti, temveč čas in dogodki naj bi pokazali, kaj je treba storiti.

Tri dni nato je Mieh Yang prekorajčil gorski greben in se spustil s sto vojaki v dolino proti misijonski postaji.

argentinska tla. Saj se živi dobro in gospodarsko se hitro opomoreš, toda ljudje in zemlja in način življenja je drugi. Buenos Aires s svojim hrupom razkraja živce, enolična pampa, ki sega v nedogled, te dela otožnega, glinasta zemlja se te ob deževnih dneh oprime do vratu, kot da bi ti hotela reči: „Ne spustim te več!“ Ni videti enega samega grička; noben potoček s kristalno gorsko vodo ti ne bo poživil oči ali okrepčal izsušenih ustnic; zaman boš iskal naše smreke ali bukve. Najboljše je, da se zariješ v delo in pozabiš, kaj si imel in kje sedaj si.

Pozabiš? Da, če bi bil človek avtomat, če bi bil bitje brez srca, saj bi šlo še nekako. Tako pa: s pesnikom Simonom Gregorčičem ponavlja slovenska duša: „Nazaj, v planinski raj!“

Takoj po prihodu v Argentino sem ga začel iskati. Rekli so mi domačini, ko sem jim pravil, da bi rad videl goré, da jih je dosti okrog Mendoze. In kakor Cankarjev hlapec Jernej za pravico sem se spravil že prve počitnice na pot za gorami.

Prišel sem v Mendoza, ko je bila že v noč ovita. „Jutri bom videl goré,“ sem si govoril. Hrepeneče sem zjutraj šinil k oknu. Pa sem se takoj obrnil nazaj. Kar sem videl, so sicer bile gore, a vse preje kot našim goram podobne. Gole, puste, brez zelenja, mrtve.

„Moram priti do naših gorá!“ sem si govoril. Pa sem šel v Córdobo. Slabo sem naletel. Silna vročina in dolga suša je gore, ki so sicer lepo zelene, spremenila v puščavo. Zato sem silil še bolj proti severu: proti Salti in Jujuyu. Res, tam sem našel gore, ki jih pokrivajo gozdovi. Niso bili slovenski, a gozdovi so bili. Dosti zadovoljen sem se vrnil v pampo...

Naslednje leto sem zvedel, da je da-
leč na jugu, v sredi Patagonije, blizu
čilske meje, deželica, ki je polna jezer
in zelo podobna alpskim pokrajinam.
„Argentinska šвица“ ji pravijo. Zame je
bilo s tem povedano dovolj. Že sem od-
drdal z vlakom proti letoviškemu kraju
Bariloche, ki so ga naši vrlji slovenski
gorniki dr. Vojko Arko, pokojni Tonček
Pangerc, Dinko Bertoncej in še drugi
napravili slavnega in znanega povsod,
kjer živijo Slovenci v izseljenstvu.

In res, tam sem našel, kar sem si
želel in po čemer sem toliko časa za-
man hrepenel. Čudovita jezera modre in
zelene barve, mogočni ledeniki, s sne-
gom pokriti vršaci, prostrani gozdovi,
bistre vode, šumeči vodopadi, pa planin-
ski pašniki z govedi in ovci... Kdo
se ne bi čutil, kot da bi bil doma?

In prav v Barilochah sem prišel v
stik tudi s čilsko zemljo. Najprej sem
opazil, da Bariloche pravzaprav zemlje-
pisno in po svojem rastlinstvu in po ve-
čini rek, ki teko v Tihni ocean, spada k
Čilu. Da je danes argentinska last, ima
zasluge argentinski raziskovalec Perito
Moreno, ki je prvi prišel v te kraje in
jih proglasil za argentinske. Danes je
seveda Čilencem zelo žal, da so se v
preteklosti za Patagonijo tako malo za-
animali, toda meje so že začrtane in
meja se brez vojske ne da spreminjati,
te pa nihče ne mara.

„Če sem že v Barilochah, res ne bi
bilo prav, da ne bi še v Čile malo po-
kukal,“ sem si mislil. Če bi bil argen-
tinski državljan, bi že šlo. Svojo osebno
izkaznico bi na meji pokazal, zapisali
bi moje ime, pa bi šel čez. Tako pa:
tujec sem, kot begunec celo brez red-
nega potnega lista in še hud „izviren
greh“ imam: sem iz Jugoslavije, torej
— komunist. Na ljudi iz komunističnih
dežel pa čilenske oblasti nič prijazno
ne gledajo.

Kaj torej storiti? Vsakogar, kogar
sem vprašal, kako bi se dalo priti v Čile,
mi je dejal, da samo s posebnim potnim
listom. Toda kje naj ga v Barilochah
dobim? Pa sem se spomnil na pregovor,

da „pogumnim sreča pomaga“. Pridružil
sem se skupini argentinskih turistov in
ko smo prišli do meje, ravnodušno po-
molil svojo argentinsko legitimacijo ob-
mejnemu stražarju pod nos. Ker imajo
v Argentini tujci izkaznico iste barve
kot domačini, je bil stražar prepričan,
da sem Argentinec, zlasti ko me je za-
gledal v črni sotani. Zapisal je moje
ime in že sem bil na čilski zemlji. Tam
pa je duhovnik še bolj spoštovan kot na
argentinski strani. Prijazno me je po-
gledal čilski karabinjer in mi dejal:
„Pase su reverencia“, vzel podatke in že
sem bil v Čilu. Preko čudovito lepih
jezer, obdanih od skrivnostno tihih go-
zdov in veličastnih vulkanov sem takrat
prodril do Temuca, kjer je kaplanoval g-
Jože Guštin, sedaj hišni duhovnik bue-
nosaireskega kardinala Jakoba Copello.
Kar sem videl na poti, me je napolnilo
s takim zadovoljstvom, da sem si več-
krat dejal: „Če bi sem prišli Slovenci,
v kratkem bi si ustanovili novo Slo-
venijo.“

Saj je ves čilski jug tako podoben
naši Gorenjski. Gozdov je toliko, da jih
ljudje ne izsekavajo, temveč požigajo,
da pridejo do orne zemlje. Povsod je
videti pašnike z živino, ki mirno muli
planinsko travo; pota spremljajo goste
stene črnih robidnic. Tudi rdeče maline
sem videl. Oreh, kostanj in češnja obil-
no uspevajo — vse kot pri nas doma. Na
vsakih sto metrov sili studenček iz zem-
lje; bistri hudourniki si utirajo pot skozi
globeli in vodopade v morje. Ni čuda,
da so se Nemci naselili koncem prete-
klega stoletja na čilskem jugu in ga
spremenili v svojo domeno.

Tisto leto sem torej napravil sklep,
da v Čile še pridem in ga letos že tretjič
izpolnil.

IZ ENE PRESTOLNICE V DRUGO

V Čile vodi iz Argentine več poti.
Najkrajša je po zraku. Hitri avijoni v
pičlih treh urah preletijo razdaljo iz
Buenos Airesa do Santiaga. Kdor potuje
radi svojega poklica, najbolje stori, če
stopi na letalo. Stalo ga ne bo nič več

Na svojem prvem obisku v Čilu leta 1949 je škof dr. Gregorij Rožman obiskal tudi tamošnje slovenske duhovnike. Poleg g. Slapšaka iz USA je videti g. Tomazina Ludvika. Sle-dijo čč. gg.: Janez Mohor, Fr. Kupljenik in Jože Guštin

kot potovanje po zemlji, ne bo se najedel prahu, obleke si ne bo uničil, ne bo imel stroškov s prehrano in še isti dan bo na cilju.

Kdor pa potuje po zemlji, lahko potuje z vlakom ali avtomobilom. Pot vodi mimo Mendoze naprej v dolino reke Mendoze in nato pod kipom Kristusa Odrešenika na čilsko stran.

Argentinski sever je tudi zvezan z železnico iz Salte v Antofogasto. O tem bo govora kasneje.

Iz Patagonije je več prehodov. Eden vodi iz doline reke Río Negro preko Zapale, kjer konča železnica na argentinski strani v Cura Cautín in od tam naprej v Temuco. Zelo lepa pot pa samo za turiste je tudi prehod iz San Martína de los Andes preko jezera Pirihueico na čilski jug. Po tej poti sem pred leti v družbi dr. Gogale prvič stopil na čilska tla.

Iz Bariloč, 172 km južno od San Martína de los Andes vodi še druga pot, ki se je turistih zelo poslužujejo, ker je zelo romantična. Najprej je treba iti po jezeru, da prideš v pristanišče Puerto Blest; nato te avto prepelja skozi gozd visokih dreves do jezera Laguna Frías;

spet se moraš vkrcati na ladjico. Ko stopiš znova na suha tla, te čilski avtobusi zapeljejo preko prelaza Pérez Rosales v Peullo na čilski strani. Tam moraš, če hočeš priti naprej, nujno prenočiti v hotelu, kjer te temeljito ode-rejo. Letos so za eno noč, kot sem slišal, računali 3000 čilenskih pesov (t. j. 6 dolarjev ali 240 arg. pesov). Naslednji dan te hotel na svoji ladji odpremi preko jezera Todos los Santos do vznožja ognjenika Osorno. Tam te čaka drugi avtobus in po dveh urah končno le srečno pripelje do železniške postaje Puerto Varas, od koder je še 1042 km do Santiaga de Chile. Jasno, da je taka pot zanimiva le za turista, ki se mu nikamor ne mudi in ki želi lagodno potovati ter čim več užiti prirodnih lepot. Za trgovskega človeka pa je edino pametno potovati v Čile preko Mendoze.

Do sedaj sem v Čile vedno potoval preko Bariloč oz. prvič preko San Martína de los Andes, kjer ima naš rojak Janko Bradač lično tiskarno. Letos pa sem se odločil za pot preko Mendoze. Dva razloga sta me k temu nagnila. Prijatelj, ki me je povabil k sebi na počitnice, živi blizu Santiaga in bi bilo torej nespametno, da bi hodil preko juga

na sever. Poleg tega sem se pa letos opremil z vsemi potrebnimi dokumenti. Dal sem si izstaviti potni list „no argentino“, ga pustil vidirati na čilskem konzulatu v Buenos Airesu in si s tem pridobil pravico, da grem čez mejo uradno, ne da bi mi bilo treba iskati kakih bolj zakotnih prehodov.

V mestu sonca in dobrega vina

Mendoza ima res oboje v obilni meri. Sam odstavljeni predsednik, ko je novembra meseca leta 1954 prvič surovo napadel katoliško Cerkev, je dejal o Mendози: „En Mendoza todo está bien. Es tierra del sol y de buen vino.“

V Mendozo sem torej moral priti, če sem hotel prekoračiti mejo. 2. aprila sem se vsedel na motorni vlak, ki je sestavljen iz elegantnih Diesel vagonov. Ob 7 zjutraj smo se odpeljali in po voznem redu bi morali priti v Mendozo istega dne ob 22.20. Pa smo kmalu zapazili, da motorji dobro ne delujejo. Slišal sem godrnjati strojnika: „Sedaj naj pride še do ognja, pa lahko prenočimo kar na prostem.“ Do tega, hvala Bogu, le ni prišlo. Z dveurno zamudo smo končno le privozili v postajo, kjer me je že čakal slovenski dušni pastir v Mendози g. Jože Horn. Čez nekaj minut sva že bila na njegovem stanovanju pri patrih mercedarcih.

Naslednji dan sem si moral urediti pot čez mejo in zamenjati argentinski denar. Dali so mi 12.50 čilenskih za enega našega, to je za 800 naših pesov 10.000 čilenskih. Nič kaj zadovoljen nisem bil z zamenjavo, saj sem pred dvema letoma enako zamenjal, le da so bile cene v Čilu trikrat nižje kakor letos. Pa kaj bi zdihoval! Če sem se odločil na pot, sem moral sprejeti tudi vse, kar pot s sabo prinese.

Tudi vozilo sem s pomočjo g. Horna hitro dobil. Med Mendozo in Santiagom vozijo namreč poleti avtomobili za pet oseb. Ker sem se z vlakom in letalom že pred leti zapeljal čez Ande, sem se letos odločil za avto. In sem prav storil, kajti videl sem mnogo več kot pa iz nik. Ko se je zdanilo, so najprej mi-

vlak ali letala. V uradu, kjer sem dobil vozni listek, so mi naročili, naj naslednji dan že ob treh zjutraj pričakujem avtomobila, da pride pome in tako sem bil uredil vse, kar je še manjkalo za potovanje.

Dasi je Mendoza „dežela sonca“, mi tisti dan ni bila naklonjena. Nebo je bilo prekrito z oblaki in vremenska napoved je vedela povedati, da bo naslednji dan deževalo. Lepa tolažba zame! Potovati preko gora med dežjem in snegom, brez razgleda in v oblake zavit res ni noben užitek. Toda kot tolikokrat so se vremenski preroki tudi to pot zmotili. Na večer se je zjasnilo, zvezde so zablestele na nebu in zadnji krajec je preserno plesal med njimi. Vse je kazalo, da mi bo Bog naklonil lepo vreme in tako je tudi bilo.

Da bi od blizu spoznal „dobro vino“, pa ni bilo časa. Sicer me je g. Horn potolažil, da v Mendози, čeprav na viru božje kapljice, pijó isto vino kot v Buenos Airesu, to je vino za \$ 2.75, ki ima le malo vina, pa mnogo primesi, ki niso vino. Seveda bi delal krivico vinski trti, ki okrog Mendoze in San Juana dobro obrodi in tudi na alkoholu ni slabotna. Na enem kraju so mi dali piti pristno vino, vino od trte in ni bilo slabo, dasi čilskega ne doseže. Toda če hočejo vinogradniki vino ohraniti in zapečatiti v steklenice, mu morajo dodati snovi, ki vinu nekoliko spremenijo okus. In prav tu so možne zlorabe, ki se seveda tudi dogajajo.

Na večer sva z g. Hornom napravila še obisk pri dveh slovenskih družinah in bila zelo lepo sprejeta, nato sva pa morala misliti na počitek, ki ga je pa bilo bolj malo. Že ob treh zjutraj je drdrala budilka. Seveda sva vstala prezgodaj. Šofer je bil bolj pameten kot midva, pa je prišel šele ob pol petih pome. Poslovil sem se od prijaznega gospoda Horna, nato pa sva šla s šoferjem iskat še ostale popotnike. Pa so bile popotnice. Vse tri Čilenke, iz Santiaga doma. Sprva niti opazile niso, da sem duhov-

sile, da sem protestantski pastor, ker sem nosil na sebi sivo suknjo, ki naj bi mi črni talar varovala. Kar olajšane so bile, ko sem jim zaupal, da sem „sacerdote católico, apostólico“ in še „romano“. Takoj so bile zadovoljne. „O, sedaj bomo pa srečno potovali, ker ste vi zraven!“ so dejale. Začudil sem se tem besedam, kajti v Buenos Airesu ljudje ravno narobe mislijo. „Qué mala suerte“ (kakšna nesreča!), pravijo, če vstopi duhovnik na vozilo.

Vozilo je planilo v noč. Pred nami so žarometi avtomobilov, ki so šli isto pot kot mi od časa do časa razsvetlili okolič. Zapustili smo mesto, preleteli pusto ravnino in se zarili v hrib. Mimo hotela Villavicencio, kjer izvira po vsej Argentini znana mineralna voda, smo v drznih vijugah in nad strmimi prepadi lezli proti vrhu, ki smo ga dosegli ob pol sedmih zjutraj. Iz nižine 800 m smo prišli do 3.000 m. Nato smo se začeli spuščati proti vojaškemu oporišču Uspallata (1900 m), ki je kakor zelenica sredi puščave, obdana od topolov in vrb žalujk. Malo po sedmih se je začelo dani. Približali smo se strugi reke Mendoze. Na drugi strani se je pokazala železniška proga, ki nam je nato ostala zvesta spremljevalka vse do kraja potovanja.

Sončni žarki so goram dali čudovito lepe barve. Vedno bolj se je sončna svetloba bližala cesti, po kateri smo se vozili. Prav tedaj, ko smo se dotaknili pokopališča v Puente del Inca, kjer spi večno spanje prvi slovenski dušni pastir v Argentini, Jože Kastelic, se je izza Aconcague prikazalo sonce in nam poljubilo premrle ude. Kar je bilo manjših potočkov, so bili že spremenjeni v led.

Malo po osmi uri smo prišli na mejo na argentinski strani. Kraj, ki se je vedno imenoval Las Cuevas, je pod odstavljenim predsednikom postal „Villa Eva Perón“, pa po uspešni revoluciji spet zadobil staro ime, leži 3.200 m visoko, ob vzhodju prelaza, kjer stoji v

višini 4.100 m kip Kristusa Odršenika — simbol čilsko-argentinskega bratstva. Včasih so morali vsi avtomobili h kipu, če so hoteli priti v Čile. Zadnja leta pa smejo voziti skozi železniški predor, ki je 3 km dolg in si tako prihranijo na nevarnostih in bencinu.

V Las Cuevas smo morali seveda izstopiti. Pregledali so nam površno prtljago, mene pa kot tujca še posebej opozorili, naj se gotovo zglašim na argentinskem konzulatu v Santiagu, ker drugače zgubim pravico do povratka v Argentino. Plačati mi ne bo treba nič, ker da je nova vlada odredila, da so duhovniki taks prosti. Zahvalil sem se za opozorilo, dasi mi je bilo to že dobro znano, da, še preveč dobro.

Pred tremi leti sem namreč z dvema sobratoma mirno v vlaku potoval iz Santiaga proti Mendози, ne da bi se zglašil na konzulatu v Santiagu. Imel sem dovoljenje za potovanje od Imigracijskega urada v Buenos Airesu, pa sem mislil, da je to dovolj. Komaj smo zapustili Las Cuevas, so nas uradniki že prijeli, kje da imamo dovoljenje za povratek v Argentino. Debelo smo gledali vsi trije, kaj hočejo pravzaprav od nas. Zlasti eden od uradnikov je bil siten in nam grozil, da smo nezakonito prekorali mejo in da nas mora dati zapreti. Končno se je le dal toliko potolažiti, da je vzel naše naslove in naročil, naj se zglašimo na imigracijskem uradu, kadar nas bodo poklicali. Res so nas čez dva meseca. Plačati smo morali dvojno konzularno pristojbino in s tem je bila zadeva opravljena. Toda pot v Mendozo so nam takrat temeljito priskutili.

To pot sem bil seveda na vse to že pripravljen. Zato sem po opravljenem pregledu prtljage mirno vstopil v avtomobil. Odrzeli smo proti železniškemu predoru. Še 2 km poti in že nas je objela tema. Ko se je zasvetlikalo na nasprotni strani, sem vedel, da sem že na čilski zemlji.

(Nadaljevanje prihodnjič)

JOŽE JURAK

Iz domačih tal

SLOVENIJA

Znano je, da so se zadnje čase spet pomnožili napadi na katoliško duhovščino v Sloveniji. Zato je smatral tudi „Dolenjski list“, glasilo Socialistične zveze delovnega ljudstva za okraj Novo mesto za potrebno, da dne 2. marca 1956 napade kaplana Jožeta Bertoncelj v Črnomlju pod naslovom: „Po Volbankovih stopinjah. Kaplan Jože Bertoncelj v Črnomlju ni zaželen, ker hujska otroke in noče vedeti, kje se neha vera in začne politika.“ Kot list poroča, so se 11. februarja zbrali člani gori omenjene Zveze na občni zbor. Pri tem se je nekdo obregnil tudi ob kaplana, češ da ima vsak popoldan v župnišču pouk za otroke iz ljudske šole in dijake iz gimnazije, kjer jih poučuje razne predmete, se vtika v šolske razmere in hujska proti učiteljstvu z besedami: „Jaz učim iz ljubezni do duš, oni pa le radi denarja.“ Kaplan Bertoncelj ima pa še hujši greh: bil je kot prisilni nemški mobiliziranec dvajset mesecev na zapadni fronti. Zato Črnomaljši odločno protestirajo, da bi njihove otroke učil človek, ki se je boril v okupatorjevih vrstah. Tudi ugotavljajo učitelji, da imajo učenci, ki ne obiskujejo veroučnih ur, boljše vedenje kakor tisti, ki hodijo k verouku. Sicer pa da to ni nič čudnega, če pomislimo, kaj morajo otroci pri verouku zapisati v zvezke. N. pr.: „Nekoč se je šla Suzana kopat in sta jo dva moža napadla. Ta žena je zakričala na pomoč in moža sta tudi zakričala. Nato so ljudje prišli na pomoč.“ „Dolenjski list“ zaključuje: „Bertoncljeva sfanatiziranost, njegovo zavajanje in hujskanje otrok in izpadi proti naši šoli so docela podobni meto-

dam iz let okupacije. Ob Bertoncljevi dejavnosti in hujskanju otrok se človeku nehote vriva primerjava z delovanjem novomeškega kaplana Volbanka in njegovih zapeljevanj mladine v Katoliško akcijo. Zato bomo mladino zavarovali, da ne bo šla po Bertoncljevih oziroma Volbankovih stopinjah. Preveč smo prestali, da bi komurkoli dovoljevali, da bi izigral verška čustva naših ljudi.“ — Iz vsega povedanega pa je razvidno le eno: Kaplan Bertoncelj je imel kot nekdanji gospod Wolbank vpliv na mladino in jo je znal navdušiti za verske ideale. Zato je bilo potrebno organizirati zoper njega gonjo in ga iz Črnomlja ostraniti. Da dejansko kaplanu kaj pametnega niso mogli očitati, je razvidno iz poročila samega.

Duhovniki — najbolj nedisciplinirani državljani. Pod tem naslovom prinašajo „Primorske novice“ nekaj zanimivih podatkov o družbeni disciplini in o prekrških, ki so jih napravili ljudje lani v goriškem okraju. O duhovnikih pravi dobresedno: „Precej dela so dali sodniku za prekrške duhovniki. Zaradi prekrškov o pravnem položaju verskih skupnosti in predpisov o javnem redu je bilo kaznovanih 24 duhovnikov, 12 pa jih je še v postopku. Ako ne upoštevamo teh zadnjih, je bilo lani kaznovanih 35 duhovnikov. To pomeni, da so duhovniki v našem (t. j. goriškem) okraju najbolj nedisciplinirani državljani.“ — Nato pove člankar, zakaj so bili ti duhovniki kaznovani. „Duhovnik iz Biljane (g. Krapež) je rohnel na prižnici ter zahteval, da starši pošiljajo otroke k verouku. Duhovnik s Cola (g. Metlikovec) pa je rekel materi novoporočenke, da ji ne bo dal odveze pri spovedi, če se ne

bo hčerka cerkveno poročila. Poleg teh prekrškov so omenjeni še naslednji: zvočenje na sveti večer; prigovarjanje bolnikom, da prejmejo zakramente ob priliki sv. misijona; miklavževanje v dvorani za krščanski nauk; govorjenje v pridigah o sovražnikih Cerkve, ki jih je Bog že kaznoval in jih še bo. Vsakdo iz povedanega lahko vidi, da goriški duhovniki ne delajo ničesar drugega kot njihovi sobratje po svobodnem svetu: učijo in opozarjajo vernike. Samo v Jugoslaviji je tako delo zaradi prevelike „verske svobode“ kaznjivo. Toda duhovniki vztrajajo in kljub globam in zaporu vršijo svojo dolžnost, sebi v čast, sodnikom v sramoto. „Katoliški glas“ modro pristavlja: „Ali ne bi bilo bolj pošteno, da bi „Primorske novice“ mesto naslova: „Duhovniki — najbolj nedisciplinirani državljani“ zapisale: „Duhovniki — najbolj šikanirani državljani“?

Nove obsodbe duhovnikov. Komenski gospod dekan Kos je bil kaznovan s 15 dnevi zopora, a po prestani kazni je moral ostati v zaporu še 15 dni. Pregrešil se je, ker je otroka neke partizanke prekrizal in ker je za misijon vabil ljudi v cerkev. Isti teden kakor gospod Kos je moral v zapor tudi komenski g. župnik France Krapež ml. Tudi njega so obdolžili, da je ob priliki misijona sprejemal od ljudi darove in da je šel nekega bolnika vabit za sv. zakramente

Vodstvo CMD v Ljubljani je zaradi obsodb primorskih duhovnikov nekoliko vznemirjeno, ker se boji, da bi radi tega razni duhovniki ne izstopili iz njih organizacije. Zato so imeli veliko zborovanje v Solkanu, na katerem so razpravljali, kako bi se dalo vse to preprečiti.

Na procesu v Novem mestu proti bivšima domobrancema Antonu Perku in Francu Guštinu je sodišče izreklo zelo hude kazni. Perko je dobil 20 let zopora, Guštin pa 12.

Bodočnost celjske Mohorjeve družbe postaja vedno bolj temna. Letos sta mogli iziti le še dve knjigi: Koledar in pa 106. zvezek večernic, ki prinaša zgo-

Na praznik sv. Petra in Pavla 29. junija 1956 so bili posvečeni v duhovnike gospodje, ki jih vidimo na pričujoči sliki. Sede od leve proti desni: g. Čampa, salezijanec; Ojnik Stanko od Sv. Marijete niže Ptujaja; dr. Alojzij Rant, doktor prava in bivši tajnik slovenskega oddelka Stola sedmorice v Zagrebu; p. Hieronim Žveglič OFM iz Novega mesta in Videmšek Ferdo iz Galicije pri Celju. Stojе pa od leve proti desni: Uršič Pavle iz Ljubljane, g. Gnidica, salezijanec; Jereb Mirko iz Kranja; g. Žerdin iz Prekmurja in Zdolšek Milan iz Št. Jurija pri Celju

dovinsko povest Stanka Canjkarja „Sloven iz Petovije“. Ostali dve knjigi sta bili „zaradi preobremenjenosti tiskarne odloženi na kasnejši čas“. Zdi se, da je

Mohorjeva družba letos zadnjič, čeprav z zamudo, mogla razposlati svoje knjige. Vzrok je verjetno v tem, da bi oblast rada nadomestila Mohorjevo družbo s svojo Prešernovo. Leta 1953 je imela Mohorjeva družba 65.000 udov, Prešernova pa 47.000. Naslednje leto je MD napredovala na 75.000, Prešernova pa le na 50.000. Lani je oblast pritisnila, kar je le mogla. S pomočjo učiteljstva, denarne podpore in neomejene propagande po časopisju je l. 1955 Prešernova dosegla Mohorjevo družbo. Obe sta imeli po 81.000 naročnikov. Lanski koledar je bil res vreden Mohorjeve katoliške tradicije. Zato ga je ravnatelj Cankarjeve založbe v Ljubljani Lev Modic divje napadel, češ da naravnost nasprotuje interesom slovenskih delovnih množic. Letos se je odbor MD zavaroval s tem, da je dal prof. dr. Stanku Cajnkarku in Jožetu Dolencu sestaviti uvodnik „Po desetih letih“, ki je tako suženjski, da vsakega zdravo mislečega človeka napolni z odporom. Noben partijec ga ne bi boljše napisal. Ta slavospev naj bi Mohorjevo družbo rešil pred ukinitvijo. Mi, ki komunizem poznamo, pa vemo, da je ne bo nihče rešil, če je vsemo-gočna partija sklenila njeno smrt. Prav ima goriški „Katoliški glas“, ko pravi: „Ali je častno, da koledar tako častiljive katoliške knjižne založbe bolj kot vsi drugi hlapčuje režimu, ki sleherno vero v onostransko življenje neizprosno zasmehuje in zatira z vsemi sredstvi? Ali ne bi bilo častneje, ko-bi celjska Mohorjeva družba raje umrla slavne mučeniške smrti, kot pa se je poniževala na način, ki je nezdržljiv z njeno slavno preteklostjo? Vsakdo bi vedel, da je umrla zato, ker ni mogla več služiti ciljem, ki so jih pred več kot sto leti postavili njeni vzgojitelji: kratkočasiti, učiti in vzgajati Slovence v narodnem in katoliškem duhu.“

Dasi je župnik na Robu član rdečemu režimu prijaznega Ciril-Methodijskega društva, kljub temu ni mogel prikriti žalostnih razmer, ki jih je opi-

sal v pismu svoji faranki v USA in objavila „Ameriška domovina.“ „Cerkev na Osolniku se podira in je zapisana poginu. Ni več rešitve. Isto je v Krvavi peči. Le pri sv. Primožu še stoji, pa je treba nujnih popravil, ki jih nihče ne zmore. Prišel je čas, ki se za te stvari ne briga in mu je vseeno, če se podira. Za vse to ni razumevanja in ne denarja. To me sicer zelo boli, a pomagati si ne morem. Mladina sama pa za te stvari sploh nima smisla in od nje ne moremo nič pričakovati. Zgodovina nas uči, da so bila stoletja, ki so zidala, druga zopet podirala, ena molila, druga zopet ne. Vsak čas zahteva svoje in se nikdar ne povrača. Vzivetiti se moraš v čas in njemu prisluhniti ter narediti v vsakem času to, kar je pred Bogom in ljudmi najboljše. Postaviti se po robu, je samomor, je isto, kakor da bi se vlegel pred tank, misleč, da ga boš s svojim telesom zaustavil, ko vsak ve, da te bo pregazil in strl v kašo.“

Predsednik takozvane ljudske republike Slovenije Miha Marinko je odkril čudovito stvar. Že dalj časa je bilo opažati, da postajajo gospodarske težave vedno bolj težko premostljive. Sam dobro ve, da je vsega kriv nesposobni komunistični gospodarski sistem. Toda tega ni smel priznati. Pa se je spomnil na cesarja Nerona, ki je dal Rimi zažgati, pa nato obdolžil kristjane. Mor-da se je spomnil tudi na požig argentinske zastave, ki ga je pregnani predsednik tudi naprtil katoličanom. Dejstvo je, da je Marinko dejal: „Najbolj gotov način, kako odpraviti godrnjanje delavcev nad oblastjo in Zvezo komunistov zaradi slabih gospodarskih prilik je ta, da opozorimo ljudi na slab vpliv nazadnjaške Cerkve po vaseh, ker je ona odgovorna za gospodarsko sabotažo v poljedelstvu ter za razdelitev poljedelskih proizvodov.“

Nekaj podatkov iz ljubljanske teološke fakultete. V poletnem semestru ljubljanske teološke fakultete l. 1953/54

je bilo vpisanih 91 slušateljev in sicer v Prvem letniku 26, v drugem 13, v tretjem 20, v četrtem 10, v petem 8 in v šestem 14. — V primerjavi s prejšnjimi leti je razlika naslednja: 1939/41 191 slušateljev, 1945/46 54 slušateljev, leta 1946/47 74 slušateljev, 1947/48 93 slušateljev, 1948/49 108 slušateljev, leta 1949/50 100 slušateljev, 1950/51 110 slušateljev, 1951/53 61 slušateljev in 1953/54 91 slušateljev. — V akademskem letu 1953/54 je predavalo na teološki fakulteti 19 profesorjev. V akademskem letu 1939/40 je bilo 65 profesorjev. — V letu 1953 je izdala vlada LR Slovenije za teološko fakulteto 1 milijon 435.000 dinarjev ali povprečno na slušatelja 15.777 dinarjev; t. j. okrog 1200 arg. pesov. — V akademskem letu 1948/40 ste bili vpisani na teološki fakulteti tudi 2 ženski.

PRIMORSKE VESTI

Dolina pri Trstu. Na belo nedeljo so imeli v Dolini zadostilno sv. mašo za bogoskrunstvo, ki so ga pred tremi leti izvršili neznani roparji, ko so ukradli zlato monštranco in sv. hostije oskrunili. Sedaj po treh letih so pridni Dolinčani to bogoskrunstvo popravili in izročili cerkvi lepo, novo monštranco. — Tudi župnijski oder v Dolini služi svojemu namenu. V mesecu aprilu so imeli kar tri prireditve. Zadnjo prireditev so imeli tržaški dijaki. Dovršeno lepo so izvajali Jerasovo veseligrro „Večer belih vrtnic“.

Občni zbor SKPD v Gorici. Dne 11 aprila se je vršil v Marijinem domu na Placuti redni letni občni zbor SKPD. Iz poročil je bilo razvidno, da je društvo izkazalo kljub raznim težavam visoko delavnost, ki se je pokazala predvsem v delovanju pevskega zbora, glasbenega krožka, pevskega okteta, raznih predavanj in gostovanj tu in drugod, ter v vsestranski pomoči, ki jo je društvo nudilo, kjerkoli je bilo naprošeno. Občni

zbor je dal odboru razrešnico s posebno pohvalo prof. M. Fileju. Občni zbor se je zahvalil tudi dosedanjemu predsedniku prof. D. Butkoviču, ki je vodil društvo polna tri leta, a je moral sedaj predsedništvo odložiti še pred občnim zborom radi bolezni. Pri volitvah je bil izvoljen za predsednika prof. Mirko Filej, v odbor pa so prišli poleg nekaterih prejšnjih tudi razni novi odborniki.

Blagoslovitev nove salezijanske cerkve. V nedeljo, 22. aprila, je goriški nadškof ob navzočnosti civilnih oblasti blagoslovil novo cerkev goriškega salezijanskega zavoda posvečeno Mariji Pomolnici.

Iz tržaške Marijine družbe. Tržaška dekliška Marijina družba, ki šteje lepo število članic, je imela v tednu po beli nedelji svoje vsakoletne duhovne vaje kot pripravo na praznik Marije Milostljive. Duhovne vaje je vodil neumorni g. misijonar Jože Vidmar iz Gorice. Ob zaključku je udeležene duh. vaj obiskal sam tržaški škof in imel zanje tudi govor v slovenskem jeziku. Sklepa se je udeležilo okrog štiristo deklet.

Bazovica. V Bazovici se je vršil od 28. aprila do 6. maja sv. misijon. To je prvi po 20 letih. Sv. misijon, ki so ga vodili poleg č. g. Vidmarja še trije čč. gospodje iz Koroške, se je vršil istočasno po vseh cerkvah bazovške župnije, in sicer v Bazovici, Gropadi, Padričah in Pesku.

Kulturni večer v Gorici. Kulturni večer v sredo, 25. aprila, je privabil v dvorano Brezmadežne v Gorici toliko občinstva kakor le ob največjih prireditvah. Na sporedu je bilo predavanje s slikami ameriških velemest. Predavanje je imel č. g. Vinko Zaletel, ki se je pred kratkim vrnil iz svojega obiska po ameriških deželah. Slike v barvah so bile nad vse zanimive, saj so nam odkrile svet, katerega še poznali nismo in si ga sploh nismo mogli predstavljati.

NOVE KNJIGE

Dr. Ivan Ahčin, Sociologija, drugi snopič druge knjige. Založila in izdala Družabna Pravda v Buenos Airesu. Strani 470. Stane v Argentini 40 pesov, v USA in Kanadi 3 dolarje, v Italiji 1000 lir.

O prvem snopiču druge knjige je rekla kritika, da je čudovita knjiga, kakor jih je malo v svetovni literaturi. Tudi drugi snopič zasluži to pohvalo. Je to izredna knjiga, na katero smo lahko ponosni vsi Slovenci. Naravnost neverjetno je, da more revna peščica slovenskih emigrantov izdajati taka kvalitetna dela, ki jih ne zmorejo niti veliki in bogati narodi. To je resnično in pravo delo za slovenski narod, ki ga opravljata dr. Ivan Ahčin in založnica Družabna Pravda. Ne bučne besede in vpitje, ampak stvarno delo, ki izobrazuje slovenskega človeka in nosi slovensko ime v široki svet, to so pozitivna dela, ki zaslužijo pohvalo.

Drugi snopič druge knjige vsebuje tri poglavja: Država, Mednarodna dnužba, Religija in družba. — Poglavje o državi obsega 152 strani in je po Pitamičevi Državi (izšla leta 1927) najobširnejše slovensko delo o državi. Samo to poglavje je tako, da bi moral zaradi njega vsak zaveden Slovenec kupiti ta zvezek Sociologije. Dr. Ahčin razpravlja o državi predvsem kot o sociološkem pojavu, čeprav se dotika tudi pravnih norm, ki veljajo za državo. Najpreje obdela pojem države in govori o njenem izvoru; potem razpravlja o smotru države in o nalogah države, ki so: skrb za socialne in skrb za duhovne pogoje javne blaginje. Sledijo člani o pravicah države, o oblasti v državi, o funkcijah državne oblasti, o odporu proti oblasti, o moderni državi in o totalitarni državi.

Drugo poglavje govori o mednarodni družbi. To je prvo delo te vrste v slovenskem jeziku. Vsak javni delavec naj bi ga prečital. To poglavje govori o osnovah mednarodne družbe, o pogojih za mednarodno vzajemnost, o miru in vojni, o organizaciji mednarodnega življenja.

Tretje poglavje „Religija in družba“ se bere — kakor je izjavil neki kritik,

Ob vstopu v drugo polovico XXIV. letnika in nekaj mesecev pred pričetkom svojega srebrnega jubileja se revija „Duhovno življenje“ obrača na svoje naročnike, prijatelje in znance, da ji do konca septembra t. l. povedo svoje mnenje o reviji na sledeča vprašanja:

1. Ali vam je všeč vsebina v DŽ? Katere vrste člankov so vam posebno ugajale?
2. Ali ste zadovoljni s sedanjo obliko DŽ in njeno tehnično opremo?
3. Kaj vas v reviji do sedaj ni zadovoljilo? Zakaj ne?
4. Ali naši ljudje radi berejo DŽ?
5. Kaj nam predlagate za prihodnost? Kaj naj bi dodali oz. izpustili, kaj naj bi preuredili, tako vsebinsko, kot tehnično?
6. Kako si revijo vi zamišljate za prihodnja leta? Ali naj se DŽ omeji na zgolj versko vsebino, ali pa naj obravnava tudi sodobna vprašanja iz drugih področij, ki morajo zanimali nas kot katoličane in Slovence.

Želeli bi, da bi se čim več naročnikov DŽ udeležilo gornje ankete in tako pripomoglo, da bo revija v letu svojega srebrnega jubileja še bolj pestra in zanimiva in še bolj povezana z bralci. Povzetek odgovorov bomo tudi objavili, da tako vse prijatelje revije seznanimo z mislimi in predlogi ki nam bodo sporočili.

KONZORCIJ IN UREDNIKI
DUHOVNEGA ŽIVLJENJA

POLJSKA CERKEV V RDEČEM VIHARJU

Poljsko ljudstvo je postavljeno pred odločitev: Kristus ali Marx. Znaki kažejo, da se je že odločilo. Vzdržuje se vsaki hrupnih in napetih debat. Na protiduhovniško in brezbožno delovanje vlade odgovarja z dejstvi. Cerkve so vedno polne vernikov. Piasecki je začel posebno gibanje „napredni katoličan“, s katerim je hotel urediti razmerje med marksizmom in katolicizmom. Vendar njegovo gibanje ni osvojilo src poljskih katoličanov, ki odklanjajo marksizem, komunistično stranko in vlado, pač pa se vedno trdneje oklepajo katoliške Cerkve. Samo v njej vidijo svojo rešitev.

Vlada posega v cerkvene zadeve

Vlada je že februarja 1953 izdala odlok „o podeljevanju cerkvenih služb“. Režim je sicer izjavil da sta država in Cerkve ločeni. Kljub temu si lasti pravico poseganja v notranje cerkveno-

ki je prečital to poglavje v rokopisu — kakor roman. Vsi Slovenci, tudi oni brez večje šolske izobrazbe, ga bodo čitali z največjim užitkom. Naj navedemo naslove posameznih členov: Sociologija religije. Zmotne teorije o izvoru religije (ni brezbožnih narodov, fetišizem, češčenje duš rajnih, animizem, panbabilizem, totemizem, magija), Monoteizem pri najstarejših rodovih, Religijam in razporejenosti družbe (islam, hinduizem, budizem, konfucijem, vera Izraelcev). Nato razpravlja pisatelj o krščanstvu s sociološkega vidika, govori o pravoslavlju, o protestantizmu, o katolicizmu, o cerkvi in državi.

Pohvaliti moramo pisca in založnico, tudi zato, ker so nam preje kot v enem letu po izidu prvega snopiča dali v roko drugi snopič. Tako so torej v treh letih izšli že trije zvezki dr. Ahčinove Sociologije, kar je nekaj izrednega za razmere, v katerih živimo slovenski izselienci. Tudi nizka cena je nekaj izrednega in kaže, da založnica ne išče nobenih gmotnih koristi.

P. M.

pravne zadeve. V zadnjem času je začela komunistična oblast ta odlok še bolj široko razlagati. Na vsako škofijo pošilja svojega državnega uradnika, ki ima nalogo, da nadzira vse delo škofije. Brez pregleda in odobritve tega uradnika ne more biti noben duhovnik imenovan za novo službo ali prestavljen na drugo mesto. Ta zastopnik režima tudi določa, koliko duhovnikov sme delovati v določeni župniji. Večkrat pokliče kakega duhovnika in ga hoče nastaviti sam proti škofovi volji. Mnogo mladih duhovnikov, določenih za dušno pastirstvo, ne more izvrševati svojega poslanstva, ker njihovega imenovanja ne more potrditi zastopnik „bogoslužnega urada“. Razmere so iste kakor na Češkoslovaškem.

Zatiranje katoliških šol

Voditelji brezbožnega, protiverskega in protiduhovniškega delovanja se zavedajo, da je poljski katolicizem trdnjava, ki jo je treba naskakovati in rušiti od znotraj in zunaj. Zato omejujejo in preprečujejo rojstva otrok po družinah, skrbno nadzorujejo zibelke in delajo na to, da bi jih bilo čim manj. Ker pa pri tem strašnem delu nimajo tistih uspehov, ki so jih pričakovali, hočejo uničiti mogočno drevo verskega življenja tako, da mu sekajo od debla mlade veje.

V smislu „sporazuma“, ki so ga 1950 naredili s katoliško Cerkvijo, na zunaj na papirju dovoljujejo katoliške šole, v resnici pa jih že več let načrtno rušijo. Nekaj so jih pustili zato, da jih morejo tujcem, ki prihajajo v deželo, pokazati kot dokaz „strpnosti“ ljudskega demokratskega režima.

Tudi kat. univerza v Lublinu je po imenu še odprta, vendar so že pred nekaj leti odpravili stolico za civilno pravo in gospodarsko znanost, v zadnjem času pa tudi bogoslovno fakulteto. Prav tako so zatrli tudi bogoslovni fakulteti v Krakovu in Varšavi. Zadnji dve so nadomestili z „Akademijo katoliškega bogoslovja“ v Bielanyju, ki jo nadzoruje

država. Ker profesorji nečje sodelovat s komunističnim režimom, odklanjajo službe na tej akademiji. Sicer je pa nanjo vpisanih le malo dijakov. Fantje, ki imajo duhovniški poklic, se raje zadovoljijo z bogoslovno vzgojo in izobrazbo, ki jim jo dajejo škofijska semenišča. Ta način preganjanja se na prvi pogled zdi protisloven, pa je v resnici popolnoma jasen. Vera je komunistom, ki imajo oblast, le predsodek odraslih, starih ljudi, posebno žensk. Zato naj ga nesó stari rodovi s seboj v grob. Mladi ljudje pa se morajo vzgajati v luči „znanosti in pristne resnice“. Spopadi s Cerkvijo imajo namen, pospešiti odstranitev „verskih predsodkov“.

Poljska se je odločila za Kristusa

Šolska in strankina komunistična vzgoja na vse načine ovira spolnjevanje verskih dolžnosti. Dijaki, odborniki in vojaki se ne smejo udeleževati bogoslužnih opravil ali se poročati cerkveno. Če to kljub temu storé, so dijaki izključeni iz šol, odborniki izgube službo, vojaki pa so strogo kaznovani. Kljub tej strogosti so katoliške cerkve po vsej Poljski vedno polne vernega ljudstva. V Marijini božjepotni cerkvi (Czenstochowa) je v Marijinem letu (1954) prejelo en milijon vernikov sveto obhajilo. Izvrševanje verskih dolžnosti je mnogo več ko samó moralno dejanje. Polne cerkve in javna izpoved vere v teh razmerah dokazujejo, da je Poljska že volila. Odločila se je za Kristusa, ne za Marxa.

„Napredni“ katoličani nimajo uspehov

„Napredni“ katoličani so orodje, ki se ga poslužuje komunizem, da zanaša v Cerkev zmotne nauke. To potrjujejo tudi odloki Kongregacije svetega oficija ki je obsodila gibanje „naprednih“ katoličanov in knjigo voditelja tega gibanja Pia-seckija. V tej knjigi je razvit ves nauk tega gibanja. Zadnja poročila pravijo, da je obsodba Kongregacije svetega oficija pri mnogih posameznikih dosegla uspeh. Jasno je, da se ji voditelji „naprednih“ katoličanov niso uklonili. Prav tako ne „napredni“ katoliški tisk, ki ga vzdržujejo in širijo komunisti. Zagovarjajo se s trditvijo, da so se cerkvene oblasti zmotile v presoji gibanja „naprednih“ katoličanov, ker niso razumeli

pravilnega načina njihovega izražanja. Vendar poljski katoličani dobro poznajo skrite namene tistih izobražencev, ki so se vdinjali brezbožnemu in protikrščanskemu režimu. To dokazujejo tudi neuspehi, ki jih imajo takozvani „domoljubni“ duhovniki. Ti so nekaka podružnica tega gibanja pod cerkvenim plaščem. Ti duhovniki so v veliki manjšini. Vsi dobri verniki bežé pred njimi in se jih izogibljejo. Le v skrajni sili se obračajo nanje. Celó nekateri „napredni“ katoličani gledajo nanje z nezaupanjem. Posebno se jih varujejo mladi bogoslovci. Nasprotno pa je zveza med dobro duhovščino in verniki trdna kot granit.

Posledice preganjanja

Preganjanje Cerkve na Poljskem je žalostno dejstvo. Vendar pa vera ne propada, ampak se v viharjih preganjanj krepí, se pogloblja in postaja vedno bolj zavedna. Res pa je tudi, da „uradna“ vzgoja povzroča veliko razdejanje med mladino posebno tam, kjer družina nima več močnega vpliva. Marksistični nauk povzroča dušam mladih ljudi veliko škodo. Trdítev, da vzgajajo „novega človeka“, je prazna in izmišljena. Mladini ubijajo v glavo, da obstaja samo tvorni svet, ki ga vladajo in vodijo zakoni, ki so vanj položeni. Ker po smrti ni življenja, si mora mlad človek priboriti srečo na zemlji, ki je pa sad dolgotrajnega razvoja in prevratov. Mladina, ki mora ta materialistični nauk poslušati dan za dnem, kaj lahko izgubi izpred oči poslednji in najvišji cilj našega življenja, ki ga stalno povdarja krščanstvo. Vendar se zdi, da je duh marksizma in komunizma ne more osvojiti in potegniti za seboj.

Samo Bog ve, kakšne preskušnje še čakajo katoliško vero in katoliško skupnost na Poljskem. Tudi ljudje, ki nimajo smisla za vero, se čudijo izrednemu dejstvu. Katoliška vera na Poljskem je po 15. letih preganjanja, ki ga je začel nemški nacizem in ga zdaj nadaljuje mednarodni komunizem, močnejša in trdnjša, kakor je bila v prejšnjih časih. Sad sovraštva, nasilja, obrekovanja in krivic, ki so jih javno in tajno delali preganjači, je bil, da se je v dušah poljskih katoličanov zelo poglobilo „Kristusovo mišljenje“.

ARGENTINA

Pred petindvajsetimi leti so prišle v Argentino prve slovenske šolske sestre. Najprej so se naselile v San Lorenzu pri Rosariu, nato pa se razšle širom po argentinski zemlji. Danes imajo cvetoče misijone v Paragvaju in lepo uspevajoče učiteljšice v Formozi. Redovna kongregacija se je v teku 25 let lepo vrstila v nove razmere in ima že dosti poklicev iz domačih vrst, zlasti iz Paragvaja. Pred kratkim je bilo dograjeno novo poslopje v San Lorenzu. V Buenos Airesu delujejo na dveh krajih: na Paternalu, kjer imajo konvikt za dečke in kjer je nad polovico otrok Slovencev, in od aprila naprej v fari g. Hladnika v Lanusu, kjer so odprle otroški vrtec in ljudsko šolo. — Srebrni jubilej svojega prihoda so slovenske šolske sestre slovesno proslavile 8. junija 1956 v San Lorenzu. Svečanostim je prisostvoval tudi rosarijski škof kardinal Caggiano, kateremu sestre vodijo hišno gospodinjstvo. Zelo bi želeli, da bi za ta lepi jubilej vzcveteli med slovenskimi dekleti novi poklici, da bi ta edina slovenska redovna skupnost še v bodoče ohranila slovenskega duha in slovensko srce.

Tretjič v teku treh let so se že zbrale izseljenke katoliške skupnosti v Buenos Airesu k verski manifestaciji, da pred katoliško argentinsko javnostjo izpričajo zvestobo katoliški veri in ljubezen do Matere božje. Slovenci so bili v sprevedu zelo dobro zastopani — nad 600 jih je bilo — in so bili ena najbolj strumnih in relativno številnih skupin v procesiji. Tudi glede števila narodnih noš so bili med prvimi, če ne prvi. Na čelu povorke so fantje nosili papeško,

slovensko in argentinsko zastavo. Naši ljudje so ves čas spreveda navdušeno peli marijanske pesmi. V stolnici je nato bila slovesna sv. maša, ki ji je prisostvoval novi apostolski administrator za Buenos Aires, kordobski nadškof mons. Fermín Lafitte. Sv. mašo je daroval hrvaški fračiškan, za subdiakona je bil Slovak, bivši glavni vojaški kurat slovaške vojske, za diakona pa Slovenec g. poddirektor Jože Jurak. Tako so se tri veje slovanskega debela združile pred oltarjem, da na romanskih tleh dajo čast Bogu in izprosijo blagoslova za slovanski rod. Po sv. maši je nadškof Lafitte zbrane vernike prisrčno nagovoril in povdaril, da bo izseljence v tujini ohranila versko trdne in moralno zdrave predvsem neomajna vera v Boga in otroško češčenje Matere božje.

Kljub slabemu vremenu je slovenska procesija sv. Rešnjega Telesa v nedeljo v osmini praznika 3. junija zelo lepo uspela. Kot že leta nazaj, je bila tudi letos y prostorih salezijanskega zavoda Don Bosco v Ramos Mejía. Lepo ubrano petje zbora „Gallus“ je dalo procesiji, ki je šla po hodnikih zavoda, še posebno domač značaj. Najsvetejše je nosil preč. g. direktor Anton Orehar, posamezne evangelije so pa peli: prva dva letošnja bodoča novomašnika Marko Mavrič in Jože Rant, tretjega salezijanec Janko Mernik in četrtega duhovni svétnik Janez Klemenčič. Rojaki — bilo jih je nad 500 — so v velikem številu pristopili k sv. obhajilu, med procesijo pa pobožno molili in zbrano sledili lepim obredom. Brez dvoma je telovska procesija ena izmed vsakoletnih verskih manifestacij, ki najbolj druží in istočasno najbolj veže naše duše z dušami rojakov iz domovine.

ITALIJA

Na letošnjo veliko soboto je bil posvečen v duhovnika jezuitski pater g. Niko Žužek in sicer v cerkvi rimskega papeškega zavoda v Rimu. Novo mašo je pel nato na velikonočni ponedeljek v kapeli Slovenskih šolskih sester na Via dei Colli. Pridigal je pri novi maši novomašnikov starejši brat p. Ivan Žužek SJ, ki je bil posvečen v mašnika lansko leto. Po sv. maši pa je na plošči slišal materin glas in glas mlajših bratov in sester, ki so mu poslali voščila iz daljne Argentine. Gospod novomašnik je že tretji duhovnik-jezuit iz verne Žužkove družine, četrti pa se v istem redu v Argentini pripravlja na mašništvo. Od deklet je ena uršulinka, dve pa sta kot diplomirani zdravnici vstopili v red sester zdravnic. Izmed 13 otrok torej se jih je že sedem Bogu darovalo! Bog bodi zahvaljen za take družine!

Na rimski univerzi je postal doktor bogoslovja preč. g. Pavel Krajnik, ki je začel svoje študije najprej v slovenskem semenišču v Brixnu na Južnem Tirolskem, končal pa na Vzhodnem inštitutu v Rimu. Novi doktor je napravil svoj doktorat v ruskem jeziku. Gospodu, ki ima svoje starše v Argentini, prav od srca čestitamo in želimo, da bi se mu čim prej izpolnila želja — oditi med pravoslavne ruske brate in jim pokazati pot edinosti z rimsko Cerkvijo.

Italijansko krščansko delavstvo je letos proslavilo praznik 1. maja, ki je od letos tudi praznik sv. Jožefa delavca, na prav slovesen način. Nad 200.000 delavcev se je zbralo na prostranem trgu pred milansko stolnico. Da bi proslava zadobila še bolj mednarodni in slavnosten značaj, so prireditelji povabili tudi zastopnike krščanskih sindikalnih gibanj v inozemstvu, med njimi tudi Družabno pravdo iz Buenos Airesa. Vabilu se je odzvalo 30 krščanskih sindikalnih organizacij. Družabna pravda je kot svojega zastopnika poslala dr. Stanislava Mikoliča iz Španije. Po sv. maši,

ki jo je daroval milanski nadškof mons. Montini v ambrozijanskem obredu, so zastopniki tujih narodov prebrali svoje izjave, med njimi tudi dr. Mikolič. Pred zbrano množico je povedal, da se novega praznika vesele tudi Slovenci, saj je sv. Jožef zavetnik naše domovine. Radi težkih razmer, ki vladajo v domovini, tam praznika ni mogoče obhajati v družbi ostalimi krščanskimi delavci. Zato se pa tem bolj Slovenci, raztreseni po svobodnem svetu, pridružujejo temu prvemu mednarodnemu krščanskemu praznovanju prvega maja in hočejo s svojo prisotnostjo izraziti vdanost Kristusovi Cerkvi in papežu, Kristusovemu namestniku na zemlji. Razredna borba in z njo zvezano sovraštvo, ki ju oznanja brezbožni komunizem, ljudi ne bosta osrečila. Prava rešitev je le v tistem družabnem redu, ki ga učijo rimski papeži in ga je v Sloveniji širil Janez Ev. Krek, naš veliki socialni prvoboritelj.

ŠPANIJA

V nedeljo, 8. aprila, je v glavnem mestu Španije, v Madridu, nad 30.000 ljudi potom slovesne rožnenske procesije izrazilo s svojo navzočnostjo in molitvijo svojo ljubezen do bratov v veri, ki trpijo preganjanje in jim je onemogočeno versko udejstvovanje. Mogočno procesijo so sestavljali verniki 59 madridskih župnij, za katerimi so korakali zastopniki Slovenije, Hrvaške, Slovaške, Poljske, Ukrajine, Rusije, Belega Rusije, Litve, Letonske, Estonske, Rumunije, Ogrske ter Kitajske, vsi z odgovarjajočimi napisi in narodnimi zastavami. Slovenci so nosili poleg belomodro-rdeče zastave še sliko čudodelne Matere božje z Brezij. Po sv. maši, ki jo je daroval kaplan poljske kolonije v Madridu, P. Walorek, so navzoči med petjem „Pozdravljena Kraljica“ mogli počastiti Marijino podobo z Brezij, ki so jo med tem postavili na oltar. Ljudstvo je z zaupanjem prihitelo k podobi in jo pobožno poljubljalo, kot da bi hotelo s svojo ljubeznijo, izkazano podobi, ki jo časti eden izmed trpečih narodov za

Prizor iz sv. maše ob priliki spokorne procesije sv. rožnega venca, 8. aprila 1956 v Madridu, pri kateri je bila izpostavljena podoba brezjanske Matere božje

„železno zaveso“, izraziti svojo solidar-
nost do bratov, ki jih stiska brezbožni
komunizem.

Zveza slovenskih katoliških visoko-
šolcev v Madridu je sprejela v odgovor
na svoja voščila, poslana papežu ob pri-
liki njegovega letošnjega jubileja na-
slednje sporočilo: „Njegova svetost je
sprejela z velikim veseljem vdane izraze
čestitk, ki ste mu jih poslali in podeljuje
nad vse rada svoj apostolski blagoslov
kot jamstvo nebeških darov.“

EKVADOR

V svetišču Matere božje z Monse-
rrata v kraju Montecristi deluje že šesto
leto duhovnik ljubljanske škofije Milan
Palčič. Preden je šel v Južno Ameriko,
je deloval v goriški nadškofiji, v žup-
niji Zapotok. Potom naše revije želi po-
zdraviti vse svoje prejšnje farane, ki so
z njim zapustili svoje domove in se
sečili preko morja. Pre nekaj meseci se
je silno nevarno ponesrečil. Pa čujmo
rajši, kaj je o njem pisal list „El Siglo“
iz Mante dne 1. maja 1956!

„Mati božja z Monserrata ga je re-
šila zastupljenja. Že iz časov španske
kolonije deli Devica z Monserrata mi-
losti vsem, ki se ji priporočajo. In če

pomaga vsem, ki jo prosijo z vernim in
pobožnim srcem, kako ne bi pomagala
varuhu svojega svetišča, očetu Milanu
Palčiču, Slovincu po rodu, ki ji služi že
šest let? Koncem lanskega leta se je
vozil gospod Palčič na svojem motornem
kolesu z brzino 120 km. Nenadoma mu
je postalo slabo, zgubil je oblast nad
svojim vozilom in se z vso silo zaletel
v nasproti prihajajoče vozilo. Posledice
so bile strašne. Gospod Palčič je obležal
v nezavesti s šestkrat zlomljeno nogo.
Prenesli so ga v obmorsko mesto Gua-
yaquil in ker je obstojala nevarnost za-
strupljenja se je zdravnik doktor Alci-
var odločil, da mu odreže nogo. Toda
gospod Palčič, ko je komaj prišel k
zavesti, tega ni dovolil. Poln zaupanja
v Gospo, kateri služi, je dejal: „Mati
božja daj da ti služim tudi v bodoče!“
In res! Mati božja ga je uslišala. Po
treh mesecih se je g. Palčič vrnil v svoje
svetišče. Še z večjo vnemo kot preje
pómaga pri graditvi prostrane bazilike,
ki je iz železobetona in bo stala dva
milijona surov. Če vprašate g. Pal-
čiča, kje misli ta denar dobiti, odgo-
varja: „Ne vem. Pa ne bojte se! Mati
božja bo pomagala!“ Tako gospod Pal-
čič vztraja ob svoji Gospej, ki jo časti
pokrajina Manabí in ves južni del Ko-
lumbije.“

SVETI OČE GOVORI

Sveti oče je 6. aprila sprejel večje število novomašnikov in druge gojence Papeškega zavoda „Pío Latino-Americano“. Skupina, ki je bila sprejeta, je predstavljala 68 škofij tiste Amerike, ki govori kasteljanski jezik. Papež jim je v tem jeziku tudi govoril:

„Odkar je vaš zavod, potem ko so se vode po strašnih vojnih grozotah vrnile nazaj v svojo strugo, mogel spet začeti svoje redno življenje, se še ni videlo posvečenja, ki bi bilo podobno temu po svoji pestrosti in številu; posvečenje, ki bi obsegalo toliko narodov Nam tako drage Amerike, ki govori in moli v španščini: od izredno zveste Mehike do mnogo obetajoče Argentine; od celinskih ozemelj, ki nas spominjajo starih dežel s trdnim katoliškim izročilom, kakor Kolumbija, Venezuela, Urugvaj in Ekvador, do oddaljenih otočij, kakor Santo Domingo in Filipini, mimo onega življenjskega vozla Osrednje Amerike, ki jo zdaj lepo predstavlja Honduras. Ta neizmeren svet v vsakem oziru zelo mnogo obeta, posebno tistemu, ki upira oči v bodočnost. Vendar pa je to tudi svet poln nerešenih vprašanj, katera vi dobro poznate. Posebno važno je vprašanje ohranitve in pomnožitve vaše najdražje dediščine, tiste katoliške vere, ki je morda poleg krvi in rodü, poleg jezika in iste zgodovine najožja vez edinosti med vami, saj vam celo daje skupen zunanji izraz, ki se ne ozira na nobeno človeško osnovo, ampak ima svojo podlago v edinosti duha, ki je najtrdnjša in najgloblja izmed vseh drugih edinosti; tiste katoliške vere, ki je na noben način ne smete izgubiti, ampak se truditi, „da ohranite edinost duha z vezjo miru“ (Ef 4, 3).

S svojo apostolsko gorečnostjo, ki jo poživlja goreča molitev in duh iskre-

ne požrtvovalnosti, boste šli v one neizmerne pokrajine, ki vas pričakujejo, da jim prinesete blagovest bratstva med ljudmi, ki so še vse preveč razdeljeni med seboj po socialnih razlikah; da brinite vero, ki jo ne napada samó verska nevednost mnogih, ampak jo zalezujeta tudi praznoverje in zmota; da boste podprli krščansko družbo, zgrajeno na spoštovanju do oblasti, na poštenosti družine in na pojmovanju življenja, ki nikakor ni polje naslad in tvarnih užitkov, ampak je prehod v drugo, mnogo boljše življenje, ki je pač vredno nekaj tistega trpljenja, ki ga zahteva spolnjevanje najosnovnejših dolžnosti.

Zelo ljubljeni zavodarji, ki ste prejeli prvo tonzuro! Zdaj niste več last tega sveta, ampak Boga, ki vam obljublja večno dediščino. Vi vsi, ki ste že prejeli nižje redove, napravite svoje prve korake v svetišče tako, da bodo zagotovile vaše bodoče zvestobe. Diakoni in subdiakoni, bližajte se oltarju „s strahom in trepetom“, da bi tako postali vredni sodelovati pri tako groznih skrivnostih. Novomašniki! Milijone duš vas čaka, da jim boste odpirali nebeska vrata zlasti s svojo svetostjo in apostolsko delavnostjo.“

Papežev govor katoliški ženski mladini. Dne 3. aprila je sveti oče sprejel v posebni avdienci udeleženke XIII. mednarodnega kongresa Zveze katoliške ženske mladine (F.M.J.F.C.). Svoje zastopnice je poslalo 32 dežel. Iz latinske Amerike so imele svoje zastopnice na kongresu: Argentina, Kolumbija, Mehika in Venezuela. Papež jim je govoril v francoščini.

Sveti oče najprej omeni, da zelo cenijo njihovo vdanost in odločitev, da bodo na kongresu razpravljale o duhovnem življenju. Duhovno življenje je temelj vsega delovanja Katoliške akcije. Du-

hovno življenje je srcé krščanskega apostolata in toliko bolj potrebno, kolikor bolj uspehi tehnike nasprotujejo molitvi in združenju z Bogom.

Moderni svet s svojim izrednim napredkom budí v človeku sicer občudovanje, vendar ne more zadovoljiti njegove duše, ki ne more nikoli zatajiti svojega izvora in cilja — Boga, ki jo je ustvaril in h kateremu se mora vrniti.

Pri odkrivanju duhovnega sveta se je treba varovati hrupa, razburljivosti in naglice. V notranje svetišče duhovnega življenja je treba stopati s tihoto in molkom, potem pa potrpežljivo in mirno čakati milosti ter se podrediti volji tistega, o katerem je Janez Krstnik rekel: „On mora rasti, jaz pa se manjšati“ (Jan 3, 30).

Do obnovitve pristnega krščanstva vodi samo ena pot — življenje v milosti, ki ga je treba skrbno in zelo goreče varovati in braniti. Ta gorečnost mora prešiniti vsega človeka, vse njegove zmožnosti in ožarjati tudi spoznanje razodetih resnic in нравnih načel, ki vodijo življenje posameznika in družbe.

Pravo življenje je v večnosti. Začetek tega življenja pa ima že na zemlji vsak, kdor se pridruži Kristusu, sprejme ves njegov nauk in se podredi Cerkvi, nezmotni vladarici in vodnici ljudi k zveličanju. Zato naj se z vsemi mladenkami zavedajo svoje osebne svobode in odklanjajo vsako oblast, ki ne more dokazati, da ima pooblaščenje od Boga. Vera in božja ljubezen jim moreta pomagati, da bodo ponižno pokorne in zveste Cerkvi tudi tedaj, kadar bodo doživljale neuspehe in razočaranja.

Kdor hoče biti pravi ud skrivnostnega telesa Križanega, mora svoje življenje spraviti v sklad z njim in sprejeti svoj določeni del žrtve. Današnji svet, ki je ves vdan materializmu, odklanja to zahtevo. Kdor hoče v tem svetu ohraniti krščanskega duha, mora biti pripravljen na boj. Če hočejo biti hčere luči med svetom, ki vzor odklanja, jih mora osvojiti Kristusov vzor, ki jih vabi k prisrčnemu, zaupnemu prijateljstvu s samim Bogom, k osvajanju sveta za njegovo kraljestvo

Borba, ki jo bojujejo s Katoliško akcijo, je predvsem notranja in duhovna. Z odpovedjo samim sebi bodo dosegle zmago nad upornostjo narave novemu življenju, ki klije in se razvija v njihovih dušah. Sadovi del njihove krščanske ljubezni bodo toliko obilnejši in trajnejši, kolikor bolj bodo prežeti s pristnim nadnaravnim duhom.

Papeževa beseda poljedelcem. Dne 11. aprila je Pij XII. v vatikanski baziliki sprejel več tisoč udeležencev X. kongresa Italijanske narodne zveze poljedelcev in jim tudi govoril. Med drugim jim je povdaril, da morajo vsi udeleženci, če hočejo čim prej izvesti sklepe in načrte zadnjega kongresa, predvsem sebe duhovno obdelati, da bodo dobri delavci, dobri člani družbe in zvesti sinovi. Papež potem kratko spregovori o vseh teh treh dolžnostih.

1. Dobri delavci. Navadno pravijo nepremišljeno, da na poljih vse dela narava. To je resnica le tedaj, kadar gre za ono čudežno, skrivnostno moč, ki povzroči klitje, rast in dozorevanje. Te moči res nobena sila človeške spretnosti ne more posneti in nadomestiti. Drugače pa narava pričakuje, da jo podpirata in vodita človekova pamet in roka, da razvije svojo skoraj neomejeno moč v blagor ljudi. Delo poljedelca je torej neke vrste neposredno sodelovanje pri božjih delih in zato velika čast za tistega, ki ga opravlja. Kolikor bolj modro, vztrajno in skrbno je to sodelovanje, toliko bolj je pripravljena narava velikodušno odgovoriti človeškemu prizadevanju. Znano vam je, da je moderna znanost odkrila in še vedno odkriva nove poti, da bi okrepila človekovo sodelovanje z naravo in tako še bolj modro izrabila njena sredstva. Nujno je potrebno spoznati, preučevati in sprejeti načine, ki jih znanost predlaga. Papež potem pravi, da je treba opustiti stare, preproste načine obdelovanja zemlje, ker to ni samo zapravljanje človeških sil, ampak tudi odpoved važnim uspehom, ki imajo toliko večjo vrednost, kolikor večje je število prebivalcev, ki jih ne more preživljati domača zemlja.

2. Dobri člani družbe. „Precej samostojno kmečko življenje bi vas moglo pripeljati do mnenja, da ste nekako tuji pri narodnem delu in tudi manj vredni ko drugi državljani. Ni večje zmore, kot je ta. Kmečki stan, posebno v Italiji, je bil in bo še naprej podlaga narodnega življenja, tako po svojem gospodarskem doprinosu, ki mu ga daje. kakor po svojem zdravem značaju, po svoji žilavosti in nrvnosti, v kateri se odlikuje. Italijanske kmečke družine, ki so do danes dajale narodu in prav tako Cerkvi nešteto svetnikov in odličnih učenjakov, umetnikov, državnikov, dokazujejo, da bodo še dalje ostale najboljši sok vélikega drevesa. Vztrajajte v svoji sijajni tradiciji.

Tu hočemo dodati nekaj besed posebno mladim fantom, ki imajo toliko-

Sv. oče Pij XII. govori za veliko noč 1956. Kot je razvidno s slike je sv. oče poln telesnih sil in z obraza se mu razodeva zdravje, kot da bi ga osem križev pomladilo

krat skušnjave, da bi zamenjali deželo za varljive sanje lahkotnega življenja v mestu. Odmev, ki prihaja k vam, zelo ljubljeni mladeniči, iz velemest po tisku, radiju, televiziji in kinu, vam podaja napačno sliko o dejanskem stanju. Življenje v mestu je popolnoma drugačno, kakor pa ga opisujeta umetnost in vsakdanje razveseljevanje.“

Potem povdarja papež, da ima življenje na deželi veliko prednost pred mestom. V mestu je velika priložnost za zapravljanje, za zabave in za udobno življenje. Vse to pa ne more nikoli odtehtati prijetnih, mirnih ur družinskega življenja, tudi ne neodvisnosti, zdravja in varnosti za bodočnost, ki jo prinaša kmečko življenje.

3. Dobri sinovi Cerkve. „Mnogokrat pravijo, da je poljedelec bolj blizu Boga, ker uro za uro gleda čuda njegove Previdnosti. Vendar se more zgoditi, da nepretrgano delo, težave in razdalje preprečijo, da versko seme v njegovem srcu ne more vzkliti in dozoreti v sad verskega pouka, življenja po veri in — kar je tudi mogoče — pristne svetosti. Cerkev od svoje strani ni nikoli zamenjala skrbi za ta izbrani del svoje Kristusove črede. Toda nove sedanje razmere kmečkega življenja so prinesle s seboj mnogo težkih vprašanj duhovnega in tvarnega značaja. Za njih reševanje morajo skrbeti tako duhovniki kakor poljedelci, pa tudi državna skupnost sama.

Kakšna je vaša najvažnejša dolžnost pri tem? Ostanite v kar najožji zvezi z duhovniki. Bog se je naredil vidnega med nami v večnem duhovništvu Cerkve. Duhovnik je pot h Kristusu, je upravitelj pripomočkov za svetost, je pooblaščen glasnik njegovega evangelija. Če boste poslušali njegove nauke, nasvete in opomine, boste našli pašo zveličanja za dušo, žejno resnice in nilosti, v vsakdanjih težavah pa očeta in brata, ki mu je pri srcu vaš resnični blagor. Zato želimo, da ga spoštujete, poslušate in ubogate z istimi sinovskimi čustvi, kakor goré v vaših srcih v tem trenutku, ko gledate našo ponižno osebo.

Vrnili se boste, ljubljeni sinovi, na rodovitna polja in na prijazne griče, zaznamovane s sledovi vašega truda, da nadaljujete svoje poslanstvo delavcev, državljanov in kristjanov. Bog naj vas spremlja in naj bo vedno z vami: v hiši, na polju, pri delu in počitku. Njegova postava naj bo nad vašimi mislimi in njegova ljubezen v globini vašega srca. In vselej, kadar se bo blagoglasni glas zvona v soglasju s šepetanjem vetra, s šumljanjem vode in z žvrgolenjem ptic razširjal tako, kakor bi klical vaše misli v nebo in obljubljal blagoslov na vaše brazde in žetev, prepojene z vašim znojem, dvignite svojega duha k Bogu z gorečo molitvijo zahvale in sprave.“

Papeževa beseda voditeljicam španske KA mladenk dne 9. aprila 1956.
„Zelo ljubljene mladenke! Malo je bolj obžalovanja vrednih, bolj bridkih, bolj odvratnih in bolj gnusnih stvari, kakor je mladenka, ki daje pohujšanje in priložnost za greh. Pa tudi malo stvari tako občudovanja vrednih, tako tolažilnih, tako hvalevrednih in lepih, kakor mladenka in žena, ki delata apostolsko in dajeta priložnost za dobro.

Da se pa bo to dobro v vas uresničilo, skrbite, da bo vse prihajalo iz zradve in močne duše, ki jo stalno hranite z molitvijo, s prejetjem zakramentov in z duhom krščanskega zatajevanja, kakor vam to priporočajo. Zavedajte se, da boste mogle toliko razsvetljevati druge, kolikor boste nosile v sebi luči; toliko boste v nemale k gorečnosti, kolikor boste same goreče; in toliko boste mogle očistevati svojo okolico, kolikor boste same nedolžne in čiste.“

Papež govori avtomobilskemu klubu.
Dne 12. aprila je sveti oče sprejel ravnateljice in uradnike Rimskega avtomobilskega kluba. Po njihovem navdušenem vdanostnem pozdravu jih je nagoovoril z besedami:

„Avtomobil je danes eden najbolj značilnih znakov moderne dobe, njene želje, po udobju, hitrici in tehničnem napredku. Ne vemo, kaj bi bolj občudovali v njegovem ustroju: ali njegovo silo in vedno večjo hitrost ali njegov fini mehanski sestav ali odličnost izdelave.

Toda avtomobil ni samó prevozno sredstvo, ampak je tudi predmet razvedrila, ki pa zahteva mnogo spretnosti in treznosti, obvladanja samega sebe in telesne odpornosti. — Vendar ne pozabite tega, kar je prav posebna naloga avtomobilskega kluba, kakor je vaša: spoštovati tiste, ki jih srečujete, biti vljudni in poštjeni do drugih šoferjev in pešcev tako, da jim boste vedno pripravljeni pomagati. Ponašajte se s tem, da boste krotili večkrat zelo naravno nepotrpežljivost in žrtvovali nekaj svoje časti za zmago ljubeznivosti, ki je znak prave ljubezni. Tako se boste lažje izogibali neljubih nesreč in pripomogli, da bo avtomobil vedno bolj koristno sredstvo za vas same in za druge.“

IZ VATIKANA

Velika noč v Rimu. Sveta maša je bila na zgornjem pročelju preddvora cerkve svetega Petra. Izredno velika množica vernikov z vseh delov sveta se je zelo pobožno udeleževala Kristusove daritve, potem pa z velikim spoštovanjem in s pozorno zbranostjo poslušala papežovo velikonočno poslanico, na koncu pa prejela papežev blagoslov. Posebno navdušeno so sv. očeta pozdravljali nemški romarji, ker je govoril tudi v njihovem jeziku.

Važen sprejem. Sveti oče je 9. aprila sprejel Daga Hammarskiolda, glavne tajnika Organizacije Združenih narodov. Sprejem je bil zelo prisrčen. Glavni tajnik je papežu izrekel globoko zahvalo in priznanje za delo v blagor miru med narodi. Sveti oče pa mu je goreče voščil mnogo uspehov pri njegovem poslanstvu za mir na bližnjem: Vzhodu in pri delu za slogo in mir med narodi, ki ga opravlja organizacija Združenih narodov.

Kongregacija za sv. obrede je zborovala 10. aprila in razpravljala ali se je božja služabnica Marija Celina od Darovanja, redovnica tretjega reda sv. Frančiška, res izredno junaško odlikovala v krepostih. — Potem so ponovno razpravljali o zadevi proglasitve treh blaženih mučencev Družbe Jezusove: Roka Gonzáleza od svetega križa, Al-

fonza Rodrígueza in Janeza Castillo za svetnike. — Slednjič so še pregledali spise božjih služabnikov: a) Frančiška Marije od križa Jordána, duhovnika, ustanovitelja Družbe božjega Odršenika in Kongregacije sester božjega Odršenika; b) Hermana Alberta (Adam Chmielowski), ustanovitelja bratov in sester tretjega reda sv. Frančiška; c) Marije od Jezusovega Srca (Jožefe Sancho de Guerra), ustanoviteljice Jezusovih služabnic.

KATOLIŠKO ŽIVLJENJE PO SVETU

Boj za krščansko šolo v Belgiji. Kardinal Ernest van Roey, nadškof v Malinesu, je dal vsem vernikom po župnijah in javnih kapelah kratko poročilo o delovanju društev „šola in družina“: „Dne 15. decembra 1955 smo prosili župnijsko duhovščino, naj v vsaki župniji ustanovi odsek društva „šola in družina“. Danes z veseljem poročamo, da so se povsod odzvali z veliko skrbjo in navdušenostjo tej prošnji. Posebno se ponovno prisrčno zahvaljujemo vsem tisti, ki so veliko dušno prevzeli nalogo zbiranja mesečnih prispevkov. Škofje pričakujejo, da bodo vsi, ki imajo mesečno plačo, dali znesek, ki odgovarja zaslužku ene ure dela, to je najmanj 20 frankov mesečno. Tisti pa, ki nimajo te plače, na sorazmeren znesek mesečnih dohodkov. Ljubljeni bratje! Zavedamo se, da je velikansko breme, ki ga na nezaslužen in krivičen način strankarska večina nalaga naši krščanski skupnosti. Vendar mi tudi poznamo moč in vrednost krščanske vzajemnosti. Zato smo prepričani, da boste spolnili naše upanje, ki ga imamo v vas. Po zgledu naših prednikov boste s svojo velikodušnostjo premagali sedanje težave in tako zavarovali našo najdražjo dediščino, naše krščanske šole v večji blagor naših otrok in naše svete vere.“

Zasebne šole v Pakistanu. V zadnjem času so poslanci razpravljali o načrtu nove ustave, ki naj vodi Pakistan. Katoliški poslanci so predlagali več sprememb v točkah, ki se nanašajo na pouk v zasebnih šolah. Večina narodnih zastopnikov se zelo trudi, da bi dosegla, da bi morali vsi vzgojni zavodi

najrazličnejših verskih skupnosti odpreti vrata otrokom vseh rodov in vseh ver. Katoličani se ne branijo sprejemati v svoje šole muslimanskih otrok. Odklanjajo le poučevanje otrok o koranu. Ministrski predsednik je izjavil katoliškemu zastopnikom, da ta strah ni upravičen, ker jih k temu ne bo nihče silil. Svojo izjavo je ponovil potem še v svojem govoru v skupščini in po radiju 2. marca.

Mednarodni liturgični kongres. Važne papeške listine, okrožnice in nove odredbe o bogoslužju, za katere se mora katoliški svet zahvaliti papežu, bodo mogočen okvir in središče zanimanja mednarodnega bogoslužnega kongresa, ki bo v Asisiju od 18. do 21. septembra in se bo končal v Rimu 22. septembra. Pripravljalni odbor, v katerem so zastopniki Francije, Nemčije, Švice in Italije, dela s polno paro. Že prva poročila o kongresu so našla velik odmev in zbudila izredno zanimanje za kongres. Predsednik kongresa bo kardinal Kajetan Cicognani, prefekt kongregacije za svete obrede.

Nova cerkev pod zemljo v Lurdu. Sveti oče je izročil 2 milijona frankov osebne podpore mons. Théasu, škofu v Lurdu, za veliko delo, ki ga bo v kratkem začel v lurški votlini. Zgraditi hoče namreč pod zemljo velikansko cerkev, v kateri bo prostora za 20.000 ljudi in jo posvetiti papežu svetemu Piju X. Papež upa, da bodo romarji podprli to delo v čast Marije, ki pa je obenem tudi velikega socialnega pomena, saj bo več sto delavcev pri tem delu našlo zaposlitev in zaslužek.

Smrt matere dveh fatimskih pastirkov. Dne 3. aprila je umrla Olimpia de Jesús Martos, mati pastirkov Francka in Jacinta, ki sta bila s svojo sestrično Lucijo glavna junaka Marijinih prikazovanj v Fátimi. Dosegla je starost 86. let. Rajna je zapustila na zemlji moža in še štiri otroke. Francek in Jacinta pa sta, kakor je znano, kmalu po prikazovanjih umrla. Lucija pa že živi v nekem samostanu v Coimbri (Portugalska).

Tri minute dobre volje

Dva angleška poslanca sta bila povabljena na večerjo k Trumanu. Nekoliko sta se bala, kako bosta jedla, kajti državni predsedniki si privoščijo najrazličnejše delikatese, ki jih je treba jesti na poseben način. Končno sta bila soglasna, da bosta pri vsaki jedi nekaj časa počakala, da vidita, kako je Truman, potem bosta pa sama prav tako ravnala.

Res. šlo je vse lepo in prav, dokler niso postregli s črno kavo. Truman je svojo skodelico črne kave dvignil s krožnika, ki je stal pod njo, in kavo zvrnil vanj. Poslanca sta se spogledala, kajti nikdar še nista videla, da bi kdo na ta način pil črno kavo, a kaj sta hotela: naredila sta prav tako. Potem je Truman z žličko zajel nekajkrat puding in ga zvrnil na krožnik s kavo. Poslanca sta storila isto. Potem je Truman zajel nekajkrat sladkor in ga prav tako dal v kavo. Poslanca isto. Končno je Truman prijel mali krožnik s kavo, pudingom in sladkorjem in ga položil na tla svojemu mačku.

—::—

Fridigar je vneto pridigal o svetem Avguštinu. A smola je hotela, da se je zmedel in ni vedel, kje nadaljevati. Pa si je pomagal z „vločki“. „Sveti Avguštin,“ je hitel grometi, „kaj naj te postavim? Med svetnike in svetnice božje? Ali kam naj te postavim, sveti Avguštin?“

Počakal je za trenutek, da vjame izgubljeni nit, a nič. Pa je nadaljeval: „Kam naj te postavim, sveti Avguštin?“ Spet je počakal, spet pomislil, a še ni našel nadaljevanja pridige in je spet zagromel:

„Kam naj te postavim, sveti Avguštin? Med kerubine in serafine? A ti za-sluziš vse več. Kam naj te vendar postavim, sveti Avguštin?“

Tedaj se je oglasil nekdo iz bližine prižnice: „Posadite ga na moj sedež, grem jaz ven.“

—::—

„Koliko jajc poješ na tešče?“ je vprašal Urh Jaka.

„Tri,“ je odvrnil Jaka.

„Ni res, samo eno,“ je pojasnil Urh. „Druga že niso več na tešče.“

„Kako sijajna smešnica,“ je bil ves srečen Jaka in jo je brž šel pravit Blažu.

„Blaž, koliko jajc poješ na tešče?“

„Pet,“ je rekel Blaž.

„Oh, kako je škoda,“ je bil žalosten Jaka, „da nisi rekel tri. Bi ti tako sijajno smešnico povedal.“

—::—

V šoli je zazvonil telefonski zvonec. Učiteljica je dvignila slušalko in zaslišala v njej otroški glas: „Poslušajte. Janeza Korena danes ne bo v šolo, ker je prehlajen.“

„Prav,“ je rekla učiteljica, „kdo pa govori?“

„Moj oče,“ je odgovoril glas.

—::—

Profesor je šel po cesti. Obuta je imel dva različna čevlja: enega rjavega in drugega črnega. Pa ga je srečal prijatelj.

„Janez, kakšen pa si! Ali ne vidiš, da imaš na nogah dva različna čevlja?“

„To še ni nič,“ je pojasnjeval profesor Janez, „najbolj zanimivo je, da imam ooma še en prav tak par čevljev.“

DUHOVNO ŽIVLJENJE

LETO XXIV

Številka 7

JULIJ

„DUHOVNO ŽIVLJENJE“

je slovenski verski mesečnik

V tej številki boste brali:

Slovsanska apostola (Dr. Franc Gnidovec)	345
Papeški molitveni namen za julij 1956 (Prof. Alojzij Geržinič)	348
Espana rezó por la Iglesia perseguida (Teresa Torreira)	349
Jezus na poti v Jeruzalem (Dr. Gogala)	350
Čeprav je moja duša... (Andrej Bregar)	353
Ostati ali iti preko morja? (G. Hribar)	355
Ni se bal umreti (Janez Klemenčič) ...	359
Katoliški tednik „The Pilot“ o kat. tisku	360
Polno življenje (Dr. Franc Gnidovec) ..	361
Tretja fatimska skrivnost (škof Rožman)	366
Duhovna sila in socialni pomen družine (Anton Orehar)	367
Jacques in Raïssa Maritain (Dr. Julija Payman)	370
Pomladna opojnost (Svetobor Sodobnik)	372
Kako so vzgajali stari in še kaj (fzt)	375
Usodna preobleka (E. William)	377
Hodil po zemlji sem čilski... (J. Jurak)	379
Z domačih tal	384
Nove knjige	388
Razpis ankete „Duhovnega življenja“ ...	388
Poljska Cerkev v rdečem viharju (Mali)	389
Med nami	391
Iz sveta	394
Tri minute dobre volje	399

Izdaja ga konzorcij (Orehar Anton), urejuje pa uredniški odbor, ki ga sestavljajo dr. Gnidovec France, Jurak Jože, Mali Gregor, dr. Rozman Branko; za tehnično opremo in fotografije skrbi Valentin Bohine.

Platnice in stalna zaglavja je narisal Hotimir Gorazd.

Celoletna naročnina znaša za Argentino in države, ki nanjo mejijo (razen Uruguaya) 70 pesov. Za Uruguay in ostale dežele latinske Amerike, kakor tudi za vse dežele, če se plača v argentinskih pesih, je naročnina 90 pesov; za U. S. A. in Kanado 5 dolarjev, za Avstrijo 75 šilingov, za Italijo 2000 lir, drugod v protivrednosti dolarja.

Tiska tiskarna Salguero, Salguero 1506, Buenos Aires

CORREO
ARGENTINO
TINO
Suc. 6

TARIFA
REDUCIDA

Concesión
No. 2560

Revijo morete naročiti in plačati pri naslednjih poverjenikih:

Argentina: Dušnopastirska pisarna, in poverjeniki „Čebelice“.

Victor Martínez 50, Buenos Aires, Brazilija: Vinko Mirt, Caixa Postal 7058, São Paulo, Brasil.

U. S. A.: Slovenska pisarna, 6116 Glass Ave, Cleveland 3, Ohio.

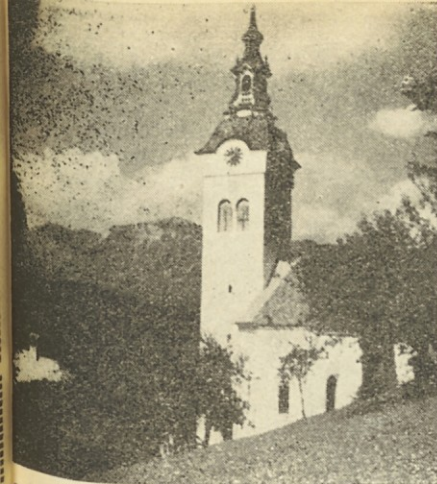
Kanada: Ivan Marn, 83 Victor Ave, Toronto, Ontario.

Trst: Marijina družba, Via Risorta 3, Trieste, Italija.

Italija: Zora Piščanc, Riva Piazzetta 18, Gorizia.

Avstrija: Anton Miklavčič, Spittal a/Drau, D. P. Camp, Kärnten, Austria.

Avstralija: Fr. Rudolf Pivko, 45 Victoria Street, Wawerley, N. S. W.

Zgoraj: Cerkev v
Dražgošah na
Gorenjskem, ki
so jo jeseni leta
1941 razstrelili
Nemci ob priliki
partizanskega
napada. Na des-
ni strani zname-
nje iz leta 1799

Desno: Ratitovec
pri Ljubljani —
zletna točka v
domovini

Tam je kosček sveta, da mu ne vem imena,
dovolj lepega. Čudovit svet, poln sonca, rož,
vonjev in pesmi, ki so kakor cvetje in imajo
svoj vonj, kakor zemlja, kakor jutro, kakor
spanec in grob. Nikjer ni zame lepše zemlje,
kakor tam. Nikjer ni duši pokoja tako slad-
kega, kakor tam. V sanjah in bednosti težkih
in poslušani šumenje daljnih voda in vidim
napete v dolino lazove, zelene slapove v que-
melo dno. Prisleškujem poljci govorici ljudi,
ki so tam, poslušam pesem njihovih src. To
sreča! Ti ljudje! Nikoli so, ne starajo. Večni
otroci. Še v grob legajo s pesmijo in sanjajo
v očeh.

Otroci sonca...

Ivan Pregelj: OTROCI SONCA